



# STUDIE OPTIMALIZACE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY VE MĚSTĚ RÝMAŘOV



## Zadavatel studie:

Sdružení obcí Rýmařovska  
Náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov  
IČ: 63024276  
DIČ: CZ63024276  
telefon: 554 254 308-9  
e-mail: pohanelova.nikola@rymarovsko.cz  
ID datové schránky: fsp96rw

## Zpracovatel studie:

**Jan Prejda**  
poradenství v odpadech a ekonomice  
Březnice 638, 760 01 Zlín  
IČ: 05533872  
tel.: 725 977 839  
e-mail: prejdajes@gmail.com  
ID datové schránky: d9h6vwc

**Datum zpracování studie:** červen 2021

*Sdružení obcí Rýmařovska využilo na zpracování studie dotační program „Podpora odpadového hospodářství pro rok 2020“ poskytovaný Moravskoslezským krajem, 28. října 117, 702 18 Ostrava.*

## OBSAH STUDIE

<b>ANALYTICKÁ ČÁST .....</b>	<b>7</b>
1. Úvod.....	7
1.1 Důvody pořízení studie.....	7
1.2 Zadavatel studie .....	7
1.3 Kontaktní údaje města/obce .....	7
1.4 Zpracovatel studie .....	8
2. Stručná charakteristika území .....	8
2.1 Správní členění města/obce, dopravní dostupnost.....	8
2.2 Počet obyvatel, typy zástavby.....	11
2.3 Přírodní podmínky.....	12
2.3.1 Zvláště chráněná území .....	13
2.3.2 ÚSES.....	14
2.3.3 Ochranná pásma vodních zdrojů .....	15
2.3.4 Záplavová území .....	16
2.4 Městská památková zóna.....	16
3. Obecně závazné vyhlášky v odpadovém hospodářství.....	17
3.1 Obecně závazné vyhlášky měst a obcí.....	17
3.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady.....	18
3.3 Vyhláška o místním poplatku .....	18
4. Zařízení pro nakládání s odpady ve městě/obci a okolí.....	19
5. Management nakládání s odpady .....	20
5.1 Smluvní vztahy – odpadové hospodářství .....	20
5.1.1 Smlouva Městské služby Rýmařov s.r.o. ....	20
5.1.2 Smlouva s TextilEco a.s.....	20
5.2 Smlouva s EKO-KOM, a.s. ....	20
5.3 Smlouvy s kolektivními systémy .....	21
6. Produkce odpadů a nakládání s odpady ve městě/obci.....	22
6.1 Celková produkce odpadů.....	22
6.1.1 Odpady kategorie nebezpečný odpad.....	22
6.1.2 Odpady kategorie ostatní odpad .....	23
6.2 Měrná produkce odpadů.....	23
6.3 Směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad .....	24
6.4 Separované komunální odpady (plast, papír, sklo, nápojové kartony, kovy) .....	26
6.4.1 Souhrn údajů o tříděných odpadech podle evidence EKO-KOM, a.s. ....	26
6.4.2 Papír .....	27
6.4.3 Plasty .....	28
6.4.4 Sklo.....	28
6.4.5 Nápojový karton .....	29
6.4.6 Kovy.....	29
6.4.7 Separovaný odpad (papír, plast, sklo, kovy) – souhrnné údaje .....	30
6.5 Textil a oděvy .....	31
6.6 Bioodpad .....	32
6.7 Jedlé oleje a tuky.....	32
6.8 Dřevo.....	32
6.9 Stavební a demoliční odpady.....	33
6.10 Pneumatiky .....	33

6.11	Zpětný odběr elektrozařízení .....	34
6.12	Předání odpadů oprávněným osobám .....	34
7.	Ekonomická analýza odpadového hospodářství města/obce .....	35
7.1	Náklady na odpadové hospodářství .....	35
7.1.1	Náklady na jednotlivé komodity odpadů v Kč (z hlášení EKO-KOM) .....	35
7.1.2	Průměrné náklady na jednotlivé druhy odpadů s přepočtem na 1 poplatníka .....	38
7.1.3	Náklady na 1 t sledovaných odpadů v roce 2020 .....	39
7.2	Příjmy odpadového hospodářství .....	39
7.2.1	Příjmy od poplatníků .....	40
7.2.2	Příjmy od EKO-KOM, a.s. ....	40
7.2.3	Ostatní příjmy .....	40
7.2.4	Celkové příjmy .....	41
7.2.5	Porovnání nákladů a příjmů v odpadovém hospodářství města .....	42
8.	Shrnutí analytické části – hlavní závěry .....	43
8.1	Systém odpadového hospodářství, OZV .....	43
8.2	Jednotlivé složky odpadu – nakládání, množství, náklady .....	44
8.3	Porovnání nákladů na tříděné odpady s podobnými obcemi ČR a s průměrem v Moravskoslezském kraji, potenciál využitelných odpadů v SKO .....	46
8.3.1	Porovnání nákladů na tříděné odpady podle EKO-KOM, a.s. ....	46
8.3.2	Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO .....	47
8.4	Hlavní ekonomické závěry .....	48
8.5	Smluvní vztahy .....	48
8.6	Informování a vzdělávání veřejnosti .....	48
<b>NÁVRHOVÁ ČÁST .....</b>		<b>49</b>
9.	Východiska pro návrhovou část .....	49
9.1	Právní úprava hospodaření s odpady v obcích .....	49
9.2	Platné legislativní předpisy v odpadovém hospodářství .....	49
9.2.1	Základní legislativa EU .....	49
9.2.2	Základní legislativa ČR .....	50
9.3	Nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech .....	51
9.4	Východiska pro návrhovou část vyplývající z analytické části studie .....	56
10.	Nakládání s jednotlivými druhy odpadů – návrhy a doporučení .....	56
10.1	Směsný komunální odpad a objemný odpad .....	56
10.2	Odděleně sbírané využitelné složky odpadu (tříděný odpad) .....	58
10.3	Biologicky rozložitelné odpady .....	59
10.4	Stavební a demoliční odpady .....	60
11.	Návrh úpravy stávajících sběrných míst nádob na tříděný odpad, sběrné dvory .....	61
11.1	Veřejná sběrná místa na separované odpady .....	61
11.2	Stávající sběrné dvory .....	62
12.	Nastavení systému a agenda odpadového hospodářství měst/obcí .....	63
13.	Shrnutí – závěr .....	64

## SEZNAM TABULEK

Tabulka č.1	Vývoj počtu trvale žijících obyvatel .....	11
Tabulka č.2	Počet domů a bytů .....	11
Tabulka č.3	Počet bytů podle typu bydlení .....	12
Tabulka č.4	Celková produkce odpadů .....	22

Tabulka č.5	Produkce odpadů kategorie nebezpečný odpad.....	23
Tabulka č.6	Produkce odpadů kategorie ostatní odpad.....	23
Tabulka č.7	Měrná produkce odpadů na 1 obyvatele.....	24
Tabulka č.8	Produkce SKO a objemného odpadu.....	25
Tabulka č.9	Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. ....	26
Tabulka č.10	Sběrná síť separovaného odpadu – počet a objem nádob .....	26
Tabulka č.11	Sběrná síť separovaného odpadu – hustota stanovišť .....	27
Tabulka č.12	Produkce papíru.....	27
Tabulka č.13	Produkce plastu.....	28
Tabulka č.14	Produkce skla .....	29
Tabulka č.15	Produkce kovů .....	29
Tabulka č.16	Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP .....	30
Tabulka č.17	Produkce separovaného odpadu celkem podle EKO-KOM, a.s. r. 2020 .....	30
Tabulka č.18	Produkce textilu a oděvů .....	31
Tabulka č.19	Produkce bioodpadu .....	32
Tabulka č.20	Produkce dřeva.....	32
Tabulka č.21	Produkce stavebních a demoličních odpadů .....	33
Tabulka č.22	Produkce pneumatik.....	34
Tabulka č.23	Předání odpadu oprávněným osobám.....	34
Tabulka č.24	Celkové náklady města na odpadové hospodářství r. 2018-2020 .....	35
Tabulka č.25	Náklady města na jednotlivé oblasti OH města.....	35
Tabulka č.26	Náklady města na jednotlivé skupiny odpadů.....	36
Tabulka č.27	Náklady města na jednotlivé oblasti OH – rozdíl r. 2019/2018.....	36
Tabulka č.28	Náklady města na jednotlivé oblasti OH – rozdíl r. 2020/2019 .....	36
Tabulka č.29	Náklady města na jednotlivé oblasti OH – rozdíl r. 2020/2018.....	37
Tabulka č.30	Náklady města na jednotlivé oblasti OH s % zastoupením .....	37
Tabulka č.31	Počet poplatníků ve městě Rýmařov .....	38
Tabulka č.32	Náklady na jednotlivé oblasti OH na 1 obyvatele a 1 poplatníka.....	38
Tabulka č.33	Roční náklady a náklady na 1 t u vybraných odpadů.....	39
Tabulka č.34	Příjmy z místního poplatku .....	40
Tabulka č.35	Příjmy od EKO-KOM, a.s. – odměna je příjmem MS Rýmařov, s.r.o. ....	40
Tabulka č.36	Příjmy od podnikatelů v systému města – jsou příjmem MS Rýmařov, s.r.o. ....	41
Tabulka č.37	Příjmy ze zpětného odběru – jsou příjmem MS Rýmařov, s.r.o.....	41
Tabulka č.38	Celkové příjmy systému OH (město + MS Rýmařov) .....	41
Tabulka č.39	Celkové příjmy města Rýmařov v OH.....	41
Tabulka č.40	Celkové příjmy systému OH (město + MS Rýmařov, s.r.o.) - % vyjádření.....	42
Tabulka č.41	Celkové příjmy města Rýmařov - % vyjádření .....	42
Tabulka č.42	Rozdíl mezi příjmy města Rýmařov a celkovými příjmy systému OH.....	42
Tabulka č.43	Celkové příjmy města v Kč s přepočtem na obyvatele a poplatníka .....	42
Tabulka č.44	Rozdíl mezi příjmy a náklady města .....	42
Tabulka č.45	Rozdíl mezi příjmy a náklady města s přepočtem na 1 obyvatele.....	43

Tabulka č.46	Rozdíl mezi příjmy a náklady města s přepočtem na 1 poplatníka .....	43
Tabulka č.47	Porovnání vybraných nákladů na odpady Rýmařova v r. 2020 .....	46
Tabulka č.48	Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO ve městě – účinnost třídění jednotlivých složek z SKO v roce 2020 .....	47

## SEZNAM GRAFŮ

Graf č.1	Vývoj počtu trvale žijících obyvatel.....	11
Graf č.2	Celková produkce odpadů.....	22
Graf č.3	Produkce SKO a objemného odpadu.....	25
Graf č.4	Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. (kg/ob./rok 2019).....	26
Graf č.5	Produkce papíru.....	27
Graf č.6	Produkce plastu.....	28
Graf č.7	Produkce skla .....	29
Graf č.8	Produkce kovů .....	30
Graf č.9	Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP .....	31
Graf č.10	Produkce textilu a oděvů .....	31
Graf č.11	Produkce bioodpadu .....	32
Graf č.12	Produkce dřeva.....	33
Graf č.13	Produkce stavebních a demoličních odpadů.....	33
Graf č.14	Produkce pneumatik.....	34

## SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1	Hranice území města Rýmařov .....	9
Obrázek č. 2	Hranice katastrálních území města Rýmařov .....	10
Obrázek č. 3	Mapa CHKO Jeseníky, EVL Moravice, EVL Sovinec.....	13
Obrázek č. 4	Mapa ÚSES .....	14
Obrázek č. 5	Mapa ochranných pásem vodních zdrojů.....	15
Obrázek č. 6	Mapa hranic aktivní a stoleté záplavové zóny .....	16
Obrázek č. 7	Mapa Městské památkové zóny Rýmařov .....	17

## SEZNAM ZKRATEK

AT <sub>4</sub>	test respirační aktivity (testovací metoda pro hodnocení stability bioodpadu na základě měření spotřeby kyslíku za 4 dny)
BIO	biologicky rozložitelný odpad
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EVL	evropsky významná lokalita
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
IČZ	identifikační číslo zařízení
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností

KO	komunální odpad
MSK	Moravskoslezský kraj
NATURA 2000	soustava chráněných území evropského významu
NK	nápojový karton
NO	nebezpečný odpad
NRBC	nadregionální biocentrum
NRBK	nadregionální biokoridor
ob.	obyvatel
obč.	občan
OC	odpadové centrum (myšleno zařízení Odpadové centrum Rýmařov)
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
ORP	obec s rozšířenou působností
OZV	obecně závazná vyhláška
PHO	pásmo hygienické ochrany (vodního zdroje)
POH	Plán odpadového hospodářství
popl.	poplatník
PR	přírodní rezervace
RBC	regionální biocentrum
RBK	regionální biokoridor
RE-USE	znovupoužitelnost (výrobku)
SD	sběrný dvůr
SKO	směsný komunální odpad
SOR	Sdružení obcí Rýmařovska
TO	tříděný odpad
ÚSES	územní systém ekologické stability
VO	velkoobjemový (kontejner, objemný odpad)

# ANALYTICKÁ ČÁST

## 1. Úvod

### 1.1 Důvody pořízení studie

Předmětem zakázky je vypracování Studie optimalizace nakládání s odpady ve městě Rýmařov na základě smlouvy o dílo uzavřené dne 9.3.2021 mezi zadavatelem Sdružení obcí Rýmařovska a zpracovatelem Janem Prejdou. Tato studie je dílčím dílem uvedené smlouvy o dílo, které je zpracováno pro každou obec/město sdružení zvlášť. Dále je zpracována jedna společná studie pro celé sdružení obcí.

Účelem této dílčí studie je posoudit současnou situaci a stanovit rámec dalších kroků v odpadovém hospodářství města Rýmařov. Studie je zaměřena na všechny odpady vznikající městu, zvláště pak na odpady směsné, které budou v blízké budoucnosti podléhat změně nakládání v závislosti na nové odpadové legislativě ČR, a na odpady tříděné, jejichž vytrídění pomáhá snižovat množství odpadů směsných. Ve studii je rovněž popsána nová legislativa ČR v oblasti nakládání s odpady, která vešla v platnost 1.1.2021 a má podstatný vliv na fungování odpadového hospodářství v obcích.

Dílo je realizováno v rámci dotační podpory projektu Moravskoslezského kraje s názvem Podpora odpadového hospodářství (ŽPZ/05/2020). Podle tohoto programu se poskytují, mimo jiné, účelové neinvestiční dotace na pořízení studie optimalizace obecního systému nakládání s komunálními odpady.

Cílem tohoto dotačního programu je podpořit prostřednictvím poskytnutí dotace navržení opatření vedoucích k efektivnějšímu předcházení vzniku komunálních odpadů a k efektivnějšímu nakládání s nimi v rámci obecních systémů v souladu s Plánem odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje pro období 2016 - 2026 a za účelem splnění jeho cílů.

### 1.2 Zadavatel studie

Sdružení obcí Rýmařovska  
Náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov  
IČ: 63024276  
DIČ: CZ63024276  
ID datové schránky: fsp96rw

Statutární zástupce sdružení: Eva Lašáková, předsedkyně sdružení  
Kontaktní osoba: Ing. Nikola Pohanělová, projektová manažerka SOR a MAS Rýmařovsko  
telefon: 554 254 308-9, 605 920 979  
e-mail: pohanelova.nikola@rymarovsko.cz

### 1.3 Kontaktní údaje města/obce

**Město Rýmařov**  
Náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov  
IČ: 00296317  
DIČ: CZ00296317  
telefon: 554 254 100  
e-mail: podatelna@rymarov.cz  
ID datové schránky: 7zkbugk

Statutární zástupce:  
Ing. Luděk Šimko, starosta města  
tel.: 554 254 130  
e-mail: simko.ludek@rymarov.cz

Kontaktní osoba ve věcech studie:  
Ing. Irena Orságová, jednatelka Městských služeb Rýmařov s.r.o.  
Tel.: 737 241 050, 554 254 330  
e-mail: irena.orsagova@mestskesluzby.cz

## **1.4 Zpracovatel studie**

### **Jan Prejda**

poradenství v odpadech a ekonomice  
Březnice 638, 760 01 Zlín  
IČ: 05533872  
tel.: 725 977 839  
e-mail: prejdajes@gmail.com  
ID datové schránky: d9h6vwc

## **2. Stručná charakteristika území**

### **2.1 Správní členění města/obce, dopravní dostupnost**

Město Rýmařov se nachází v Moravskoslezském kraji, v okrese Bruntál, na rozhraní Hrubého a Nížkého Jeseníku. Město tvoří přirozené centrum mikroregionu Rýmařovsko. Jeho poloha v nejzápadnějším cípu kraje byla při vytváření hranic krajů v roce 2001 předmětem diskuse, zda se připojit k Olomouckému či Moravskoslezskému kraji, občané v referendu rozhodli, že Rýmařov zůstane součástí okresu Bruntál, tj. v Moravskoslezském kraji.

Území města tvoří 7 místních částí a 7 katastrálních území. Místní části netvoří ve všech případech jedno katastrální území - místní část Janovice je rozdělena na dva historické katastry, a to Janovice u Rýmařova a Janušov, naopak místní část Harrachov katastr nemá a s Rýmařovem tvoří jednu součást.

Místní části: Edrovice, Harrachov, Jamartice, Janovice, Ondřejov, Rýmařov a Stránské.

Katastrální území: Edrovice, Jamartice, Janovice u Rýmařova, Janušov, Ondřejov u Rýmařova, Rýmařov a Stránské.

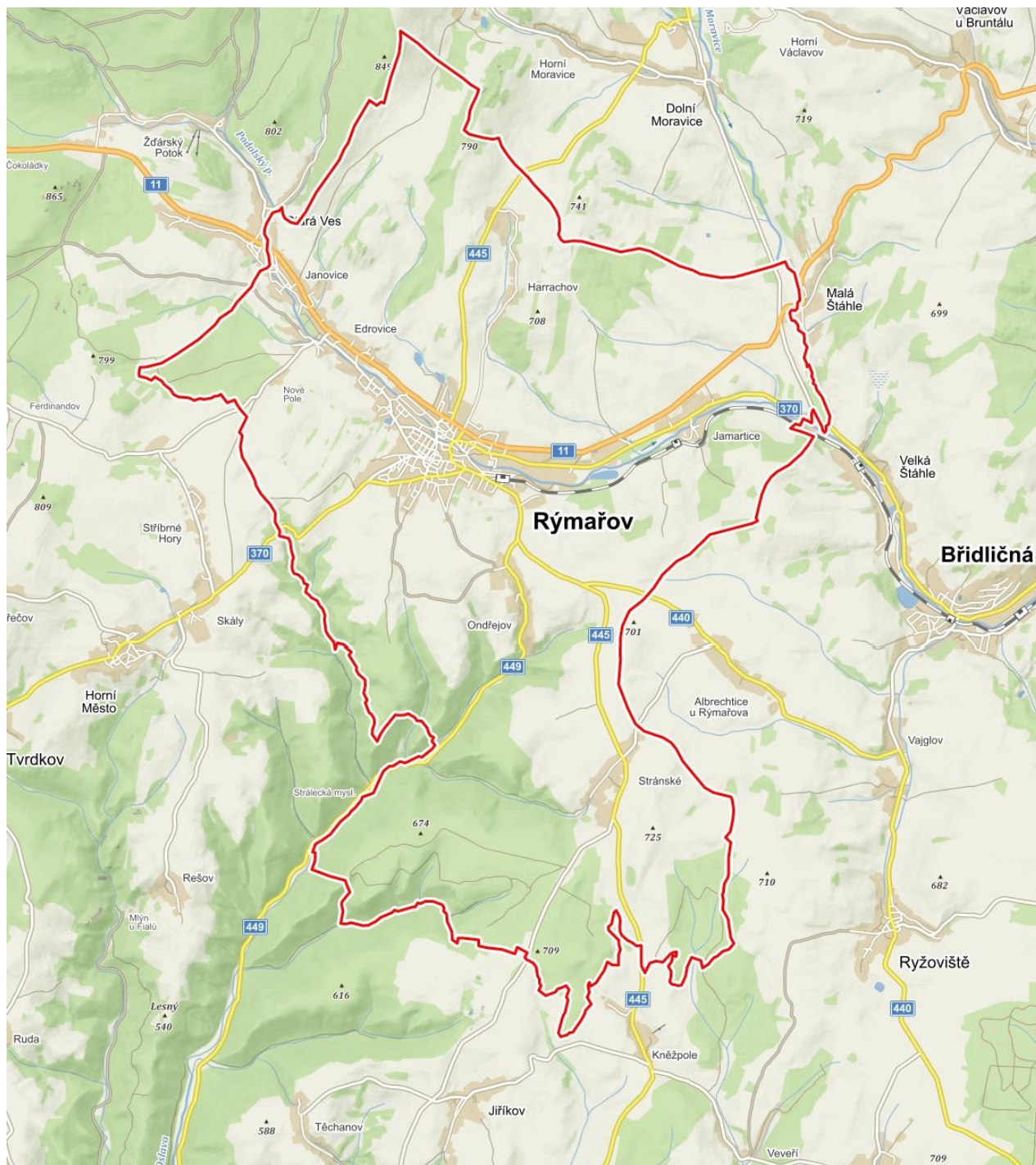
Rýmařovem, Janovicemi, Edrovicemi a Jamartovicemi prochází důležitá a frekventovaná silnice I. třídy č. 11 Šumperk – Rýmařov – Bruntál. Východně od Rýmařova pak prochází další silnice I. třídy č. 45 Bruntál – Olomouc, kterou s Rýmařovem spojuje silnice II. třídy přes Břidličnou. V Rýmařově leží konečná stanice regionální jednokolejné železnice č. 311 Valšov – Rýmařov, která ve Valšově navazuje na železniční trať č. 310 Olomouc – Bruntál – Opava.

Město Rýmařov vykonává agendu obce s rozšířenou působností (ORP) pro 11 obcí regionu (Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov a Velká Štáhle).

Město je zapojeno do Sdružení obcí Rýmařovska (SOR), které, mimo jiné, spolupracuje na společných aktivitách v oblasti odpadového hospodářství. Sdružení bylo založeno v roce 1993 a jeho členy je v současné době 14 měst a obcí. V roce 2004 vznikla místní akční skupina MAS Rýmařovsko, o.p.s., ve které je město Rýmařov ustavujícím členem.

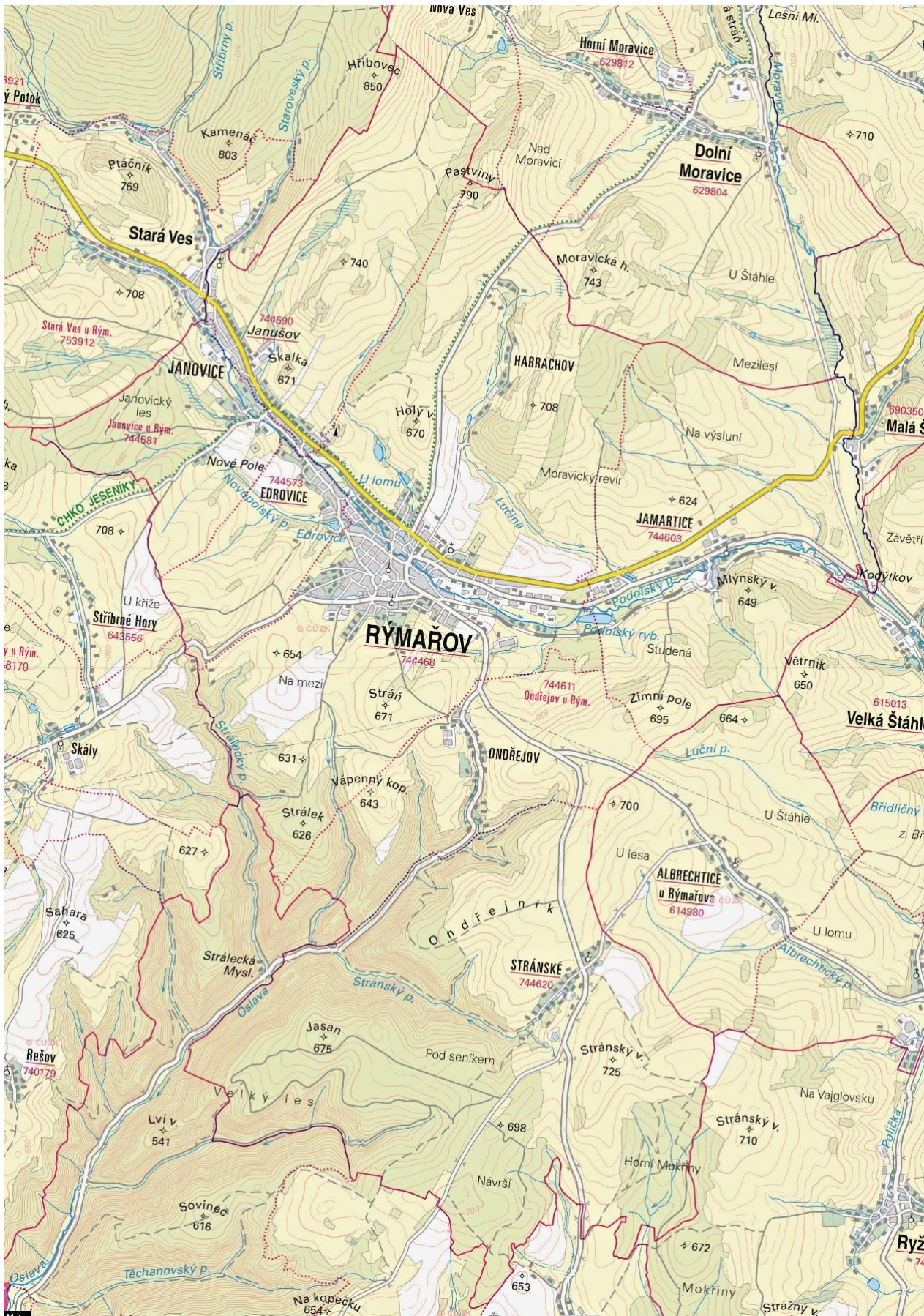


**Obrázek č. 1 Hranice území města Rýmařov**



Zdroj: mapy.cz

Obrázek č. 2 Hranice katastrálních území města Rýmařov



Zdroj: Katastr nemovitostí ČR

## 2.2 Počet obyvatel, typy zástavby

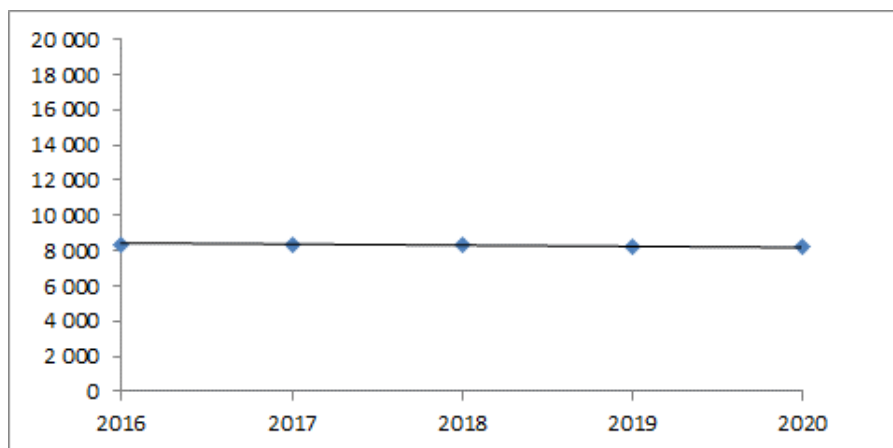
Město Rýmařov má cca 8 200 trvale žijících obyvatel, jejich počet postupně klesá.

**Tabulka č.1 Vývoj počtu trvale žijících obyvatel**

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvatel	8 369	8 345	8 314	8 247	8 181

Zdroj: ČSÚ – Městská a obecní statistika, data vždy k 1.1. daného roku

**Graf č.1 Vývoj počtu trvale žijících obyvatel**



Pokles počtu obyvatel se uskutečňuje jak přirozeným způsobem (procesy rození a umírání), tak migrací (procesy přistěhování a vystěhování). Vysoká intenzita vystěhovalých byla zaznamenána hned na počátku 90. let 20. století a posléze mezi lety 2003 a 2010 (zejména v závěru tohoto období se projevovala globální ekonomická recese). Po roce 2010 také zemřelí začali převyšovat narozené a tento nepoměr se i nadále zvyšuje. To je mimo jiné dáno i věkovou skladbou obyvatel, kdy mladí lidé z města odcházejí a senioři naopak zůstávají.

V řadě měst ČR byla po roce 2000 zaznamenána tzv. suburbanizace, tedy že se lidé stěhují do okrajových částí měst nebo do obcí v těsném zázemí měst do rodinných domů v blízkosti přírody a za prací, do škol a za službami však stále do města dojíždějí a v regionu tak zůstávají. To se však v Rýmařově neděje, jelikož okolní obce zvýšení počtu obyvatel ani výraznější bytovou výstavbu nevykazují. Lze tak hovořit nejen o vylidňujícím se městě, ale též o vylidňujícím se regionu. Lidé tak z Rýmařovska odcházejí do jiných regionů, centrálněji položených a ekonomicky silnějších. Typickým příkladem je odchod na vysokoškolská studia, kdy se po jejich absolvování již na Rýmařovsko nevracejí. (Zdroj: Strategický plán rozvoje města Rýmařova do roku 2030)

Z hlediska charakteru zástavby převládají v Rýmařově domy pro individuální bydlení, ale ve městě je rovněž vysoký počet bytových domů. Podle počtu bytů je ve městě více obyvatel soustředěno v bytových domech. Historické jádro města bylo v r. 2003 vyhlášeno městskou památkovou zónou.

**Tabulka č.2 Počet domů a bytů**

Počet domů	Domy celkem		1 439
	druh domu	bytový dům	263
		rodinný dům	1 137
		ostatní budovy	39
Počet bytů	Byty celkem		3 428
	druh domu	bytový dům	2 262
		rodinný dům	1 139
		ostatní budovy	27
Počet hospodařících domácností			3609

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2011

**Tabulka č.3 Počet bytů podle typu bydlení**

Charakteristika		Obydlené byty		Osoby	
		počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Celkem		3 428	100,0	8 135	100,0
Typ domu	rodinné domy	1 139	33,2	3 143	38,6
	bytové domy	2 262	66,0	4 992	61,4
	ostatní budovy	27	0,8	0	0,0
Právní důvod užívání bytu	ve vlastním domě	914	26,7	2 601	32,0
	v osobním vlastnictví	378	11,0	864	10,6
	nájemní	1 435	41,9	3 095	38,0
	družstevní	401	11,7	951	11,7

Zdroj: ČSÚ (2013): Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Ve městě Rýmařov bylo při posledním dokončeném sčítání domů a bytů v roce 2011 – 1 137 rodinných domů a 263 bytových domů. V rodinných domech se nacházelo 1 139 bytů a v bytových domech 2 262 bytů. Ve městě bylo v roce 2011 celkem 3 609 hospodařících domácností. V rodinných domech bydlelo 38,6 % obyvatel města, v bytových domech 61,4 % obyvatel města.

Tyto údaje mohou sloužit pro stanovení optimálního zasíťování města nádobami na odpad, které se umísťují k domům podle počtu bytů, nebo křešení sběru bioodpadu a podpoře domácího kompostování.

### 2.3 Přírodní podmínky

Území města Rýmařov spadá do geomorfologického celku Nízký Jeseník a podcelku Bruntálská vrchovina (pouze severozápadní část katastrálního území Janušov náleží do celku Hrubý Jeseník). Pro Nízký Jeseník jsou z geomorfologického hlediska charakteristické široce zaoblené hřbety s plošinami na rozvodích. Z geologického hlediska jsou vázány na sedimenty devonu – spodního karbonu.

Centrum Rýmařova leží v nadmořské výšce 590 m n. m. Nejvyšším bodem je východní úpatí kopce Hříbovec ve výšce asi 830 m n. m. Naopak nejnižším bodem niva řeky Oslavy při opouštění katastru Rýmařova (jihozápadně od místní části Ondřejov) při silnici II. třídy II/449 ve výšce asi 395 m n. m. Zástavba se nachází v poměrně značné nadmořské výšce od zhruba 550 m n. m. (Jamartice) po zhruba 650 m n. m. (Janušov).

Klimatické podmínky jsou do značné míry předurčeny nadmořskou výškou a orografickými poměry. Území Rýmařova patří ke klimatické oblasti chladné CH7. Z hlediska intenzity srážek se projevují důsledky srážkového stínu Hrubého Jeseníku. Počet letních dnů je tak 10 až 30, zatímco mrazových dnů 140 až 160. Průměrná teplota v lednu činí -3 až -4 °C, zatímco v červenci 15 až 16 °C. Počet dnů se sněhovou pokrývkou je 100 až 120, srážkový úhrn ve vegetačním období 500 až 600 mm a v zimním období 350 až 400 mm.

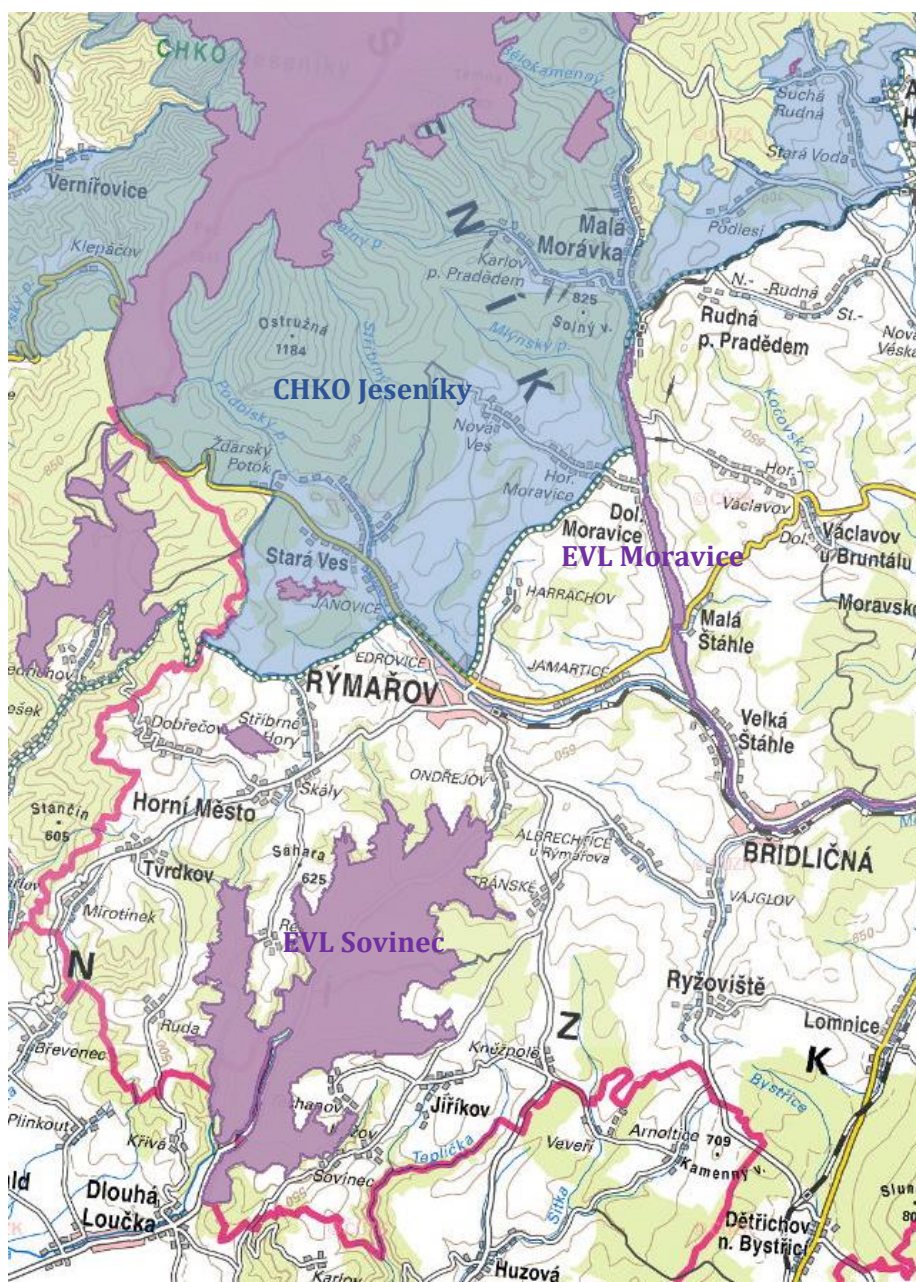
Území města Rýmařova spadá do dvou povodí – povodí Moravy a povodí Odry. Rozvodnice těchto povodí prochází Edrovicemi, Rýmařovem, Ondřejovem a částí Stránské. Územím, spadajícím do povodí Odry, protékají dva větší vodní toky – Moravice a její pravostranný přítok Podolský potok. Právě Podolský potok je hlavním vodním tokem na území města, protéká středem zastavěné části Janušova, Edrovic, Janovic, Rýmařova a Jamartic od západu na východ. V území, spadajícím do povodí Moravy, je nejvýznamnějším vodním tokem Oslava.

V Rýmařově se nachází několik vodních ploch. Největší z nich je víceúčelová vodní nádrž v Rýmařově pod městskou ČOV zvaná Podolský rybník, která je využívána jako chovný rybník. Víceúčelová vodní nádrž na Novopolském potoce v Edrovicích - Edrovický rybník, je využívána ke koupání. Další vodní nádrže jsou na Mýdlovém (Mudlovém) potoce v severní části města.

Bohatstvím města Rýmařova zůstávají lesy, které zaujímají velkou část okolí města. Přímo na území města se rozkládají lesní pozemky zejména na jihu (na území místních částí Ondřejov a Stránské) a západně od Edrovic a Janovic. Lesy jsou většinou ve vlastnictví státního podniku Lesy ČR, ale též ve vlastnictví jednotlivých obcí a měst (především města Rýmařov), církví a fyzických osob. Základním problémem lesnictví na Rýmařovsku se v posledních letech stal rozsah kalamity způsobené přemnožením kůrovců ve smrkových porostech všech vlastníků.

### 2.3.1 Zvláště chráněná území

Obrázek č. 3 Mapa CHKO Jeseníky, EVL Moravice, EVL Sovinec



Zdroj: Geoportal.gov.cz

Severozápadní část města Rýmařov (tj. převážná část katastrálních území Janušov a Janovice u Rýmařova a část katastrálního území Rýmařov) leží ve velkoplošném zvláště chráněném území – Chráněné krajinné oblasti Jeseníky (CHKO Jeseníky), která byla vyhlášena již v roce 1969. Hranice CHKO Jeseníky je totožná s hranicí Ptačí oblasti Jeseníky.

Jeseníky, to jsou lesnaté hory se zaoblenými hřbety, prameny vody stékající hlubokými údolími, staleté pralesy přecházející v horskou tundru, kamenná moře, ledovcové kary s padajícími lavinami, nespoutané horské bystřiny se stříbřitě bílými vodopády a průzračnými mechovými tůňmi, rašeliniště, květnaté podhorské louky a do údolí zasazené dlouhé horské vesnice se starými chalupami.

Nejcennější území CHKO Jeseníky jsou chráněna ve 4 národních přírodních rezervacích (Praděd, Šerák - Keprník, Rejvíz, Rašeliniště Skřítek), 1 národní přírodní památce (Javorový vrch), 19 přírodních rezervacích a 7 přírodních památkách. Jejím posláním je předat krajinu a přírodní dědictví v co nejzachovalejším stavu dalším generacím. Přímo na území Rýmařova se z tohoto výčtu nachází Přírodní rezervace Růžová. PR Růžová leží v katastrálním území Janušov. Jedná se o mokřady na březích Růžového potoka, které jsou útočištěm řady ohrožených živočichů. Z obojživelníků zde

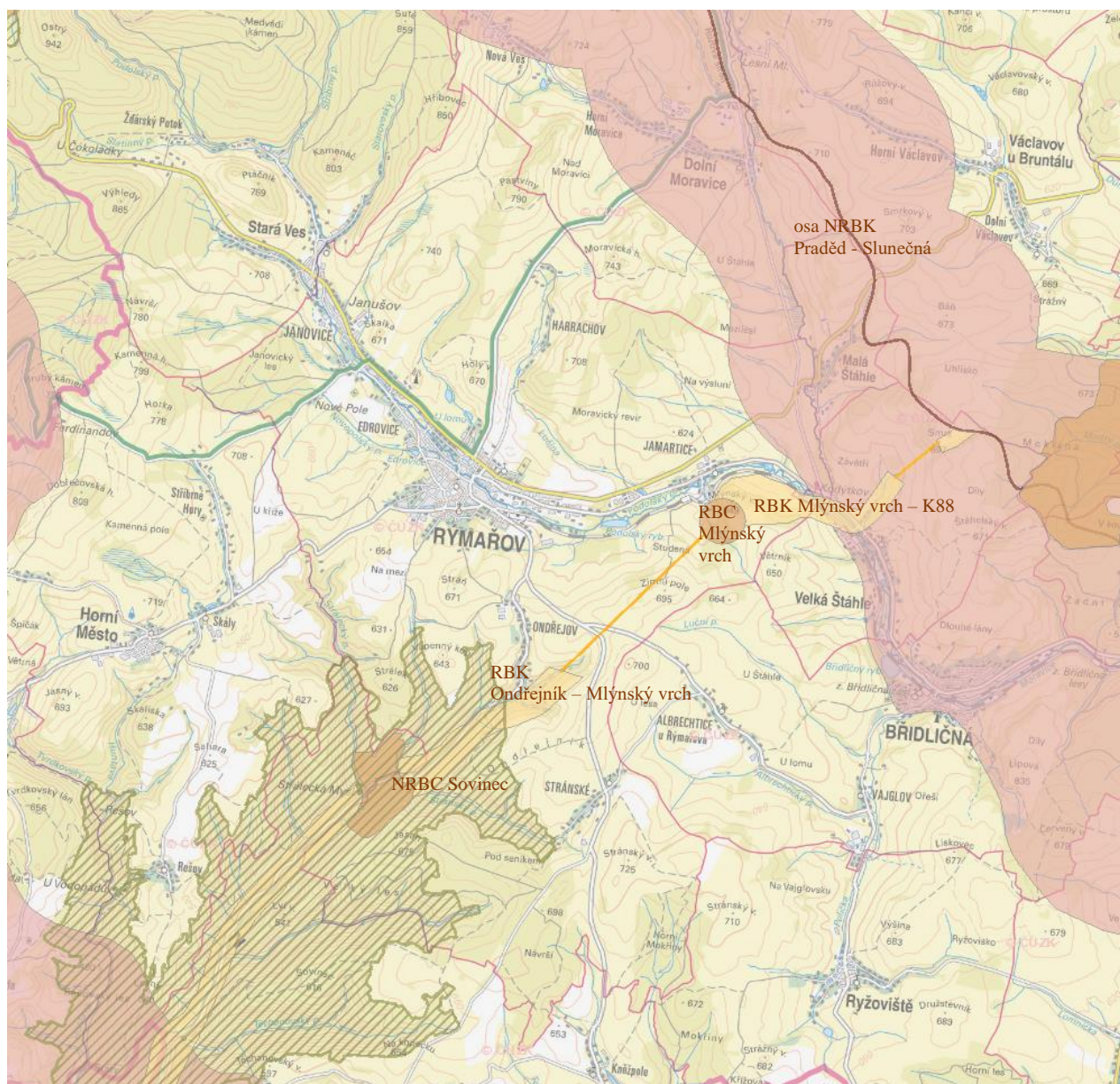
žije například čolek horský, z ptáků chřástal polní.

Území CHKO Jeseníky je zároveň chráněno podle zákona o vodách jako Chráněná oblast přirozené akumulace vod CHOPAV Jeseníky.

Na území města leží dvě evropsky významné lokality (EVL), které společně s Ptačí oblastí Jeseníky spadají do soustavy Natura 2000. První z nich je Evropsky významná lokalita Moravice (EVL Moravice), která se nachází na jihovýchodním okraji místní části Jamartice. Důvodem vyhlášení je zejména přirozený meandrující tok řeky Moravice, mimo jiné významná lokalita vydry říční. Druhou je pak Evropsky významná lokalita Sovinec (EVL Sovinec), která zasahuje na jižní okraj území města Rýmařov (části katastrálních území Ondřejov u Rýmařova, Rýmařov a Stránské). Jedná se o poměrně pestrá mozaiku různých biotopů, převládají květnaté bučiny.

### 2.3.2 ÚSES

**Obrázek č. 4 Mapa ÚSES**



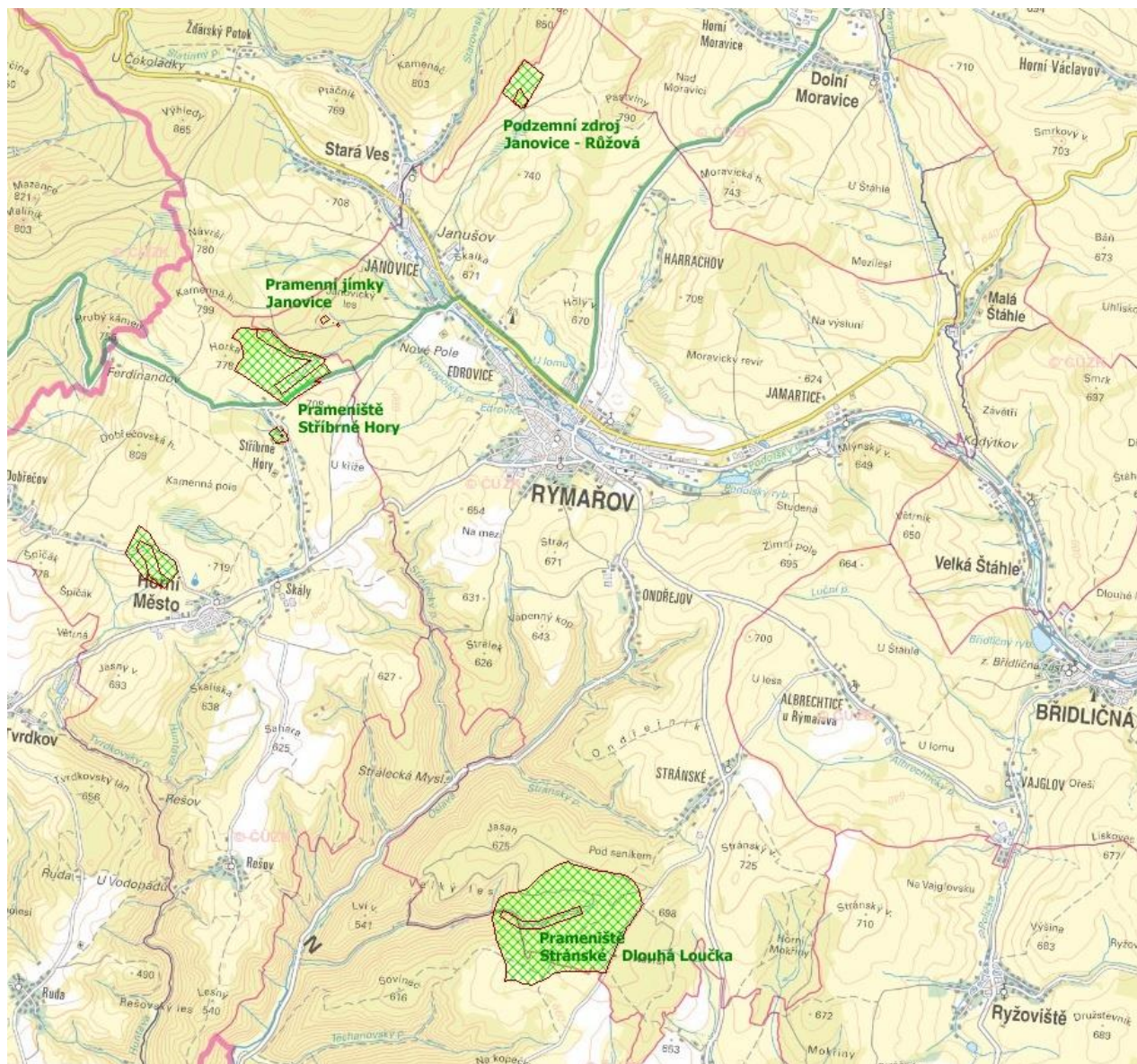
Zdroj: AOPK ČR – Ochrana přírody

Východní částí katastru Jamartice prochází nadregionální biokoridor NRBK Praděd - Slunečná systému ÚSES. Z tohoto NRBK vychází regionální biokoridor RBK Mlýnský vrch - K88 a RBK Ondřejník - Mlýnský vrch procházející katastrálními územími Jamartice, Ondřejov u Rýmařova a Stránské. Regionální biocentrum Mlýnský vrch leží v katastru Jamartice. Na katastru Stránské leží zčásti také významné nadregionální biocentrum Sovinec.

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) je definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Vytváření ÚSES je podle § 4 odst. 1) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Smyslem vytváření a ochrany ÚSES je zajištění základních prostorových podmínek pro dlouhodobé udržení a posílení jedné ze základních přirozených funkcí krajiny - ekologické stability. Takto stabilizovaná území jsou předpokladem zachování či obnovení rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev a mohou příznivě působit na okolní méně ekologicky stabilní části krajiny. Mapy ÚSES mají význam pro utváření územních plánů obcí.

### 2.3.3 Ochranná pásma vodních zdrojů

**Obrázek č. 5 Mapa ochranných pásem vodních zdrojů**



Zdroj: Hydroekologický informační systém VÚV TGM

Na území města Rýmařov byla vyhlášena 3 pásma hygienické ochrany vodních zdrojů a jedno PHO vodního zdroje na území města zasahuje z vedlejšího katastru.

PHO podzemního vodního zdroje Janovice – Růžová bylo vyhlášeno v roce 1980 rozhodnutím vodoprávního úřadu pod č.j. oda-1122/80-235-Pa-42. Vodou je zásobována místní část Janovice.

PHO vodního zdroje Janovice – jímky bylo vyhlášeno v roce 1978 rozhodnutím vodoprávního úřadu pod č.j. Voda 1227/1/77-235/Pa-79/78. Vodou je zásobována místní část Janovice.

PHO prameniště Stránské – Dlouhá Loučka bylo vyhlášeno v roce 1976 vodoprávním úřadem č.j.

Voda-345/75-Ma-405-200/76. Vodou je zásobována místní část Stránské.

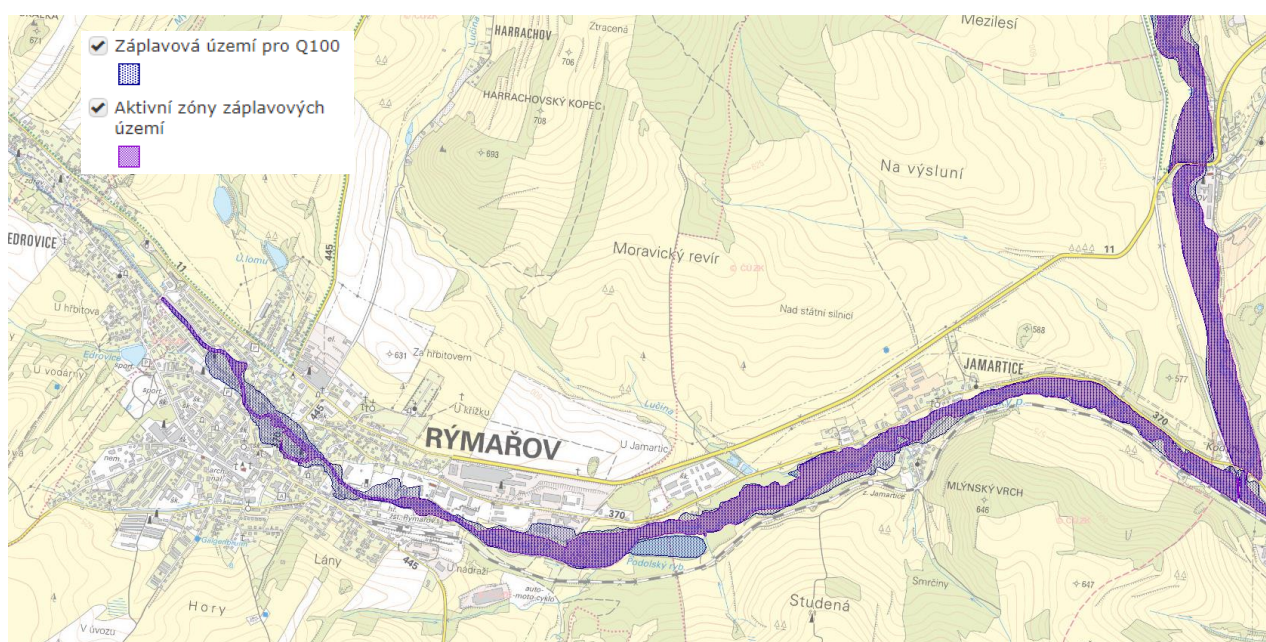
Na území města Rýmařova zasahuje malou částí také PHO vodního zdroje Prameniště Stříbrné Hory. PHO prameniště bylo vyhlášeno v roce 2001 vodoprávním úřadem č.j. RŽP-8742/01-231/Ka/155. Vodou jsou zásobovány Stříbrné Hory.

### 2.3.4 Záplavová území

Kolem vodních toků Podolský potok a Moravice byla vyhlášena záplavová pásma, která zasahují do katastrů Rýmařov a Jamartice. Aktivní záplavová zóna prochází přímo zástavbou Rýmařova a Jamartic.

V aktivní záplavové zóně se nesmí nově umísťovat, povolovat ani provádět stavby, s výjimkou např. některých vodních děl, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a srážkových vod, a nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury. To vše za podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky.

**Obrázek č. 6** Mapa hranic aktivní a stoleté záplavové zóny



Zdroj: Hydroekologický informační systém VÚV TGM

## 2.4 Městská památková zóna

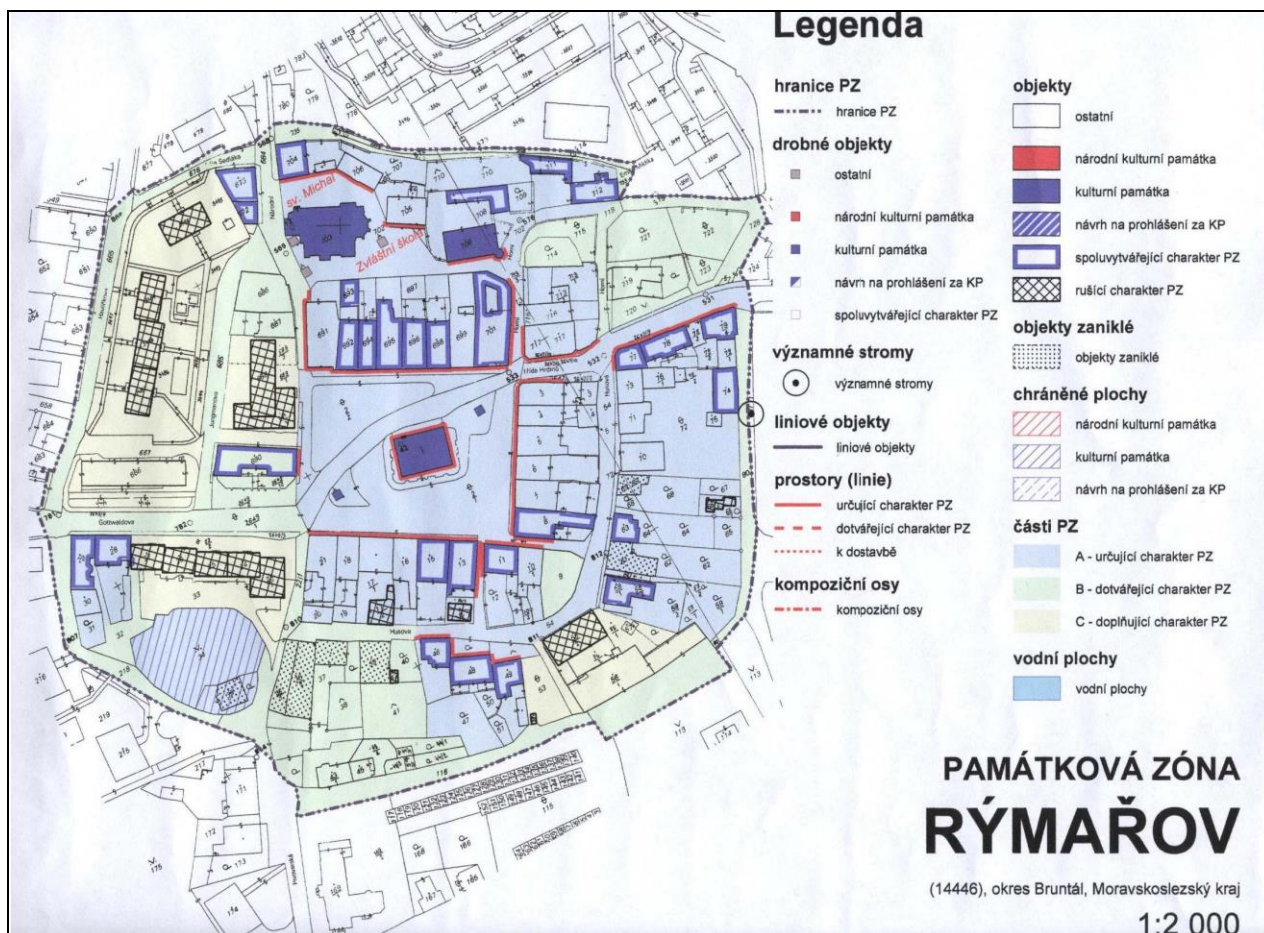
Městská památková zóna Rýmařov byla vyhlášena vyhláškou Ministerstva kultury ČR č. 108/2003 Sb., o prohlášení území s historickým prostředím ve vybraných městech a obcích za památkové zóny a určování podmínek pro jejich ochranu, účinnost vyhlášky byla od 1. září 2003.

Hranice zóny začíná na jihozápadním rohu ulice Havlíčkovy p. p. č. 665, vede po její západní straně, protíná ji ze severovýchodního rohu p. p. č. 650, pokračuje po severní straně ulice Julia Sedláka p. p. č. 676, přechází ulici Národní na jihozápadní roh p. p. č. 780. Dále sleduje severní stranu p. p. č. 735, 3508, opět p. p. č. 735 až na ulici Horní. Lomí se na východ po severní straně ulice Horní p. p. č. 728, obchází její východní a jihovýchodní strany, přechází přes třídu Hrdinů p. p. č. 2647/12 a směřuje k jihu po východní straně p. p. č. 80, stáčí se k západu po jižní straně p. p. č. 56/1, 116, na jejímž západním bodě se lomí k severu směrem k jihozápadnímu rohu p. p. č. 43/1. Přechází přes ulici Pivovarskou p. p. č. 22/1 na jižní bod p. p. č. 218 a pokračuje po západní straně p. p. č. 218, přechází západním okrajem po ulici Radniční p. p. č. 2649/1 do výchozího bodu.

Chráněné hodnoty památkové zóny: zejména půdorys historického jádra, dochovaná středověká uliční síť, panorama historického centra města, městské interiéry, střešní krajina, fasády historických objektů, historické okenní a dveřní výplně, povrchy komunikací, tradiční střešní krytiny, kulturní památky a objekty dotvářející charakter městské památkové zóny, veřejná a vybraná zeleň.



Obrázek č. 7 Mapa Městské památkové zóny Rýmařov



Zdroj: rymarov.cz

### 3. Obecně závazné vyhlášky v odpadovém hospodářství

#### 3.1 Obecně závazné vyhlášky měst a obcí

Obce mohou ve své samostatné působnosti vydávat tzv. obecně závazné vyhlášky (OZV), kterými ukládají na svém území určité povinnosti. Nedodržení vyhlášky je potom přestupkem, za který může obecní úřad obce udělit pokutu. Vyhlášky musí schválit zastupitelstvo na svém zasedání. Poté se vyhláška obce vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Vyhlášky zpravidla nabývají účinnosti 15. den po vyvěšení na úřední desce. Co nejdříve po vyhlášení musí obce každou vyhlášku poslat Ministerstvu vnitra. Obce jsou povinny vést evidenci vyhlášek, které vydaly. Musí umožnit komukoli na vyžádání do vyhlášky nahlédnout. Většina obcí zveřejňuje vyhlášky na webových stránkách.

Podle § 59 zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech může obec ve své samostatné působnosti nastavit obecně závaznou vyhláškou obecní systém nakládání s odpady na jejím katastrálním území, ve které může stanovit povinnosti osob související s předáváním odpadů a movitých věcí do obecního systému a určit místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat:

- stavební a demoliční odpad vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob,
- movité věci v rámci předcházení vzniku odpadu,
- komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí,
- výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností, nebo
- rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování.

### 3.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady

Město má vydánu Obecně závaznou vyhlášku (OZV) č. 5/2019 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Rýmařov. Účinnost OZV je od 18.1.2020.

Vyhláška stanovuje systém OH obce na svém území a určuje rozsah třídění komunálního odpadu a způsob jeho shromažďování, způsob shromažďování biologicky rozložitelného odpadu, jedlých olejů a tuků, nebezpečného odpadu, objemného odpadu, směsného komunálního odpadu a nakládání se stavebním odpadem.

Tříděné odpady (papír, plast, nápojové kartony, sklo, kovy, bioodpad, jedlé oleje a tuky) se shromažďují do nádob rozmístěných na stanovištích v Rýmařově. Dále je možné veškeré tříděné odpady odevzdat v Recyklačním dvoře na ulici Palackého a v Odpadovém centru na ulici 8. května.

Nebezpečný odpad a objemný odpad je možné odevzdat v Recyklačním dvoře na ulici Palackého a v Odpadovém centru na ulici 8. května. Objemný odpad je sbírán také mobilním svozem 2 x ročně na předem vyhlášených přechodných stanovištích a u nádob na SKO.

Směsný komunální odpad je ukládán do typizovaných sběrných nádob u nemovitostí a do odpadkových košů umístěných na veřejném prostranství.

Stavební odpad je možné odložit v Odpadovém centru na ul. 8. května.

OZV byla vydána v roce 2019 a proto v ní nejsou zahrnuty poslední legislativní změny. Je v ní odkazováno na dnes již neplatný zákon. OZV neobsahuje informaci o sběru textilu, který je již v současnosti ve městě prováděn. Dle nového zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech, § 59, odst. 2, je obec povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu.

Vyhláška se musí pro následující rok upravit podle nového zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech a případně se zapracují změny, které město provede v odpadovém hospodářství v roce 2021.

### 3.3 Vyhláška o místním poplatku

Město má vydánu OZV č. 2/2019 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, účinnost OZV je od 1.1.2020.

OZV zavádí místní poplatek za provoz systému OH obce, upravuje podmínky pro plátce a stanovuje sazbu poplatku pro rok 2021. Poplatek platí:

- každá fyzická osoba přihlášená v obci,
- fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není přihlášená žádná fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu; má-li ke stavbě určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinnému domu vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.

Za fyzické osoby tvořící domácnost může poplatek platit jedna osoba. Za fyzické osoby žijící v rodinném nebo bytovém domě může poplatek platit vlastník nebo správce. Osoby, které platí poplatek za více fyzických osob, jsou povinny správci poplatku oznámit jméno, popřípadě jména, příjmení a data narození osob, za které poplatek platí.

Sazba poplatku je stanovena na 700 Kč/rok.

Od poplatku je osvobozena osoba, která je umístěna do dětského domova pro děti do 3 let věku, školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy, nebo umístěna do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého, nebo umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo chráněném bydlení. Od poplatku se dále osvobozují:

- a) osoba ve výkonu trestu odnětí svobody nebo vyšetřovací vazbě,
- b) osoba zdržující se nepřetržitě více než 6 měsíců v zahraničí, která tuto skutečnost doloží,

- c) osoba přihlášená v obci na ohlašovně – Městský úřad Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, a jejíž skutečný pobyt na území obce není znám,
- d) osoba, která více než tři měsíce nepřetržitě pobývá v nemocničním zařízení nebo jiném obdobném zařízení a tuto skutečnost doloží.

Úleva ve výši 50 % se poskytuje:

- a) osobě předškolní či školní docházky nebo středoškolského či vysokoškolského studia, která je ubytována mimo Rýmařov a tuto skutečnost doloží, nejdéle však do 26 let věku,
- b) osobě po dobu dlouhodobého pobytu v jiné obci na území České republiky za předpokladu, že v této obci platí poplatek za komunální odpad nebo úhradu podle jiného právního předpisu a tuto skutečnost doloží.

Vyhláška se musí pro následující rok upravit podle novely zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

#### **4. Zařízení pro nakládání s odpady ve městě/obci a okolí**

Ve městě Rýmařov se nachází tato zařízení pro nakládání s odpady:

##### Odpadové centrum Rýmařov (OC Rýmařov) – IČZ: CZT00701

- provozovatel: Městské služby Rýmařov s.r.o.
- povolení: č.j. MSK12520/2021 ze dne 26.4.2021, platnost do: 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti prováděcí vyhlášky k novému zákonu o odpadech
- provozní řád je zpracován a schválen v rámci rozhodnutí z roku 2021
- OC se nachází na ulici 8. května, v k.ú. Jamartice na parcelách č. 1843/5, 1843/6, 1843/7
- provozní doba: PO – PÁ 8 – 16,30 hod., SO 8 – 13 hod.

OC slouží jako sběrný dvůr pro občany města a okolních obcí, pro podnikatele a jako překladiště komunálního odpadu. Jedná se o regionální zařízení sloužící pro značnou část Rýmařovska.

##### Recyklační dvůr Rýmařov (SD Rýmařov) – IČZ: CZT00589

- provozovatel: Městské služby Rýmařov s.r.o.
- povolení: MSK101519/2018 ze dne 28.8.2018, platnost do: 31.8.2023, vzhledem k novému zákonu o odpadech max. do 31.12.2022
- provozní řád je zpracován a schválen z roku 2018
- SD se nachází na Palackého ulici, v k.ú. Rýmařov na parcelách č. 941/3, 941/2
- provozní doba: PO – PÁ 13 – 17 hod.

Recyklační dvůr slouží jako sběrný dvůr (SD) pro občany města a podnikatele. Odpad je z SD předáván do OC Rýmařov.

##### Biokompostárna v areálu ČOV v Rýmařově – IČZ: CZT00250

- provozovatel: Městské služby Rýmařov s.r.o.
- povolení: MSK161542/2020 ze dne 18.1.2021, platnost do: 31.12.2023
- provozní řád je zpracován a schválen v rámci rozhodnutí z roku 2021
- kompostárna se nachází v areálu ČOV na ulici 8. května, v k.ú. Rýmařov na parcele č. 1861
- provozní doba: PO – PÁ 6 – 14,30 hod.

Kompostárna slouží k využití bioodpadu a výrobě kompostu. Kapacita zařízení je 900 t/rok.

##### Sběrna druhotných surovin Rýmařov s.r.o. – IČZ: CZT00052

- provozovatel: Sběrna druhotných surovin s.r.o., Nádražní 619/6, 795 01 Rýmařov (bývalý Kovošrot - Moravia CZ a.s.)
- provozní doba: PO – PÁ 7 – 16,30 hod.

Sběrna vykupuje odpadní kovy a papír.

##### JM COMPANY Czech Republic s.r.o. – IČZ: CZT01765, CZT01154

- provozovatel: JM COMPANY Czech Republic s.r.o., 8. května 1245/50, 795 01 Rýmařov

Firma se soustřeďuje hlavně na odpad kabelů, ale vykupuje i odpadní kovy, plasty a papír a strojově materiál třídí a drtí. Dále provádí výkup a demontáž elektroodpadů.

## 5. Management nakládání s odpady

### 5.1 Smluvní vztahy – odpadové hospodářství

#### 5.1.1 Smlouva Městské služby Rýmařov s.r.o.

Smlouva na realizaci služeb ze dne 5.12.2005 – nakládání s odpady na území obce Rýmařov a místních částí pro období od 1.1. 2006 na dobu neurčitou mezi Městem Rýmařov a Městskými službami Rýmařov, s.r.o.

Smlouva stanovuje rozsah činností svozu všech komunálních odpadů – provádění svozu směsného komunálního odpadu podle harmonogramu svozu a jeho předání do příslušného zařízení, provádění svozu vytríděných složek komunálního odpadu včetně jeho odevzdání k využití či v oprávněných případech k likvidaci, provozování recyklačního dvora v sortimentu odpadů dle schváleného provozního řádu, provádění mobilního svozů velkoobjemového odpadu, nebezpečných odpadů a separovaných odpadů včetně jejich likvidace či předání ke zpracování osobě k tomu oprávněné.

Smlouva má 16 dodatků, které jednotlivě řeší cenové podmínky pro určené roky. Současný dodatek zahrnuje dohodu, že se vyúčtuje městu na konci každého čtvrtletí množství skutečně sebraného, odvezeného a uloženého odpadu. Případný přeplatek vzniklý z takto provedeného vyúčtování oproti měsíčním platbám objednatele, je provozovatel povinen uhradit bezhotovostním převodem na účet objednatele, a to do jednoho měsíce ode dne provedení vyúčtování. Případný nedoplatek za služby je objednatel povinen uhradit provozovateli a na jeho účet do jednoho měsíce ode dne, kdy bylo objednateli doručeno čtvrtletní vyúčtování služeb. Bude provedeno srovnání skutečných nákladů a nákladů dle přiložené kalkulace. Pokud budou rozdíly vyšší než 5 %, mohou se strany dohodnout na nové výši měsíčních plateb na další čtvrtletí. Smluvní strany se dohodly, že poskytovatel na základě vyhodnocení příjmů a výdajů spojených s předmětem Smlouvy za daný kalendářní rok vyhotoví do 31. 12. daného kalendářního roku kalkulaci ceny za služby platnou od ledna následujícího roku. Provozovatel je povinen objednatel s plánovanou kalkulací seznámit, a to bez zbytečného odkladu po jejím vyhotovení, nejpozději však vždy do 20. ledna následujícího kalendářního roku. Provozovatel se zavazuje, že náklady tvořící nezúčtovatelný paušál (tj. vše kromě přepravného a skládkovného) po celou dobu daného kalendářního roku nepřekročí absolutní výši uvedenou v plánové kalkulaci. Pokud provozovatel vyúčtuje objednateli tyto náklady (nezúčtovatelný paušál) v ceně vyšší, než která je garantována v plánované kalkulaci, objednatel tento rozdíl uhradí pouze v případě, že poskytovatel prokáže, že překročení těchto nákladů vzniklo na základě okolností, o jejichž existenci provozovatel v době uzavření tohoto dodatku nevěděl a vědět nemohl a ani vznik těchto okolností nemohl rozumně předpokládat. Důkazní břemeno tvrzení leží na provozovateli.

Město Rýmařov je 100 % vlastníkem této společnosti, a tak je zaručena průkaznost nejen cen, ale také efektivity společnosti a všech jeho činností. Valná hromada společnosti je rada města, která se společností pravidelně zabývá.

#### 5.1.2 Smlouva s TextilEco a.s.

Použité oděvy město předává společnosti TextilEco a.s., Palackého 715/15, 110 00 Praha 1, provozovna společnosti – Dřevařská 1418/17, 680 01 Boskovice, která obci poskytla 10 ks kontejnerů pro sběr textilu. Společnost TextilEco a.s. předává městu informace o množství vytríděných textilií a město je má zahrnuty do ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady.

#### 5.2 Smlouva s EKO-KOM, a.s.

Město Rýmařov má uzavřenou standardizovanou smlouvu se společností EKO-KOM a.s. o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů, jejímž předmětem je zajištění zpětného odběru, tj. odebírání použitých obalů od spotřebitelů za účelem jejich využití nebo odstranění, a dále zajišťování recyklace odpadů z obalů nebo jejich dalšího využití v souladu se zákonem o obalech. Čtvrtletní výkazy pro EKO-KOM zpracovávají Městské služby Rýmařov, s.r.o.

Na základě dodatku smlouvy (město na základě svého rozhodnutí pověřuje plněním některých svých určených povinností vůči společnosti vyplývajících ze Smlouvy o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů tuto osobu Městské služby Rýmařov, s.r.o.) je odměna poskytnuta přímo Městským službám Rýmařov, s.r.o., které příjem zahrnuje do cenové kalkulace a o tuto částku poníží fakturovanou cenu na tříděné odpady. Město má přehled o vyúčtování a výši odměny.

### 5.3 Smlouvy s kolektivními systémy

Město Rýmařov má uzavřené smlouvy s působícími společnostmi (kolektivními systémy) ELEKTROWIN a.s. (Smlouva ze dne: 2.5.2006) a EKOLAMP s.r.o. (Smlouva ze dne: 30.12.2011). Provozovatel Odpadového centra Rýmařov Městské služby Rýmařov s.r.o. má uzavřeny smlouvy se společností ASEKOL s.r.o. (Smlouva ze dne: 26.5.2011) a ECOBAT s.r.o. (Smlouva ze dne: 7.9.2012).

**ASEKOL a.s. a ELEKTROWIN a.s.** jsou neziskově hospodařící společnosti, tzv. kolektivní systémy zpětného odběru, které v zastoupení výrobců a dovozců elektrozařízení organizují celostátní systém zpětného odběru elektrozařízení. Zajišťují sběr, dopravu a recyklaci vysloužilých elektrospotřebičů včetně financování celého systému. Jeho služeb na základě smlouvy využívají výrobci nebo dovozci elektrozařízení. Oba kolektivní systémy úzce spolupracují s městy a obcemi, posledními prodejci a servis, svozovými společnostmi a zpracovateli elektrozařízení.

Kolektivní systém	Kontaktní údaje	Zpětný odběr – skupiny elektrozařízení
ASEKOL a.s. EČV: KH005/05-ECZ IČ: 27373231	Československého exilu 2062/8, 143 00 Praha 4 e-mail: info@asekol.cz tel.: 234 235 111 http://www.asekol.cz	1, 2, 3, 4a, 4b, 5, 6
ELEKTROWIN a.s. EČV: KH001/05-ECZ IČ: 27257843	Michelská 300/60, 140 00 Praha 4 e-mail: info@elektrowin.cz tel.: 241 091 833 http://www.elektrowin.cz	1, 2, 3, 4a, 4b, 5, 6

Skupiny elektrozařízení:

1. Zařízení pro tepelnou výměnu.
2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm<sup>2</sup>.
3. Světelné zdroje.
  - 4a. Velká zařízení, jejichž kterýkoliv vnější rozměr přesahuje 50 cm, kromě zařízení náležejících do skupin 1, 2 a 3, zahrnující kromě jiného: domácí spotřebiče, zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, spotřební elektroniku, svítidla, zařízení reprodukcující zvuk či obraz, hudební zařízení, elektrické a elektronické nástroje, hračky, vybavení pro volný čas a sporty, zdravotnické prostředky, přístroje pro monitorování a kontrolu, výdejní automaty, zařízení pro výrobu elektrického proudu.
  - 4b. Solární panely.
5. Malá zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm, kromě zařízení náležejících do skupin 1, 2, 3 a 6, zahrnující kromě jiného: domácí spotřebiče, spotřební elektroniku, svítidla, zařízení reprodukcující zvuk či obraz, hudební zařízení, elektrické a elektronické nástroje, hračky, vybavení pro volný čas a sporty, zdravotnické prostředky, přístroje pro monitorování a kontrolu, výdejní automaty, zařízení pro výrobu elektrického proudu.
6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikačních zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm.

Kolektivní systém **EKOLAMP s.r.o.** byl založen v roce 2005 s cíli vytvořit podmínky pro plnění zákonných povinností výrobců a dovozců osvětlovacích zařízení a zajistit ekologicky šetrné nakládání s vysloužilými osvětlovacími zařízeními. Rozhodnutím MŽP byl zapsán jako provozovatel kolektivního systému pro tyto skupiny: Skupina 3 - Světelné zdroje, Skupina 4 - Velká zařízení, jejichž kterýkoliv vnější rozměr přesahuje 50 cm, kromě skupiny č. 4b - solární panely, Skupina 5 - Malá zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm.

Kolektivní systém **ECOBAT s.r.o.** zajišťuje od roku 2002 komplexní služby spojené se sběrem a recyklací přenosných baterií. Městům a obcím, školám, firmám, úřadům i běžným spotřebitelům zdarma poskytuje sběrné nádoby na použité baterie a zabezpečujeme bezplatný svoz nashromážděných baterií k třídění a recyklaci.

## 6. Produkce odpadů a nakládání s odpady ve městě/obci

Jedinou servisní společností pro svoz odpadů je pro město Rýmařov vlastní organizace Městské služby Rýmařov s.r.o. Tato společnost zajišťuje městu veškeré nakládání s odpady kromě použitého textilu, který je předáván společnosti TextilEco a.s. Městské služby Rýmařov s.r.o. (dále jen MS Rýmařov) provozují několik zařízení pro nakládání s odpady, které jsou podrobněji popsány v kapitole č. 4 této studie – odpadové centrum s překladištěm komunálních odpadů, recyklační (sběrný) dvůr, kompostárnu.

Pro posouzení produkce odpadů města Rýmařov byla použita data z ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady za poslední 3 uzavřené roky, tj. 2018, 2019, 2020, a data o výtěžnosti separovaného odpadu a průměrné produkce SKO v podobných obcích a v Moravskoslezském kraji poskytnutá společností EKO-KOM, a.s.

Podnikatelé na území města (127 subjektů) nejsou zapojeni do systému odpadového hospodářství města. Městské služby Rýmařov s.r.o. jejich SKO sváží, ale evidují je zvlášť v evidenci odpadů v odpadovém centru, ročně je to cca 500 tun SKO.

### 6.1 Celková produkce odpadů

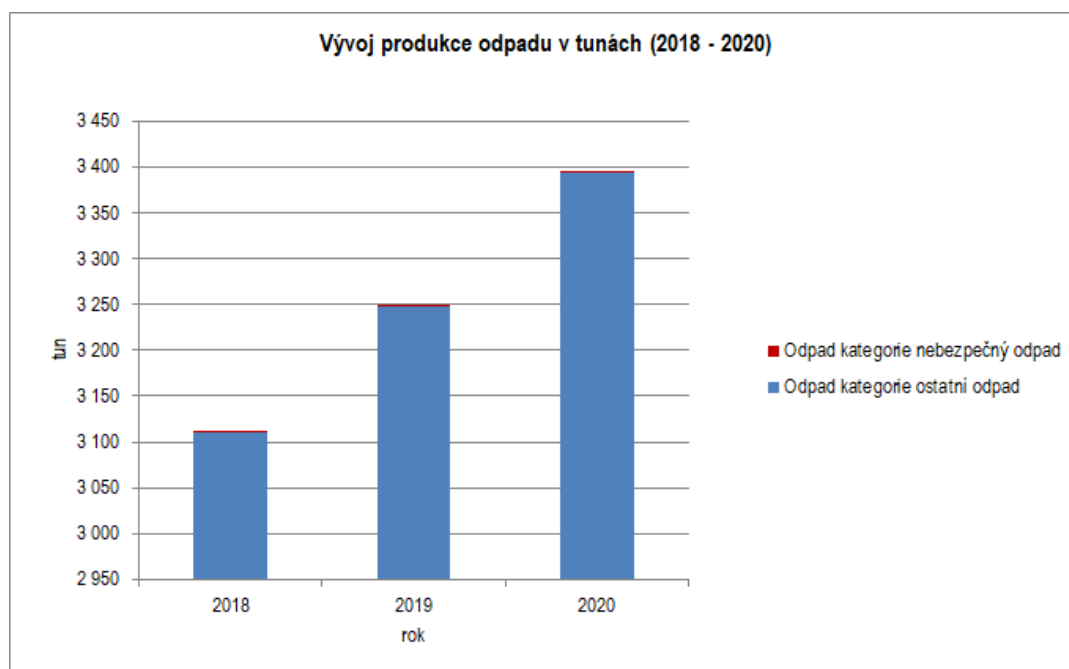
Celková produkce odpadu města Rýmařov je ročně 3 110 – 3 394 tun a postupně narůstá. Na jednoho obyvatele města je produkováno cca 400 kg odpadu, z toho cca 200 kg SKO a 70 kg objemného odpadu. Jednotlivé složky odpadu a měrná produkce odpadu pro jednotlivé druhy odpadů jsou komentovány v dalším textu studie.

**Tabulka č.4 Celková produkce odpadů**

Rok	2018	2019	2020
Odpad kategorie ostatní odpad	3 110,25	3 247,83	3 393,46
Odpad kategorie nebezpečný odpad	0,73	1,77	1,07
<b>Celkový součet - odpad celkem</b>	<b>3 110,98</b>	<b>3 249,60</b>	<b>3 394,53</b>

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.2 Celková produkce odpadů**



#### 6.1.1 Odpady kategorie nebezpečný odpad

Produkce nebezpečných odpadů (NO) je ve městě Rýmařov cca 1 t ročně a zahrnuje především odpadní barvy a obaly od barev, dále se vyskytují rozpouštědla.

Nebezpečné odpady jsou občany odevzdávány na sběrných dvorech (OC a recyklační dvůr), mobilní

svoz NO se ve městě neprovádí. Z recyklačního dvoru jsou NO předávány do OC a odtud veškeré NO společnosti SUEZ CZ a.s.

**Tabulka č.5 Produkce odpadů kategorie nebezpečný odpad**

Množství (t/rok)	2018	2019	2020
200113 Rozpouštědla	0,39		0,09
200127 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	0,34	1,77	0,98
<b>N Celkem</b>	<b>0,73</b>	<b>1,77</b>	<b>1,07</b>

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

### 6.1.2 Odpady kategorie ostatní odpad

Produkce ostatních odpadů ve městě Rýmařov postupně narůstá, v roce 2020 byla 3 393 tun. Nejvyšší produkce je směsného komunálního odpadu (SKO), tak jako ve všech obcích – produkce SKO meziročně výrazně nekolísá. Druhými nejvyššími položkami jsou objemný a biologicky rozložitelný odpad, cca 500 tun ročně. Separovaný odpad je na setrvalé úrovni, v letech 2018-19 byl kromě skla evidován ve skupině 15 – obaly, v roce 2020 ve skupině 20. Nadále by měly být všechny komunální odpady evidovány pod skupinou 20. V roce 2020 narostla produkce stavebních odpadů, ale tyto jsou závislé na stavební činnosti ve městě v určitém roce a jejich množství se nijak neposuzuje. V roce 2020 nejsou v evidenci odpadů města uliční smetky.

Odpadům kategorie ostatní odpad jsou podrobněji věnovány další kapitoly.

**Tabulka č.6 Produkce odpadů kategorie ostatní odpad**

Množství (t/rok)	2018	2019	2020
150101 Papírové a lepenkové obaly	50,56	10,58	11,21
150102 Plastové obaly	97,34	108,04	27,23
160103 Pneumatiky	9,53	7,21	2,09
170107 Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	82,31	68,95	251,45
200101 Papír a lepenka	70,02	89,85	121,81
200102 Sklo	64,94	100,38	96,39
200110 Oděvy	20,22	21,37	18,92
200125 Jedlý olej a tuk			0,80
200138 Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	57,52	80,12	38,31
200139 Plasty	0,48		57,76
200140 Kovy	6,59	10,35	11,59
200201 Biologicky rozložitelný odpad	500,52	529,60	425,46
200301 Směsný komunální odpad	1 713,06	1 664,98	1 740,25
200303 Uliční smetky	23,83	11,48	
200307 Objemný odpad	413,35	544,92	590,20
<b>O Celkem</b>	<b>3 110,25</b>	<b>3 247,83</b>	<b>3 393,46</b>

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

## 6.2 Měrná produkce odpadů

Měrná produkce odpadů je produkce jednotlivých druhů odpadů přepočítána na 1 obyvatele. V evidenci odpadů města nejsou zahrnuti podnikatelé. Město eviduje 204 objektů k individuální rekreaci, ve kterých nemá nikdo trvalý pobyt.

Celková měrná produkce odpadu je ve městě Rýmařov cca 400 kg na 1 obyvatele, z toho tvoří směsný komunální odpad cca 200 kg, objemný odpad 70 a bioodpad 50 - 60 kg na jednoho obyvatele.

V Moravskoslezském kraji je průměrná produkce SKO na 1 obyvatele 185 kg (rok 2019) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 5 001 až 15 000 obyvatel 197 kg na 1 obyvatele (rok 2019). Město Rýmařov mělo v posuzovaných letech ve srovnání s těmito hodnotami nadprůměrnou produkci SKO.

Produkce nebezpečného odpadu je 0,1 – 0,2 kg na 1 obyvatele obce. Průměr Moravskoslezského kraje je podle databáze ISOH 0,9 kg komunálních NO na 1 obyvatele. Ve městě Rýmařov je tedy podprůměrná produkce NO.

**Tabulka č.7 Měrná produkce odpadů na 1 obyvatele**

Měrná produkce (kg/os.)	2018	2019	2020
<b>O</b>			
150101 Papírové a lepenkové obaly	6,081	1,283	1,370
150102 Plastové obaly	11,707	13,101	3,328
160103 Pneumatiky	1,146	0,874	0,255
170107 Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	9,900	8,361	30,736
200101 Papír a lepenka	8,422	10,894	14,889
200102 Sklo	7,811	12,172	11,782
200110 Oděvy	2,432	2,591	2,312
200125 Jedlý olej a tuk			0,098
200138 Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	6,918	9,715	4,683
200139 Plasty	0,058		7,060
200140 Kovy	0,792	1,255	1,416
200201 Biologicky rozložitelný odpad	60,202	64,217	52,006
200301 Směsný komunální odpad	206,045	201,890	212,719
200303 Uliční smetky	2,866	1,392	
200307 Objemný odpad	49,717	66,074	72,143
<b>O Celkem</b>	<b>374,098</b>	<b>393,820</b>	<b>414,797</b>
<b>N</b>			
200113 Rozpouštědla	0,047		0,011
200127 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	0,041	0,215	0,120
<b>N Celkem</b>	<b>0,088</b>	<b>0,215</b>	<b>0,131</b>
<b>Celkový součet</b>	<b>374,186</b>	<b>394,034</b>	<b>414,928</b>

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

### 6.3 Směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad

Směsný komunální odpad (SKO) je zbytkový odpad, který zůstává po vytrídění separovaných a dále využitelných složek odpadu. Objemný odpad je komunální odpad větších rozměrů, který se nevléze do klasické nádoby na směsný odpad. Produkce SKO bývá nejvýznamnější položkou v produkci odpadů každé obce. Vzhledem k tomu, že SKO se velmi obtížně využívá, především pro nedostatek zařízení pro využití směsného odpadu v České republice, je třeba se zaměřit především na prevenci vzniku takového odpadu a na důslednou separaci využitelných složek.

Svoz SKO realizují pro město Rýmařov Městské služby Rýmařov, s.r.o., které ho sváží na překladiště v areálu Odpadového centra Rýmařov, IČZ: CZT00701. Z překladiště je SKO odvážen na skládku společnosti SUEZ CZ a.s. v Rapotíně.

Ve městě je pro svoz SKO od občanů instalováno 1 713 ks nádob o objemu 110 l, 79 ks nádob o objemu 240 l a 140 ks nádob o objemu 1100 l. Pro svoz SKO od podnikatelů je instalováno 144 ks nádob o objemu 110 l, 12 ks nádob o objemu 240 l a 34 ks nádob o objemu 1100 l. Údaje o počtu odpadových nádob jsou k datu 31.12.2020. Všechny nádoby jsou ve vlastnictví svozové společnosti. Nádoby se sváží 1 x týdně.

Evidence vyvážených nádob SKO není při svozu prováděna, nádoby nejsou nijak označeny a není k dispozici podklad o skutečném počtu a vlastnictví svezných nádob, není prováděno zjišťování



hmotnosti odpadu v jednotlivých nádobách. Množství SKO je zjišťováno při příjezdu vozidla na váze v areálu OC Rýmařov. Podnikatelské nádoby jsou svázeny zároveň s občanskými a množství odpadu je vypočítáno podle počtu a objemu nádob a odhadnutého množství odpadu v nádobě. Odpad od podnikatelů není započítán v produkci odpadu města a je evidován pouze v evidenci v OC, množství je odhadováno podle počtu a objemu nádob. Svoz SKO od občanů účtuje městu svozová společnost podle počtu a objemu svezných nádob, podnikatelé si kupují známky přímo u svozové společnosti.

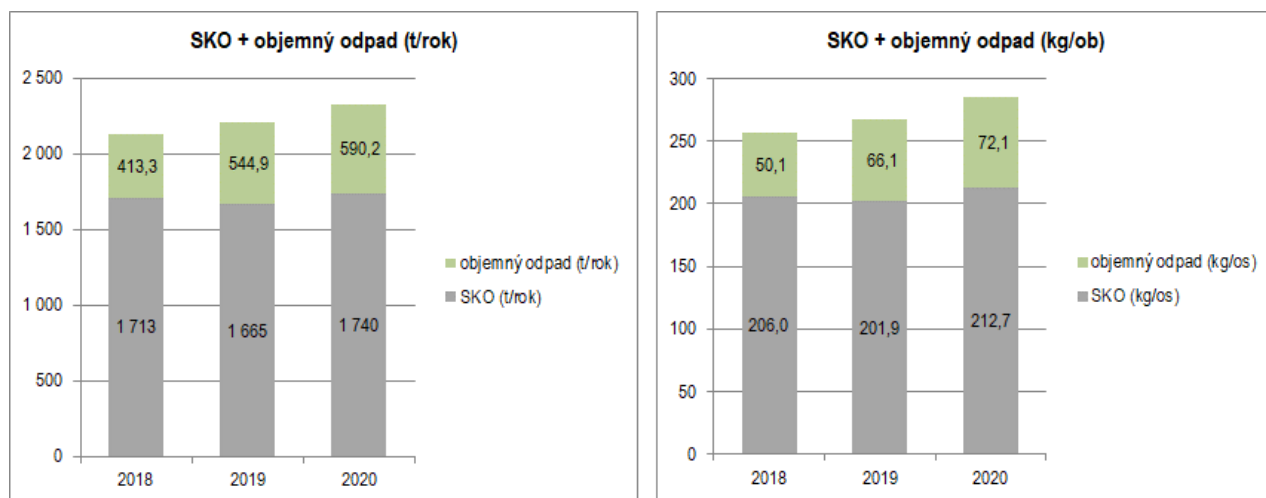
Objemný odpad je občany předáván na sběrných dvorech (Recyklační dvůr, Odpadové centrum Rýmařov), které provozují MS Rýmařov. Dále je prováděn 2 x ročně mobilní svoz, objemný odpad je z mobilního svozu navážen na OC Rýmařov. V evidenci OC je každoročně vykazováno také velké množství objemného odpadu (cca 250 tun, v r. 2020 dokonce 448 tun) jako přímý příjem od občanů Rýmařova pod kódem BN30 – tento údaj by měl být započítán do evidence odpadů města Rýmařova – na OC pod kódem B00, protože zařízení je zahrnuto v systému OH města. Zpracovatel studie započítal tento odpad do odpadu, jehož původcem je město, aby údaje o množství odpadu produkovaného městem byly relevantní. Z OC Rýmařov je objemný odpad odvážen na skládku společnosti SUEZ CZ a.s. v Rapotíně.

**Tabulka č.8 Produkce SKO a objemného odpadu**

	2018	2019	2020
SKO (t/rok)	1 713,1	1 665,0	1 740,3
SKO (kg/os)	206,0	201,9	212,7
objemný odpad (t/rok)	413,3	544,9	590,2
objemný odpad (kg/os)	50,1	66,1	72,1
celkem (t/rok)	2 126,4	2 209,9	2 330,5

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.3 Produkce SKO a objemného odpadu**



Produkce směšného komunálního odpadu (SKO) je ve městě Rýmařov cca **213 kg na 1 obyvatele v roce 2020**. V roce 2020 vzniklo ve městě 1 740 tun SKO, podnikatelský odpad není započítán. Produkce SKO je bez výrazných výkyvů.

V Moravskoslezském kraji je podle zdrojů společnosti EKO-KOM a.s. průměrná produkce SKO na 1 obyvatele 184,9 kg, na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 5001 až 15 000 obyvatel 198,6 kg na 1 obyvatele a v ORP Rýmařov 226,6 kg na 1 obyvatele. Město Rýmařov mělo v roce 2020 ve srovnání s těmito hodnotami (kraj, srovnatelné obce ČR) **nadprůměrnou produkci SKO**. Průměrná produkce SKO v ORP Rýmařov je celkově nadprůměrně vysoká a nedá se použít jako srovnávací hladina. Některé obce Rýmařovska málo třídí odpad, chybně jej evidují a také je v regionu nezanedbatelné množství rekreačních objektů, jejichž majitelé jsou sice poplatníci systému OH obcí, ale nejsou započítáváni do počtu obyvatel obcí.

**Produkce objemného odpadu je ve městě Rýmařov enormní 50 – 72 kg/ob/rok a stále narůstá.**

Celkový součet těchto směšných komunálních odpadů (SKO a objemného odpadu) je cca **2 300 tun ročně**, tj. 280 kg/ob/rok, což je **vzhledem k velikosti města velmi výrazné množství**.

## 6.4 Separované komunální odpady (plast, papír, sklo, nápojové kartony, kovy)

Separované komunální odpady jsou odpady vytríděné z komunálního odpadu a odevzdané do obecního systému sběru separovaného odpadu, případně do sběru, jehož provozovatel spolupracuje s obcí a předává obci evidenci odpadů odevzdaných jeho občany (výkupny, školy). Jedná se o separované složky komunálních odpadů: plast, papír, sklo, kompozitní obaly (nápojové kartony) a kovy. Tyto druhy odpadů jsou po dotřídění vhodné k materiálové recyklaci.

### 6.4.1 Souhrn údajů o tříděných odpadech podle evidence EKO-KOM, a.s.

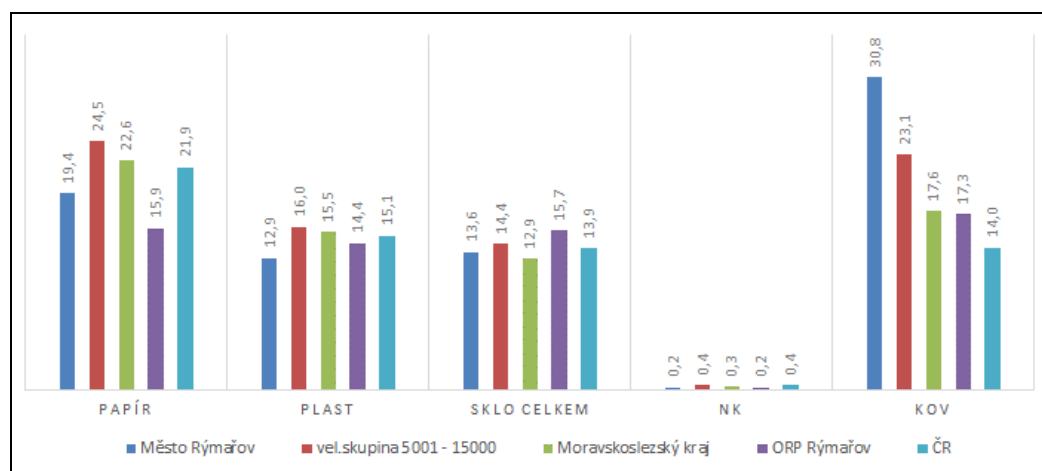
Společnost EKO-KOM, a.s. poskytuje každoročně obci pro informaci výkaz výtěžnosti separovaného odpadu, ze kterého je patrné, jak je která komodita odpadu tříděna v porovnání s jinými velikostně srovnatelnými obcemi ČR, v porovnání s průměrem Moravskoslezského kraje jako celku a v porovnání se sběrem těchto komodit v příslušném ORP. Výtěžnost separovaného sběru podle databáze EKO-KOM, a.s. ve městě Rýmařov za rok 2019 uvedena v následující tabulce a grafu (tato data od společnosti EKO-KOM, a.s. nebyla za rok 2020 v době zpracování studie k dispozici).

**Tabulka č.9 Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s.**

04-02 Výtěžnost obce [kg/obyv./rok] za poslední uzavřený rok 2019 ve srovnání s velikostními skupinami						
Skupina	Papír	Plast	Sklo celkem	NK	Kov	SKO
Město Rýmařov	19,4	12,9	13,6	0,2	30,8	202,2
vel.skupina 5001 - 15000	24,5	16,0	14,4	0,4	23,1	198,6
Moravskoslezský kraj	22,6	15,5	12,9	0,3	17,6	184,9
ORP Rýmařov	15,9	14,4	15,7	0,2	17,3	226,6
ČR	21,9	15,1	13,9	0,4	14,0	195,5

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Výtěžnost separovaného odpadu – město Rýmařov

**Graf č.4 Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. (kg/ob./rok 2019)**



Z údajů poskytnutých společnostmi EKO-KOM, a.s. je patrné, že vytríděnost odpadů byla v roce 2019 ve městě Rýmařov podprůměrná, kromě produkce odpadních kovů. Údaje z evidence EKO-KOM, a.s. a z evidence města (databáze ISPOP) jsou rozdílné. Podle evidence města je vytríděnost těchto složek odpadu ještě nižší. Jednotlivé druhy tříděných odpadů jsou komentovány v následujících kapitolách.

**Tabulka č.10 Sběrná síť separovaného odpadu – počet a objem nádob**

nádobový sběr	
kriterium	hodnota
157 ob/sb.m.	114 ob/sb.m.

obsloužený objem	
kriterium	hodnota
156 l/ob.	266 l/ob.

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Přehled vytríděných složek KO ve městě Rýmařov

Podle společnosti EKO-KOM, a.s. má město Rýmařov vysoký počet nádob na separovaný sběr a vysoký obsloužený objem nádob na separovaný sběr na 1 obyvatele města.

**Tabulka č.11 Sběrná síť separovaného odpadu – hustota stanovišť**

	Počet	Hodnocení (srovnání dle vel. skupiny)	Srovnávací hodnota
Stanoviště na tříděný odpad (dle Dotazníků)	101	dostatek stanovišť na tříděný odpad	40
Čím je hodnota počtu sběrných stanovišť vyšší, než je srovnávací, tím lépe.			
Hustota na zastavěnou plochu (x ha/stanoviště)	4,3	dobrá plošná hustota stanovišť	7,50
Čím je hodnota průměru zastavěné plochy nižší, než je srovnávací, tím lépe.			
Počet nádob na stanovištích (průměr)	2,4	optimální rozmístění nádob	
Čím je hodnota blíže počtu sbíraných komodit, tím lépe.			

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Sběrná síť ve městě Rýmařov

Podle podkladů od společnosti EKO-KOM, a.s. má město Rýmařov dostatek stanovišť na tříděný odpad, a to jak vzhledem k velikosti zastavěné plochy města, tak vzhledem k počtu obyvatel, a optimálně rozmístěné nádoby na stanovištích.

V lednu 2020 provedla společnost EKO-KOM, a.s. ve městě Rýmařov pasport stanovišť nádob na tříděný sběr a jeho vyhodnocení. Obsáhlý dokument mapuje všechna hnízda kontejnerů ve městě, včetně fotografií, popisu, dostupnosti pro techniku. U každého stanoviště jsou navrhovaná opatření. Přílohou dokumentu jsou mapy rozmístění separačních hnízd ve městě a místních částech. Pro optimalizaci sběrných míst město použije tento materiál od společnosti EKO-KOM, a.s., proto se tímto tématem studie dále nezabývá.

#### 6.4.2 Papír

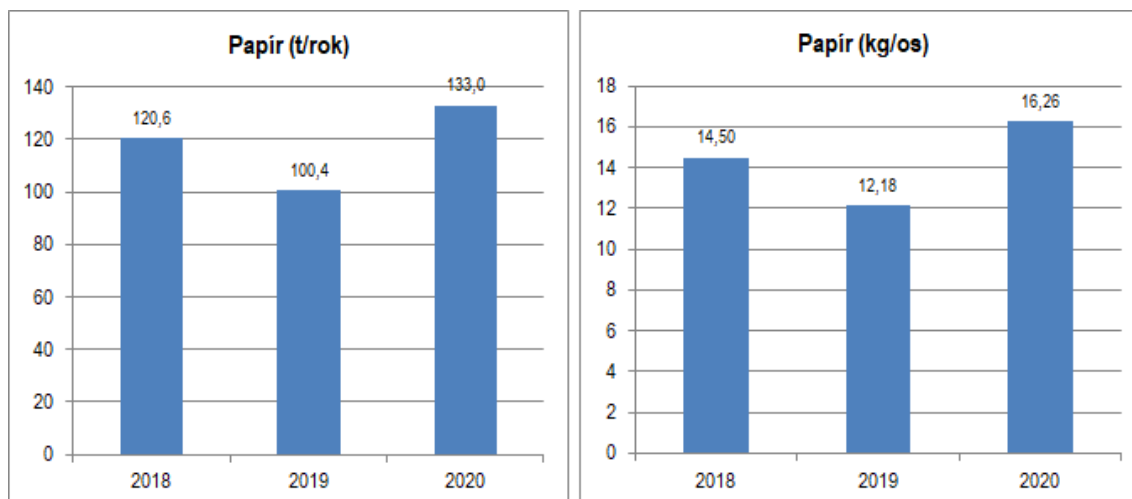
Pro sběr papíru (katalog. č. odpadu 200101 – papír a lepenka, 150101 – papírové a lepenkové obaly) jsou využívány kontejnery s horním výsypem o objemu 1100 l v celkovém počtu 73 ks a papír lze odevzdat také ve sběrných dvorech. Nádoby na papír jsou ve vlastnictví MS Rýmařov. Papír se sváží 1 x týdně. Sběr papíru pořádá nepravidelně také základní škola, množství je započítáno do produkce města. Podle zdrojů EKO-KOM, a.s. je 74,9 % hmotnosti papíru sbíráno pomocí nádobového sběru, 2,1 % na SD a 22,9 % jiným způsobem.

Mezi evidencí papíru, která je uvedena v hlášení o produkci a nakládání s odpady (ISPOP), a evidencí, kterou má k dispozici EKO-KOM, a.s., je rozdíl v produkci papíru 21 t (ISPOP – 133,02 t, EKO-KOM – 154,23 t) – vše rok 2020. Do údajů EKO-KOM, a.s. byl pravděpodobně započítán také papír odevzdaný občany Rýmařova do některé z výkupen.

**Tabulka č.12 Produkce papíru**

	2018	2019	2020
Papír (t/rok)	120,58	100,43	133,02
Papír (kg/os)	14,50	12,18	16,26

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.5 Produkce papíru**

Produkce papíru je ve městě Rýmařov cca 12 - 16 kg na 1 obyvatele a postupně narůstá. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Moravskoslezském kraji (22,6 kg/1 obyvatele) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 5001 až 15 000 obyvatel (24,5 kg/1 obyvatele) je **produkce**

**papíru ve městě Rýmařov podprůměrná.** Množství výrazně nekolísá, v roce 2019 bylo o 20 tun méně než v roce 2018, v roce 2020 vzrostlo, ale to může být způsobeno také tzv. „covidovým“ rokem (zasílání zboží e-shopy v papírových krabicích).

Průměrná roční měrná hmotnost papíru v nádobách je ve městě Rýmařov 35,2 kg/m<sup>3</sup>, což je dobrá zaplněnost nádob (podle společnosti EKO-KOM, a.s. by se zaplněnost nádob na papír měla pohybovat v rozmezí 25–70 kg/m<sup>3</sup>).

### 6.4.3 Plasty

Pro sběr plastů (katalog. č. odpadu 200139 – plasty, 150102 – plastové obaly) jsou využívány kontejnery s horním výsypem o objemu 1100 l v celkovém počtu 101 ks, dále nádoby o objemu 120 l – 16 ks a o objemu 1 000 l – 2 ks zvonů v místní části Stránské.

Nádoby 1100 l jsou ve vlastnictví společnosti EKO-KOM, a.s., ostatní vlastní MS Rýmařov. Plast se sváží 1 x týdně a je ho možné odevzdat také na sběrných dvorech. Pytlový sběr plastu není prováděn. Podle zdrojů EKO-KOM, a.s. je 96,7 % hmotnosti plastu sbíráno pomocí nádobového sběru a 3,3 % ve sběrných dvorech.

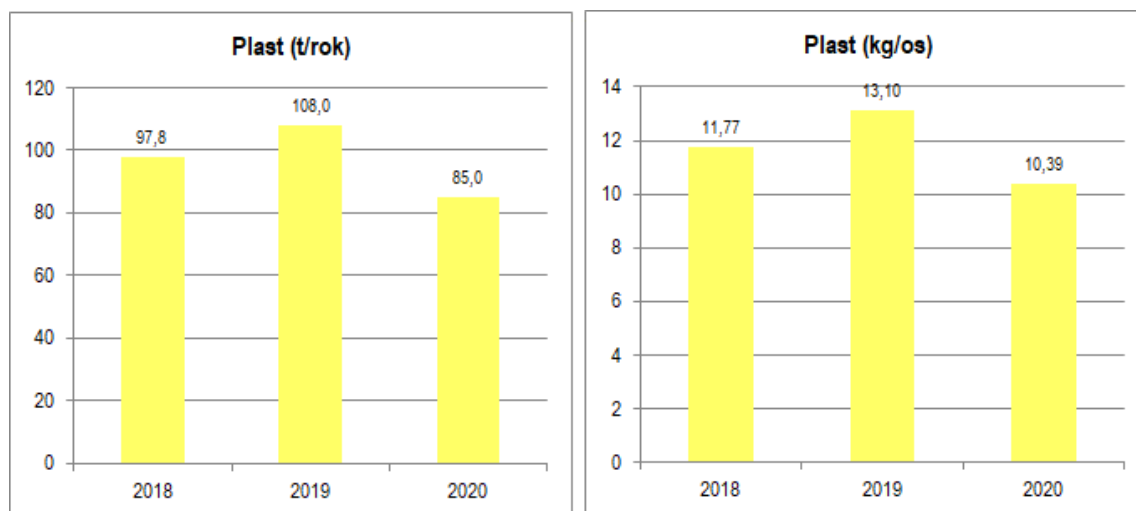
Mezi evidencí plastu, která je uvedena v hlášení o produkci a nakládání s odpady (ISPOP), a evidencí, kterou má k dispozici EKO-KOM, a.s., je rozdíl v produkci plastu 32,6 t (ISPOP – 84,99 t, EKO-KOM – 117,56 t) – vše rok 2020. Rozdíl v evidenci plastu neumí zpracovatel studie vysvětlit.

**Tabulka č.13 Produkce plastu**

	2018	2019	2020
Plast (t/rok)	97,82	108,04	84,99
Plast (kg/os)	11,77	13,10	10,39

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.6 Produkce plastu**



Produkce plastu je ve městě Rýmařov 10 - 13 kg na 1 obyvatele a vytríděnost plastů osciluje v těchto hodnotách bez výrazných změn. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Moravskoslezském kraji (15,5 kg/1 obyvatele) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 5001 až 15 000 obyvatel (16 kg/1 obyvatele), je **produkce plastu ve městě Rýmařov podprůměrná.**

Průměrná roční měrná hmotnost platu v nádobách je ve městě Rýmařov 19,4 kg/m<sup>3</sup>, což je dobrá zaplněnost nádob (podle společnosti EKO-KOM, a.s. by se zaplněnost nádob na plast měla pohybovat v rozmezí 16–35 kg/m<sup>3</sup>).

### 6.4.4 Sklo

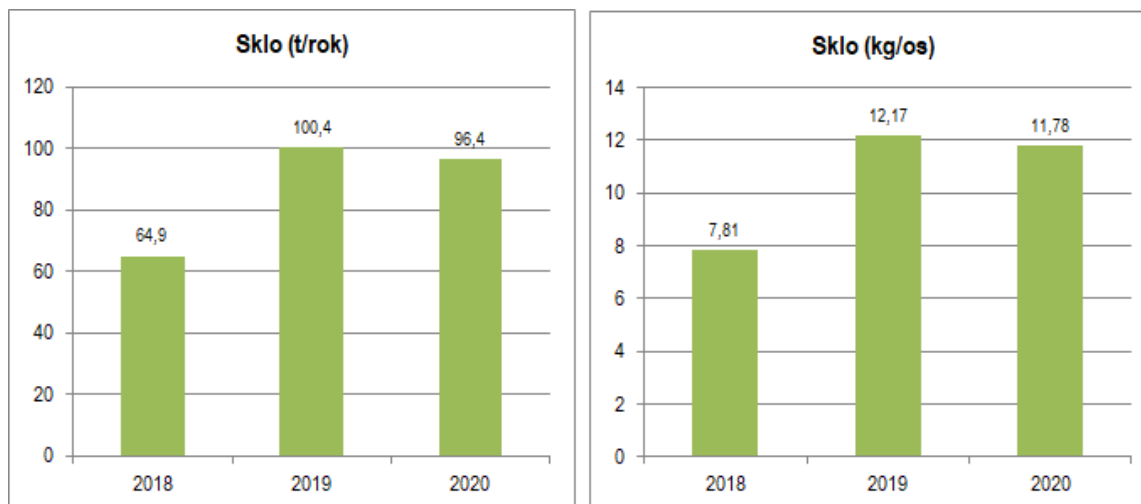
Pro sběr skla (katalog. č. odpadu 200102 – sklo) je využíváno 45 ks zvonů se spodním výsypem o objemu 1000 l a 6 ks zvonů o objemu 1500 l, a sklo lze odevzdat také ve sběrných dvorech. Nádoby na sklo jsou ve vlastnictví EKO-KOM, a.s. Sklo je sváženo jako směs (barevné + bílé) dle potřeby, obvykle cca 1 x za 2 týdny. Podle zdrojů EKO-KOM, a.s. je 89,6 % hmotnosti skla sbíráno pomocí nádobového sběru a 10,4 % ve sběrných dvorech.

**Tabulka č.14    Produkce skla**

	2018	2019	2020
<b>Sklo (t/rok)</b>	64,94	100,38	96,39
<b>Sklo (kg/os)</b>	7,81	12,17	11,78

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.7    Produkce skla**



Produkce skla je ve městě Rýmařov 8 až 12 kg na 1 obyvatele, ve sběru skla byl větší meziroční výkyv 2018/2019, v letech 2019 a 2020 byla produkce přibližně stejná – 100 tun.

V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Moravskoslezském kraji (12,9 kg/1 obyvatele) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 5001 až 15 000 obyvatel (14,4 kg/1 obyvatele), je **produkce skla ve městě Rýmařov podprůměrná**.

Průměrná roční měrná hmotnost skla v nádobách je ve městě Rýmařov 227,6 kg/m<sup>3</sup>, což je velmi dobrá zaplněnost nádob (podle společnosti EKO-KOM, a.s. by se zaplněnost nádob na sklo měla pohybovat v rozmezí 100–260 kg/m<sup>3</sup>).

#### 6.4.5 Nápojový karton

Nápojový karton (katalog. č. odpadu 150105 – kompozitní obaly) **není v hlášení města o produkci a nakládání s odpady (ISPOP) uveden**. V datech společnosti EKO-KOM, a.s. je roční produkce nápojových kartonů z města Rýmařov 4,17 t ročně. Nápojový karton je sbírán v kontejnerech společně s plastem. Údaj o produkci z databáze EKO-KOM, a.s. je pravděpodobně odhad z třídící linky.

#### 6.4.6 Kovy

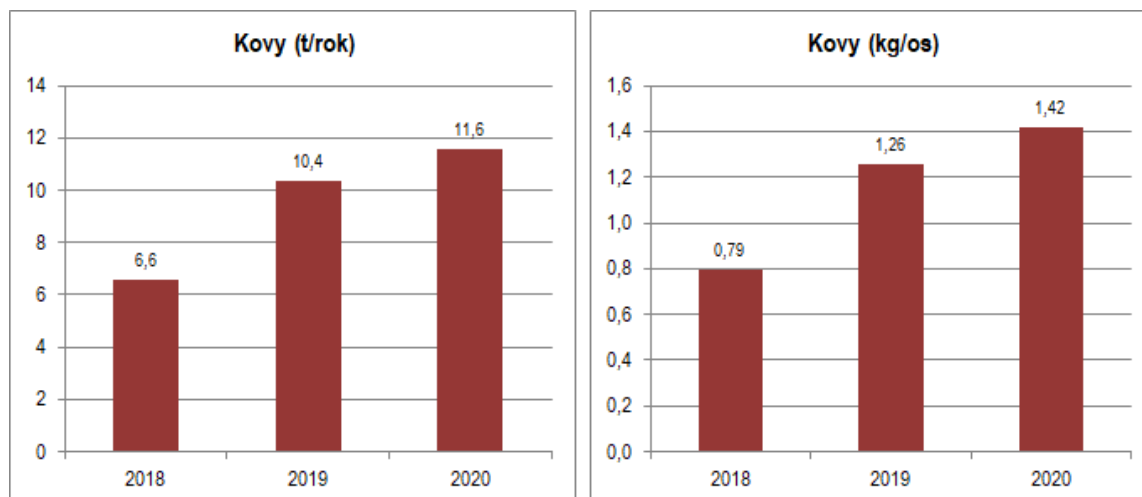
Odpadní kovy se sbírají do samostatných nádob o objemu 240 l v počtu 26 ks a ve sběrných dvorech. Nádoby na kovy jsou ve vlastnictví MS Rýmařov. Kov je evidován pod katalogovým číslem 200140 – Kovy a předáván do výkupu Sběrny druhotných surovin Rýmařov, s.r.o., CZT00052, Nádražní 619/6, 795 01 Rýmařov. Svoz kovů probíhá cca 2 x měsíčně.

Mezi evidencí kovů, která je uvedena v hlášení o produkci a nakládání s odpady (ISPOP), a evidencí, kterou má k dispozici EKO-KOM, a.s., je velký rozdíl v produkci kovů – 235 t (ISPOP – 11,59 t, EKO-KOM – 247 t) – vše rok 2020. Město pravděpodobně nemá v evidenci odpadů kovy odevzdané občany přímo do výkupu, ale pouze kovy sbírané do červených nádob ve městě.

**Tabulka č.15    Produkce kovů**

	2018	2019	2020
<b>Kovy (t/rok)</b>	6,59	10,35	11,59
<b>Kovy (kg/os)</b>	0,79	1,26	1,42

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.8 Produkce kovů**

Produkce kovů je ve městě Rýmařov 1,0 – 1,4 kg na 1 obyvatele. Pokud bychom počítali podle evidence EKO-KOM, a.s., tj. také kovy odevzdané občany do výkupny, pak je produkce kovů v Rýmařově 30 kg na 1 obyvatele. Podle údajů společnosti EKO-KOM, a.s. je sběr kovů v rámci Moravskoslezského kraje v hodnotě 17,6 kg/ob. a v rámci velikostně srovnatelných obcí o velikosti 5001 až 15 000 obyvatel v hodnotě 23,1 kg/ob. V tomto srovnání je sběr kovů ve městě Rýmařov na vysoké úrovni, pokud použijeme údaje z vyhodnocení společnosti EKO-KOM, a.s.

#### 6.4.7 Separovaný odpad (papír, plast, sklo, kovy) – souhrnné údaje

V této kapitole jsou uvedeny tabulky, které ukazují rozdíly v evidenci tříděných odpadů. První tabulka je množství odpadů, které má město Rýmařov uvedeno v Hlášení o produkci a nakládání s odpady, které je každoročně předáváno pomocí online prostředí do celostátní databáze ISPOP. V další tabulce je přehled o produkci odpadů, která je vykazována pro společnost EKO-KOM, a.s. Rozdíl jsou u všech komodit, nejmarkantnější je rozdíl u kovů, ale i plastů a papíru.

**Tabulka č.16 Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP**

	2018	2019	2020
Papír (t/rok)	120,58	100,43	133,02
Papír (kg/os)	14,50	12,18	16,26
Plast (t/rok)	97,82	108,04	84,99
Plast (kg/os)	11,77	13,10	10,39
Sklo (t/rok)	64,94	100,38	96,39
Sklo (kg/os)	7,81	12,17	11,78
Kompozitní obaly (t/rok)	0,00	0,00	0,00
Kompozitní obaly (kg/os)	0,00	0,00	0,00
Kovy (t/rok)	6,59	10,35	11,59
Kovy (kg/os)	0,79	1,26	1,42

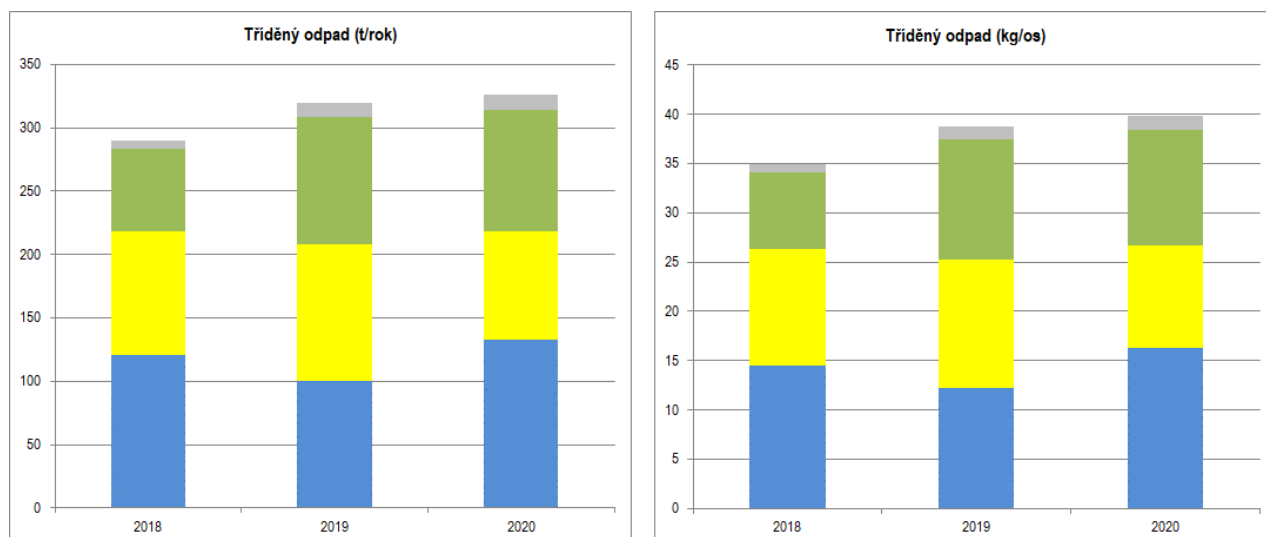
Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Tabulka č.17 Produkce separovaného odpadu celkem podle EKO-KOM, a.s. r. 2020**

	Papír (t/rok)	Plast (t/rok)	Sklo (t/rok)	Kompozitní obaly (t/rok)	Kovy (t/rok)
Město Rýmařov	154,23	117,56	99,08	4,17	247,01

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

**Graf č.9** *Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP*



### 6.5 Textil a oděvy

Pro sběr použitého textilu a oděvů je využíváno 11 kontejnerů firmy TextilEco a.s. Kontejnery si vyváží TextilEco a.s., IČZ: CZB00891 (třídění, dotřídění a recyklace odpadu) 1 x měsíčně. Produkce použitého textilu a oděvů z města Rýmařov je 2,5 kg na 1 obyvatele města. Výtěžnost tohoto druhu odpadu společnost EKO-KOM, a.s. nesleduje.

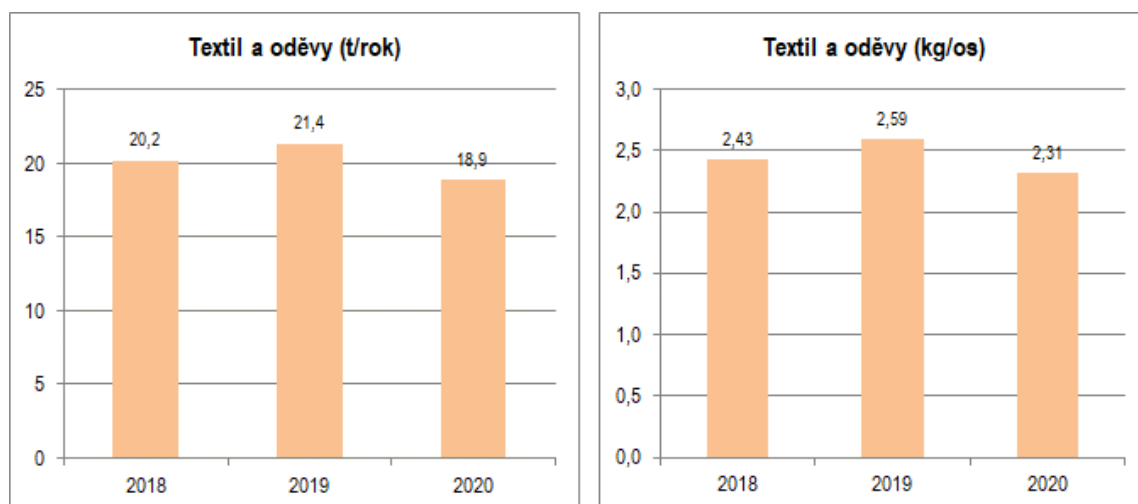
Oděvy se v Boskovicích roztřídí do tří základních skupin. Proces třídění je velmi pracný a zaměstnává mnoho lidí. Díky tomuto detailnímu roztřídění lze z obnošeného šatstva získat finanční prostředky, které jsou potřeba na údržbu sběrových boxů, svozová vozidla, mzdy zaměstnanců, energie, třídící dílnu, balení atd. Velká část oblečení získá druhou šanci v průmyslu a prodejnách pro lidi, kteří si nemohou dovolit oblečení nové anebo nakupují společensky odpovědnou módu. Nejvíce poškozené textilie posílá společnost do průmyslu a stavebnictví.

**Tabulka č.18** *Produkce textilu a oděvů*

	2018	2019	2020
<b>Textil a oděvy (t/rok)</b>	20,22	21,37	18,92
<b>Textil a oděvy (kg/os)</b>	2,43	2,59	2,31

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.10** *Produkce textilu a oděvů*



## 6.6 Bioodpad

Bioodpad od občanů je v Rýmařově sbírán do 36 ks kontejnerů o objemu 770 l, které jsou umístěny na některých separačních hnízdech kontejnerů a u zahrádkářských kolonií, a dále je možné bioodpad odevzdat na sběrných dvorech nebo přímo na kompostárně, kterou provozují MS Rýmařov v areálu ČOV. Svoz kontejnerů s bioodpadem je realizován 1 x týdně v období od 01.04. do 31.10.

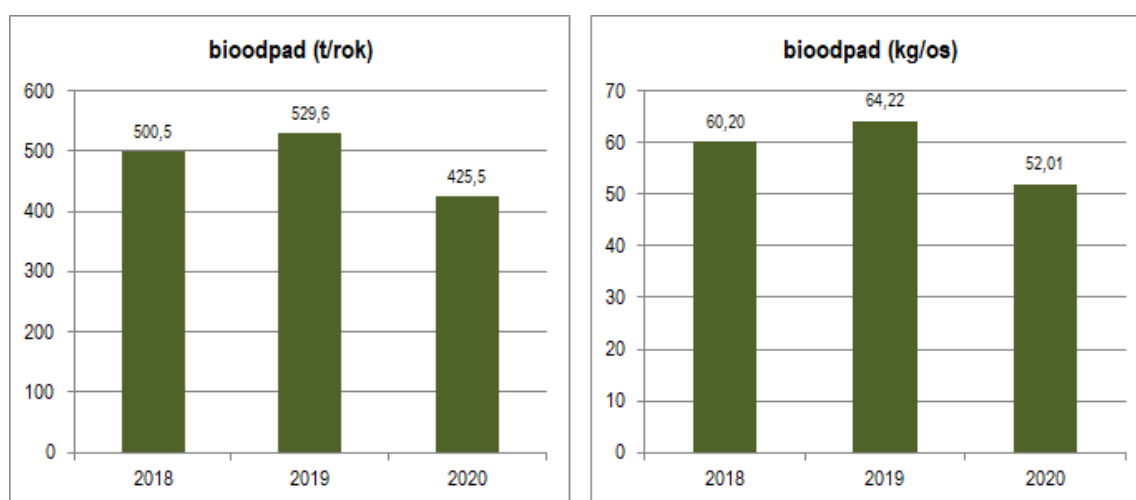
Město dalo občanům k dispozici také kompostéry pro domácí kompostování - celkem 784 ks o objemu 900 l.

**Tabulka č.19** *Produkce bioodpadu*

	2018	2019	2020
Bioodpad (t/rok)	500,52	529,60	425,46
Bioodpad (kg/os)	60,20	64,22	52,01

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.11** *Produkce bioodpadu*



Produkce bioodpadu z města je stabilně cca 500 tun ročně, tj. cca 60 kg na jednoho občana města. Přepočet na 1 občana není v tomto případě příliš vypovídající, protože sběr bioodpadu probíhá také u zahrádkářských kolonií a velká část bioodpadu pochází z údržby městské zeleně.

## 6.7 Jedlé oleje a tuky

Jedlé oleje a tuky jsou sbírány ve sběrných dvorech, od roku 2020 také do 10 ks nádob umístěných na některých stanovištích separačních kontejnerů. Jejich množství za rok 2020 bylo 800 kg. Služba je zajišťována dodavatelsky společností TRAFIN OIL, a.s. Ostrava. Svoz probíhá podle potřeby.

## 6.8 Dřevo

Dřevo je možné odevzdat na sběrných dvorech nebo při mobilním svozu. V roce 2019 vzniklo více odpadu dřeva, protože ve městě proběhly dva mobilní svozy odpadu. Dřevo je evidováno pod katalogovým číslem 200138 - Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37. Z OC Rýmařov je dřevo dále předáváno společnosti SUEZ CZ a.s.

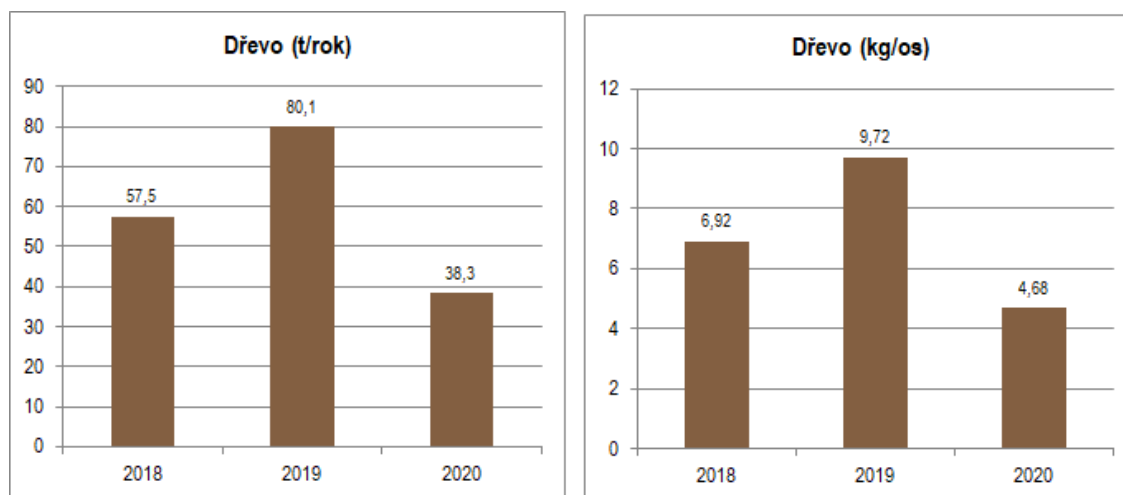
**Tabulka č.20** *Produkce dřeva*

	2018	2019	2020
Dřevo (t/rok)	57,52	80,12	38,31
Dřevo (kg/os)	6,92	9,72	4,68

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady



**Graf č.12 Produkce dřeva**



### 6.9 Stavební a demoliční odpady

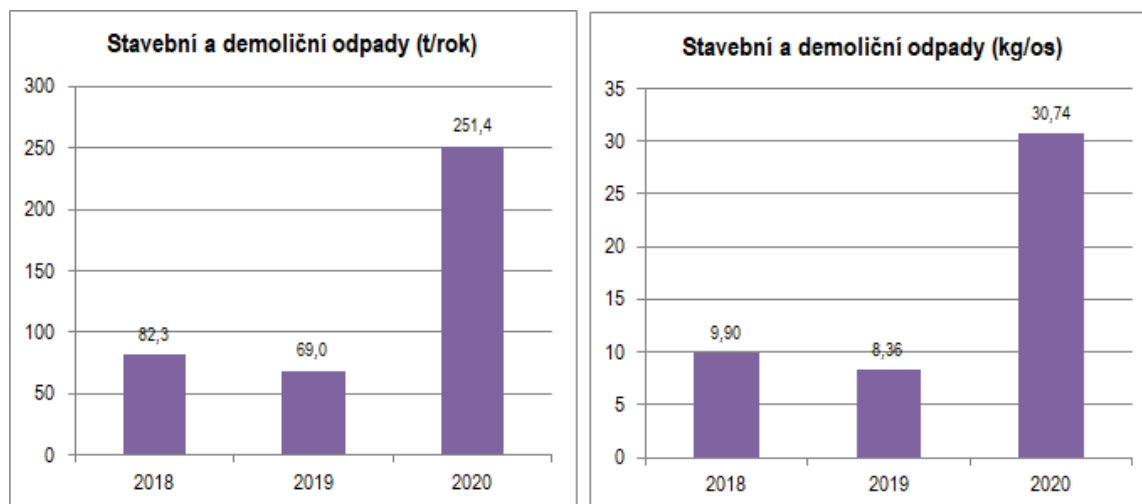
Stavební a demoliční odpad může občan Rýmařova předat na OC Rýmařov. Bezúplatně jsou přebírány stavební odpady katalogových čísel 170102 – Cihly a 170107 - Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 170106, v množství maximálně 100 kg/měsíc, maximální jednorázově přivezené množství - 500 kg. Vše nad toto povolené množství si občan hradí. Toto omezení nabylo platnosti od 5.1.2017 schválením Radou města Rýmařova.

**Tabulka č.21 Produkce stavebních a demoličních odpadů**

	2018	2019	2020
Stavební a demoliční odpady (t/rok)	82,31	68,95	251,45
Stavební a demoliční odpady (kg/os)	9,90	8,36	30,74

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.13 Produkce stavebních a demoličních odpadů**



V roce 2020 bylo v evidenci města 251 tun stavebních odpadů, které byly předány společnosti Městské služby Rýmařov s.r.o. a dále z OC Rýmařov společnosti SUEZ CZ a.s. V předchozích letech byla produkce stavebních odpadů nižší. Tento druh odpadů je ale závislý od stavební činnosti ve městě a může být každý rok zcela jiný, proto jeho produkce není předmětem hodnocení.

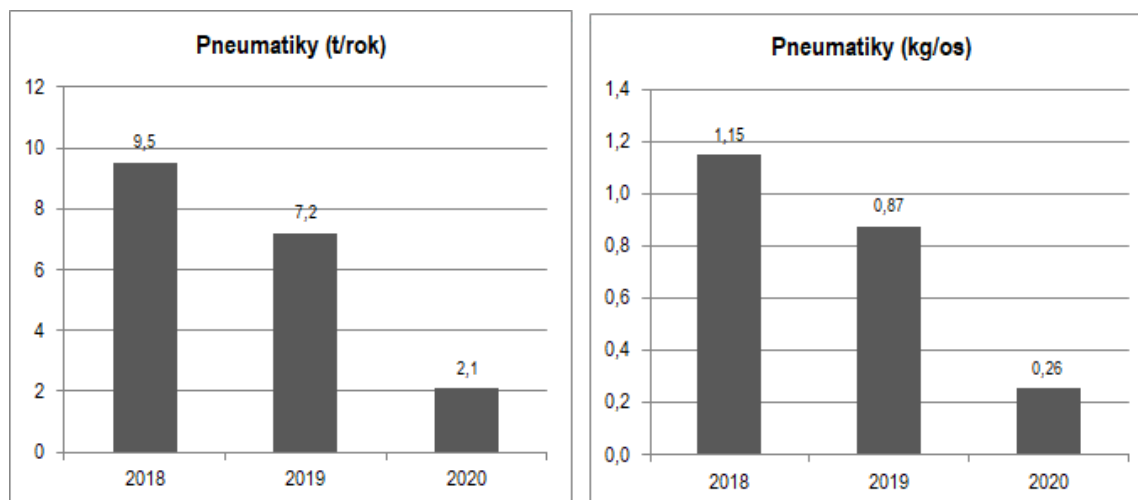
### 6.10 Pneumatiky

Pneumatiky jsou přebírány na sběrných dvorech nebo při mobilním svozu. Z OC Rýmařov jsou pak předány společnosti SUEZ CZ a.s. Množství pneumatik klesá, protože tento typ odpadu byl již zčásti přebírán jako výrobek s ukončenou životností v režimu zpětného odběru.

**Tabulka č.22 Produkce pneumatik**

	2018	2019	2020
Pneumatiky (t/rok)	9,53	7,21	2,09
Pneumatiky (kg/os)	1,15	0,87	0,26

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

**Graf č.14 Produkce pneumatik**

### 6.11 Zpětný odběr elektrozařízení

Město má uzavřeny smlouvy s kolektivními systémy pro zpětný odběr výrobků s ukončenou životností - elektrozařízení. Sběrná místa zpětného odběru jsou na sběrných dvorech.

V roce 2020 bylo z města předáno 57,2 t elektrozařízení společností ELEKTROWIN a.s. a ASEKOL a.s., 2,4 tun světelných zdrojů společnosti EKOLAMP s.r.o., 0,3 tun baterií a akumulátorů společnosti ECOBAT s.r.o.

### 6.12 Předání odpadů oprávněným osobám

**Tabulka č.23 Předání odpadu oprávněným osobám**

Součet z Množství (t/rok) -		
	Městské služby Rýmařov, s.r.o.	TextilEco a.s.
150101 Papírové a lepenkové obaly	11,211	
150102 Plastové obaly	27,230	
160103 Pneumatiky	2,090	
170107 Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	251,448	
200101 Papír a lepenka	121,808	
200102 Sklo	96,390	
200110 Oděvy		18,916
200113 Rozpouštědla	0,090	
200125 Jedlý olej a tuk	0,799	
200127 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	0,980	
200138 Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	38,310	
200139 Plasty	57,757	
200140 Kovy	11,585	
200201 Biologicky rozložitelný odpad	425,460	
200301 Směsný komunální odpad	1740,254	
200307 Objemný odpad	590,200	
<b>Celkový součet</b>	<b>3375,612</b>	<b>18,916</b>

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Předání odpadů z města Rýmařova je patrné z uvedené tabulky. Veškeré odpady z města jsou předávány vlastní servisní organizaci Městské služby Rýmařov, s.r.o., kromě textilu, který je předáván společnosti TextilEco a.s.

Odpady přebírané MS Rýmařov jsou mimo jedlé oleje a tuky a mimo kovy evidovány na OC Rýmařov a odtud předávány dalším oprávněným osobám. V roce 2020 byly SKO, objemný odpad, dřevo, papír, stavební odpady, pneumatiky a NO předány společnosti SUEZ CZ a.s. Plasty na dotřídovací linku v Bruntálu, kterou provozuje OSVČ Petra Bukovjanová. Sklo společnosti AMT s.r.o. Příbram a bioodpad na vlastní kompostárnu v Rýmařově v areálu ČOV. Jedlé oleje a tuky přebírá společnost TRAFIN OIL, a.s. Ostrava. Kovy byly předány do výkupu firmy Sběrna druhotných surovin Rýmařov, s.r.o.

## 7. Ekonomická analýza odpadového hospodářství města/obce

### 7.1 Náklady na odpadové hospodářství

#### 7.1.1 Náklady na jednotlivé komodity odpadů v Kč (z hlášení EKO-KOM)

Město eviduje náklady na odpadové hospodářství v účetnictví a jednotlivé činnosti jsou sledovány samostatně. Pro plnění čerpání rozpočtu je to zcela dostačující a také pro podrobné vyhodnocení jednotlivých nákladů. Důležité je rámcově vymezit také finanční náročnost samostatně na jednotlivé skupiny odpadů, a to zejména na jednotlivé druhy separovaných odpadů, bioodpady, nebezpečné odpady, objemné i směsné komunální odpady a porovnat je s obvyklými cenami.

V následujících tabulkách je hodnocen zejména rok 2020, pouze úvodní tabulky ukazují celkové náklady na OH města za roky 2018, 2019 a 2020. Hodnoty byly zpracovatelé poskytnuty servisní společností Městské služby Rýmařov, s.r.o. a dále z Dotazníků o nakládání s komunálním odpadem ve městě se zaměřením na tříděný sběr, které jsou každoročně zasílány společnosti EKO-KOM, a. s.

**Tabulka č.24 Celkové náklady města na odpadové hospodářství r. 2018-2020**

sledované hodnoty:	r. 2018	r. 2019	r. 2020
náklady na OH (Kč):	8 010 030	8 627 413	9 407 243
% k roku 2020	85,1	91,7	100,0
% k roku 2018	100,0	107,7	117,4

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

Systém nakládání s odpady se ve městě Rýmařov za poslední tři roky nezměnil. Přesto se od roku 2018 náklady na OH města navýšily - meziročně 2018/2019 o 7,7 % a 2019/2020 o dalších 9,7 %, což je významný nárůst. **Nárůst mezi rokem 2018-2020 je téměř 17,4 %.**

**Tabulka č.25 Náklady města na jednotlivé oblasti OH města**

oblast OH (v Kč)	r. 2018	r. 2019	r. 2020
separovaný papír	167 736	287 554	462 489
separovaný plast	391 284	831 230	977 781
separované sklo	103 152	119 988	140 760
separovaný kov	14 748	23 964	27 660
separovaný odpad celkem	676 920	1 262 736	1 608 690
bioodpad	521 793	586 565	609 085
NO a pneumatiky	75 045	103 537	87 961
objemný odpad	613 391	670 026	885 267
SKO svoz a skládkovné	5 193 626	4 852 618	5 451 112
dřevo	136 953	104 588	90 053
koše	136 932	139 932	163 260
černé skládky	167 401	56 708	25 825
mobilní svoz VO a úklid	487 969	850 703	485 990
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>8 010 030</b>	<b>8 627 413</b>	<b>9 407 243</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov s.r.o.

Náklady města ve sledovaných letech jsou v uvedené tabulce rozděleny podle jednotlivých druhů a je tak patrné, že **největší položka je vynakládána na svoz SKO včetně skládkového, a to v celkovém finančním objemu v roce 2020 cca 5,5 mil. Kč.** Další významnou položkou je náklad na **separovaný odpad v celkové výši 1,6 mil Kč.** Další významné finanční náklady jsou za objemný odpad - 0,9 mil. Kč a za bioodpady - 0,6 mil. Kč.

**Uvedené náklady neobsahují náklady na odpady od podnikatelských subjektů, kteří jsou smluvně zapojeni v systému OH města, ale ve skutečnosti si službu nakupují přímo u Městských služeb Rýmařov, s.r.o. a množství jejich odpadů není zahrnuto do produkce města (zapojení podnikatelů je pouze podle názvu smlouvy, prakticky nefunguje).**

**Tabulka č.26 Náklady města na jednotlivé skupiny odpadů**

druhy odpadů (v Kč):	r. 2018	r. 2019	r. 2020
separovaný odpad	676 920	1 262 736	1 608 690
SKO	5 193 626	4 852 618	5 451 112
objemný odpad	613 391	670 026	885 267
bioodpad	521 793	586 565	609 085
ostatní odpady	1 004 300	1 255 468	853 089
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>8 010 030</b>	<b>8 627 413</b>	<b>9 407 243</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov s.r.o.

V následujících tabulkách jsou propočítány meziroční rozdíly v nákladech města na OH. Nejvíce je patrný **rozdíl** mezi lety 2020 a 2019 **u svozu SKO, a to o téměř 600 tis. Kč.** Dále **rozdíl** mezi rokem 2020/2018 - **u plastů** je nárůst **o téměř 587 tis. Kč,** a mezi rokem 2019/2018 **o 440 tis. Kč.**

**Tabulka č.27 Náklady města na jednotlivé oblasti OH – rozdíl r. 2019/2018**

oblasti OH (v Kč):	r. 2018	r. 2019	rozdíl 2019/18
separovaný papír	167 736	287 554	119 818
separovaný plast	391 284	831 230	439 946
separované sklo	103 152	119 988	16 836
separovaný kov	14 748	23 964	9 216
separovaný odpad celkem	676 920	1 262 736	585 816
bioodpad	521 793	586 565	64 772
NO a pneumatiky	75 045	103 537	28 492
objemný odpad	613 391	670 026	56 635
SKO svoz a skládkové	5 193 626	4 852 618	-341 008
dřevo	136 953	104 588	-32 365
koše	136 932	139 932	3 000
černé skládky	167 401	56 708	-110 693
mobilní svoz VO a úklid	487 969	850 703	362 734
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>8 010 030</b>	<b>8 627 413</b>	<b>617 383</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov s.r.o.

**Tabulka č.28 Náklady města na jednotlivé oblasti OH – rozdíl r. 2020/2019**

oblasti OH (v Kč):	r. 2019	r. 2020	rozdíl 2020/19
separovaný papír	287 554	462 489	174 935
separovaný plast	831 230	977 781	146 551
separované sklo	119 988	140 760	20 772
separovaný kov	23 964	27 660	3 696
separovaný odpad celkem	1 262 736	1 608 690	345 954
bioodpad	586 565	609 085	22 520
NO a pneumatiky	103 537	87 961	-15 576

oblasti OH (v Kč):	r. 2019	r. 2020	rozdíl 2020/19
objemný odpad	670 026	885 267	215 241
SKO svoz a skládkovné	4 852 618	5 451 112	598 494
dřevo	104 588	90 053	-14 535
koše	139 932	163 260	23 328
černé skládky	56 708	25 825	-30 883
mobilní svoz VO a úklid	850 703	485 990	-364 713
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>8 627 413</b>	<b>9 407 243</b>	<b>779 830</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov s.r.o.

**Tabulka č.29 Náklady města na jednotlivé oblasti OH – rozdíl r. 2020/2018**

oblasti OH (v Kč):	r. 2018	r. 2020	rozdíl 2020/18
separovaný papír	167 736	462 489	294 753
separovaný plast	391 284	977 781	586 497
separované sklo	103 152	140 760	37 608
separovaný kov	14 748	27 660	12 912
separovaný odpad celkem	676 920	1 608 690	931 770
bioodpad	521 793	609 085	87 292
NO a pneumatiky	75 045	87 961	12 916
objemný odpad	613 391	885 267	271 876
SKO svoz a skládkovné	5 193 626	5 451 112	257 486
dřevo	136 953	90 053	-46 900
koše	136 932	163 260	26 328
černé skládky	167 401	25 825	-141 576
mobilní svoz VO a úklid	487 969	485 990	-1 979
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>8 010 030</b>	<b>9 407 243</b>	<b>1 397 213</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov s.r.o.

V následující tabulce jsou porovnány náklady na jednotlivé druhy odpadů v procentuálním zastoupení k celku. Je patrné, že **náklady na SKO činí téměř 58 % všech nákladů** na odpadové hospodářství města. Separované odpady činí 17 % ze všech nákladů, objemné odpady téměř 10 %.

**Tabulka č.30 Náklady města na jednotlivé oblasti OH s % zastoupením**

oblasti OH:	r. 2020 (v Kč)	%
separovaný papír	462 489	4,92
separovaný plast	977 781	10,39
separované sklo	140 760	1,50
separovaný kov	27 660	0,29
separovaný odpad celkem	1 608 690	17,10
bioodpad	609 085	6,47
NO a pneumatiky	87 961	0,94
objemný odpad	885 267	9,41
SKO svoz a skládkovné	5 451 112	57,95
dřevo	90 053	0,96
koše	163 260	1,74
černé skládky	25 825	0,27
mobilní svoz VO a úklid	485 990	5,17
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>9 407 243</b>	<b>100,00</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

### 7.1.2 Průměrné náklady na jednotlivé druhy odpadů s přepočtem na 1 poplatníka

Porovnání jednotlivých nákladů přepočtených na poplatníky města znázorní poměr mezi stanovenými poplatky a skutečností. Aby byl jasně prokázán přepočet na jednoho poplatníka, uvádíme v následující tabulce počet trvale bydlících občanů a také celkový počet poplatníků, tedy občanů a vlastníků rekreačních objektů (chat apod.). Počet vychází z OZV o místním poplatku, majitelů rekreačních objektů je pouze 201, což znamená, že systém OH neovlivňuje velký počet jiných poplatníků než občanů s trvalým pobytem v Rýmařově.

**Podle celkových nákladů přepočtených na 1 občana města by měl poplatek činit 1 150 Kč/ob./rok, aby kryl veškeré náklady na odpadové hospodářství. Pokud náklady přepočteme na všechny poplatníky, pak je to 1 122 Kč/poplatník/rok.**

Město stanovilo pro sledovaný rok 2020 poplatek ve výši 700 Kč/poplatník/rok. Rozdíl mezi poplatkem a skutečným nákladem je 422 Kč/poplatník/rok, **občan tedy platí 62 % nákladů města na odpadové hospodářství.**

**Tabulka č.31 Počet poplatníků ve městě Rýmařov**

rok	občan s trvalým pobytem	všichni poplatníci, tj. občan + majitel rekreačního objektu
rok 2018	8314	8515
rok 2019	8247	8448
rok 2020	8181	8382
<b>průměr za r. 2018-20</b>	<b>8 247</b>	<b>8 448</b>
	chataři	201

Zdroj: ČSÚ, OZV o místních poplatcích

**Tabulka č.32 Náklady na jednotlivé oblasti OH na 1 obyvatele a 1 poplatníka**

oblasti OH	r. 2020 (v Kč)	Kč/obyv./rok 2020	Kč/poplat./rok 2020
separovaný papír	462 489	57	55
separovaný plast	977 781	120	117
separované sklo	140 760	17	17
separovaný kov	27 660	3	3
separovaný odpad celkem	1 608 690	197	192
bioodpad	609 085	74	73
NO a pneumatiky	87 961	11	10
objemný odpad	885 267	108	106
SKO svoz a skládkovné	5 451 112	666	650
dřevo	90 053	11	11
koše	163 260	20	19
černé skládky	25 825	3	3
mobilní svoz VO a úklid	485 990	59	58
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>9 407 243</b>	<b>1 150</b>	<b>1 122</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

I tady se ukazuje, že nejvyšší náklad města je na SKO, kdy dosahuje částky 650 Kč/popl./rok, separovaný odpad je 192 Kč/popl./rok a objemný odpad 106 Kč/popl./rok.

### 7.1.3 Náklady na 1 t sledovaných odpadů v roce 2020

Tabulka č.33 Roční náklady a náklady na 1 t u vybraných odpadů

druhy odpadů:	Kč/r. 2020	t	Kč/t	pozn.:
separovaný papír	462 489	<b>133,02</b>	<b>3 477</b>	1.
separovaný plast	977 781	<b>84,99</b>	<b>11 505</b>	2.
separovaný sklo	140 760	<b>93,39</b>	<b>1 507</b>	3.
separovaný kov	27 660	<b>11,59</b>	<b>2 387</b>	4.
separovaný odpad celkem	1 608 690	<b>322,99</b>	<b>4 981</b>	5.
bioodpad	609 085	<b>425,46</b>	<b>1 432</b>	6.
NO a pneumatiky	87 961	<b>3,16</b>	<b>27 836</b>	7.
objemný odpad	885 267	<b>590,20</b>	<b>1 500</b>	8.
SKO svoz a skládkovné	5 451 112	<b>1 740,25</b>	<b>3 132</b>	9.
dřevo	90 053	<b>38,31</b>	<b>2 351</b>	10.
<b>CELKEM NÁKLADY</b>	<b>8 732 168</b>	<b>3 120,37</b>	<b>2 798</b>	11.

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

Komentář k poznámkám:

1. separovaný papír – **náklad** je vzhledem k množství **vyšší**, celkové množství je **nižší**, **náklad na 1 t je vyšší**
2. separovaný plast – **náklad** je vzhledem k množství **vysoký**, množství je **nízké**, **náklad na 1 t je vysoký**
3. separované sklo – **náklad** je vzhledem k množství **nižší**, množství je **nižší**, **náklad na 1 t je nízký**
4. separovaný kov – **náklad** je **nízký**, množství je **nízké**, **náklad na 1 t je vyšší**
5. separovaný odpad celkem – **náklad** je vzhledem k množství **vyšší**, množství je **nízké**, **náklad na 1 t je vyšší**
6. bioodpad – **náklad** je vzhledem k množství **obvyklý**, množství je **obvyklé**, **náklad na 1 t je nižší**
7. NO a pneu. – **náklad** je vzhledem k množství **vysoké**, množství je **nižší**, **náklad na 1 t je vyšší**
8. objemné odpady – **náklad** je **vysoký**, množství je **vysoké**, **náklad na 1 t je nižší**
9. SKO – **náklad** je vzhledem k množství **vyšší**, množství je **vyšší**, **náklad na 1 t je vyšší**
10. celkové množství odpadů – **náklad** je vzhledem k množství **vyšší**, množství u **tříděných odpadů je nižší a u netříděných vyšší**, **náklad na 1 t je průměru obvyklý**

Tabulka porovnává jednotlivé druhy odpadů, jejich celkové množství v roce, k těmto druhům odpadů i příslušné náklady a náklad na 1 tunu konkrétního odpadu. Podrobně je vyhodnocen jen rok 2020, protože jde o aktuální data. **Separované plasty mají velmi vysoký náklad – 11 505 Kč/t, přitom je celkové množství separovaných odpadů malé. SKO je vyšší množství s mírně vyšším nákladem.**

### 7.2 Příjmy odpadového hospodářství

Město hospodáří s rozpočtem, který se skládá z jasně daných příjmů a oproti těmto příjmům schvaluje výdaje na určité segmenty. Jedna ze zásadních položek je příjem z místních poplatků a jedním z nich je i příjem z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Odpadové hospodářství je dále financováno z odměn EKO-KOM, a. s. a z případného prodeje druhotných surovin, tyto částky jsou příjmem přímo servisní společnosti Městské služby Rýmařov, s.r.o. a fakturovaná cena městu za služby je o tyto hodnoty ponížena. Každá obec i město musí schvalovat také čerpání rozpočtu. Rozpočet musí být vždy vyrovnaný, není přípustné, aby byl ztrátový (tedy v mínusu). V určitých případech je možné vytvářet přebytky, které se použijí v následujících obdobích. Rozpočet města je vždy schvalován zastupitelstvem a na příslušný kalendářní rok.

### 7.2.1 Příjmy od poplatníků

**Tabulka č.34 Příjmy z místního poplatku**

místní poplatek (v Kč):	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
občané	5 124 252	5 404 863	<b>5 113 239</b>	5 214 118
chataři	123 206	174 086	<b>159 964</b>	152 419
<b>CELKEM POPLATNÍCI:</b>	<b>5 247 458</b>	<b>5 578 949</b>	<b>5 273 203</b>	<b>5 366 537</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

V tabulce jsou uvedeny příjmy z místního poplatku za odpad za sledované období zvláště za občany a zvláště za majitele rekreačních objektů. Ve městě je evidováno 204 rekreačních objektů – v tabulce označeno jako chataři. Výše poplatku je ve sledovaných letech obdobná.

### 7.2.2 Příjmy od EKO-KOM, a.s.

**Tabulka č.35 Příjmy od EKO-KOM, a.s. – odměna je příjmem MS Rýmařov, s.r.o.**

odměna (v Kč)	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
EKO-KOM, a.s.	765 131	831 782	<b>916 893</b>	837 935

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

Jeden z podstatných příjmů města je odměna od autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a. s. Výše je přímo úměrná množství sesbíraných tříděných odpadů, které jsou předány k dotřídění a následně k recyklaci. S rostoucí produkcí vytríděných odpadů roste i výše odměny. Každá komodita má určitou sazbu, která je odvislá od pracnosti s dotříděním a uplatněním jako druhotná surovina. V jednotlivých letech je odměna upravována tak, aby kryla případné výkyvy na zpracovatelském trhu. Odměna je pouze na separovaný obalový odpad.

Jednou z povinností města jako původce odpadů je odpady sbírat odděleně, mimo jiné zajišťovat i tříděný sběr využitelných složek komunálních odpadů. Vytríděné využitelné složky komunálních odpadů obsahují i použité obaly a u většiny komodit obaly převažují (plasty, sklo, nápojové kartony). Obec, která provozuje tříděný sběr komunálních odpadů, se může zapojit do systému EKO-KOM, a.s., a to na základě Smlouvy o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů. Na základě této smlouvy pak obec-město získává nárok na odměnu za zajišťování zpětného odběru a následného využití odpadů z obalů. Odměna se vypočítává na základě pravidelného čtvrtletního hlášení o množství, druzích a způsobech nakládání s využitelnými složkami komunálních odpadů. Výše odměny je závislá zejména na množství vytríděných odpadů, její výše roste spolu s účinností systému sběru. Odměna pomáhá snižovat náklady spojené s provozem systému sběru využitelných složek komunálních odpadů.

Na základě dodatku smlouvy města (město na základě svého rozhodnutí pověřuje plněním některých svých určených povinností vůči společnosti vyplývajících ze Smlouvy o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů tuto osobu Městské služby Rýmařov, s.r.o.) je odměna poskytnuta přímo Městským službám Rýmařov, s.r.o., které příjem zahrnují do cenové kalkulace a o tuto částku ponižují fakturovanou cenu na tříděné odpady. Město má přehled o vyúčtování a výši odměny.

### 7.2.3 Ostatní příjmy

Další příjmy jsou od podnikatelů zapojených v systému OH města. Město má do systému zapojeno 204 podnikatelských subjektů prostřednictvím smlouvy s Městskými službami Rýmařov, s.r.o., avšak množství podnikateli produkovaného odpadu není zahrnuto v produkci odpadů města a platby za služby jsou příjmem MS Rýmařov. **Ve smlouvách je navíc řešen pouze směsný komunální odpad.** Přitom těmto subjektům vznikají i tříděné odpady, které jsou pravděpodobně úplně nebo zčásti odkládány do městských barevných kontejnerů. Produkce tříděného odpadu města není vysoká, ale i tak se zneužívání zavedeného městského systému sběru odpadu podnikateli negativně finančně projevuje.

Smlouva se musí pro následující období upravit a město se musí rozhodnout, zda budou tito podnikatelé opravdu využívat celý systém OH a platit za něj, anebo zda si službu dohodnout přímo s Městskými službami Rýmařov, s.r.o. Obě varianty jsou možné a obě mají určité výhody a nevýhody.



**Tabulka č.36 Příjmy od podnikatelů v systému města – jsou příjmem MS Rýmařov, s.r.o.**

cena za služby v odpadech (v Kč)	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
podnikatelé v systému	1 268 750	1 391 595	<b>1 682 728</b>	1 447 691

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

Město Rýmařov má uzavřené smlouvy s působícími společnostmi (kolektivními systémy) ELEKTROWIN a.s. a EKOLAMP s.r.o. Provozovatel Odpadového centra Rýmařov Městské služby Rýmařov s.r.o. má uzavřenou smlouvu se společností ASEKOL s.r.o. a ECOBAT s.r.o. Zařízení nejsou vedena v evidenci odpadů, ale množství je sledováno v evidenci zpětného odběru. Veškerý příjem je směřován na provozovatele míst zpětného odběru, tj. MS Rýmařov, a není zahrnut do rozpočtu města.

**Tabulka č.37 Příjmy ze zpětného odběru – jsou příjmem MS Rýmařov, s.r.o.**

cena za služby v odpadech v Kč	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
zpětný odběr el. zařízení	9 508	49 341	<b>50 067</b>	36 305

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

#### 7.2.4 Celkové příjmy

Celkové příjmy systému odpadového hospodářství jsou ve sledovaných letech 2018 až 2020 podobné, a to v průměru 7,7 mil. Kč. **Příjem v roce 2020 cca 7 923 000 Kč.**

**Tabulka č.38 Celkové příjmy systému OH (město + MS Rýmařov)**

druh příjmu (v Kč):	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
od poplatníků	5 247 458	5 578 949	5 273 203	5 366 537
od EKO-KOM, a.s.	765 131	831 782	916 893	837 935
podnikatelé v systému	1 268 750	1 391 595	1 682 728	1 447 691
zpětný odběr el. zařízení	9 508	49 341	50 067	36 305
<b>CELKEM PŘÍJMY</b>	<b>7 290 847</b>	<b>7 851 667</b>	<b>7 922 891</b>	7 688 468

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

V následující tabulce je uveden příjem, který prochází **rozpočtem města**. Město má přímý příjem pouze z místního poplatku od občanů, který je ve sledovaných letech obdobný. Ostatní příjmy jsou příjmem MS Rýmařov. **V roce 2020 bylo městem na poplatku vybráno cca 5 273 000 Kč.**

**Tabulka č.39 Celkové příjmy města Rýmařov v OH**

druh příjmu (v Kč):	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
od poplatníků (občanů)	5 247 458	5 578 949	5 273 203	5 366 537
od EKO-KOM, a.s.	0	0	<b>0</b>	0
podnikatelé v systému	0	0	<b>0</b>	0
zpětný odběr el. zařízení	0	0	<b>0</b>	0
<b>CELKEM PŘÍJMY</b>	<b>5 247 458</b>	<b>5 578 949</b>	<b>5 273 203</b>	5 366 537

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o.

V následující tabulce je ukázán procentuální podíl jednotlivých příjmů v OH. Zvlášť jsou uvedeny příjmy celého systému OH a zvlášť příjmy města Rýmařov. Příjmy z místního poplatku tvoří 67 % příjmů systému OH.

**Tabulka č.40 Celkové příjmy systému OH (město + MS Rýmařov, s.r.o.) - % vyjádření**

druh příjmu:	r. 2020 (Kč)	%
od poplatníků	5 273 203	66,6
od EKO-KOM, a.s.	916 893	11,6
podnikatelé v systému	1 682 728	21,2
zpětný odběr el. zařízení	50 067	0,6
<b>CELKEM PŘÍJMY</b>	<b>7 922 891</b>	<b>100,0</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

**Tabulka č.41 Celkové příjmy města Rýmařov - % vyjádření**

druh příjmu:	r. 2020 (Kč)	%
od poplatníků	5 273 203	100,0
od EKO-KOM, a.s.	0	0,0
podnikatelé v systému	0	0,0
zpětný odběr el. zařízení	0	0,0
<b>CELKEM PŘÍJMY</b>	<b>5 273 203</b>	<b>100,0</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

**Tabulka č.42 Rozdíl mezi příjmy města Rýmařov a celkovými příjmy systému OH**

druh příjmu:	r. 2020 (Kč)	%
příjmy MĚSTA	5 273 203	67
příjmy systému OH	7 922 891	100
rozdíl v příjmech	-2 649 688	-33

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

Pokud přepočteme příjmy z poplatku v roce 2020, vychází částka 645 Kč/obyv. nebo 629 Kč/poplatník (občan a chatař). Zde je patrné, že **výběr poplatku není vybírán od všech poplatníků** a také jsou **v OZV uplatněny různé úlevy**, např. 50 % žákům a studentům, kteří jsou ubytováni mimo Rýmařov.

**Tabulka č.43 Celkové příjmy města v Kč s přepočtem na obyvatele a poplatníka**

druh příjmu:	Kč/r. 2020	obyv./rok 2020 v Kč	obyv. a chataři/rok 2020 v Kč
od poplatníků	5 273 203	645	629
<b>CELKEM PŘÍJMY</b>	<b>5 273 203</b>	<b>645</b>	<b>629</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

### 7.2.5 Porovnání nákladů a příjmů v odpadovém hospodářství města

Města i obce schvalují ve svých rozpočtech také výdaje, jedním z podstatných je výdaj na odpadové hospodářství. Pro vyrovnanost rozpočtu a také pro stanovení výše místního poplatku je nutné stále tento finanční tok sledovat, vyhodnocovat a případně upravovat.

Následující tabulka prokazuje, že na nakládání s odpady je městem dopláceno, a že občan (poplatník) nehradí veškeré vznikající náklady. **Město dotuje systém** nakládání s odpady ve všech sledovaných letech. Nejvyšší částka je **za rok 2020, a to 4 134 040 Kč, což je dotace ve výši dalších 78 % Kč k příjmům** neboli **příjmy kryjí jen 56 % nákladů**.

**Tabulka č.44 Rozdíl mezi příjmy a náklady města**

	r. 2018	r. 2019	r. 2020
CELKEM PŘÍJMY v Kč	5 247 458	5 578 949	5 273 203
CELKEM NÁKLADY v Kč	8 010 030	8 627 413	9 407 243
<b>ROZDÍL v Kč</b>	<b>-2 762 572</b>	<b>-3 048 464</b>	<b>-4 134 040</b>
<b>ROZDÍL v %</b>	<b>153</b>	<b>155</b>	<b>178</b>
<b>dotace města do systému v %</b>	<b>53</b>	<b>55</b>	<b>78</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

**Tabulka č.45 Rozdíl mezi příjmy a náklady města s přepočtem na 1 obyvatele**

	r. 2018	r. 2019	r. 2020
CELKEM PŘÍJMY v Kč	631	676	645
CELKEM NÁKLADY v Kč	963	1 046	1 150
<b>ROZDÍL (Kč)</b>	<b>-332</b>	<b>-370</b>	<b>-505</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

**Tabulka č.46 Rozdíl mezi příjmy a náklady města s přepočtem na 1 poplatníka**

	r. 2018	r. 2019	r. 2020
CELKEM PŘÍJMY v Kč	616	660	629
CELKEM NÁKLADY v Kč	941	1 021	1 122
<b>ROZDÍL (Kč)</b>	<b>-324</b>	<b>-361</b>	<b>-493</b>

Zdroj: podklad od Městských služeb Rýmařov, s.r.o., vlastní výpočet

Tabulky ukazují rozdíl nákladů a příjmů přepočten na obyvatele a na všechny poplatníky. V roce 2020 město dotuje systém částkou 505 Kč/obyvatele nebo 493 Kč/poplatníka/rok.

Náklady na odpadové hospodářství města každoročně výrazně rostou. Systém je vcelku stabilní a nedochází k zásadním změnám, a tak nárůst je způsoben pouze množstvím odpadů a cenou na trhu s druhotnými surovinami, tedy s vytríděnými odpady.

Příjmy nekryjí náklady, **rozdíl je více než 4 mil. Kč**. Tato částka je vynakládána z rozpočtu města. Vhodné je hledat takové varianty, které přinesou vyrovnanou ekonomickou bilanci. Jednou z možností je upravit výši místního poplatku, ale i tak je tento v porovnání s běžnou výší na horní hranici. Výhodnější je plně zapojit podnikatele do systému, a to zejména se separovanými odpady. Podstatná je také změna chování obyvatel, je nutné je přesvědčit o řádném třídění využitelných odpadů a předcházení vzniku odpadů.

## **8. Shrnutí analytické části – hlavní závěry**

### **8.1 Systém odpadového hospodářství, OZV**

Město má zavedený systém nakládání s odpady podle platné legislativy a pro občany (i podnikatele zapojené do systému) ho upravuje obecně závaznou vyhláškou z konce roku 2019. Tato OZV již nespĺňuje platné legislativní podmínky – nový zákon o odpadech platný od 1.1.2021, a je nutné v letošním roce **vydat novou OZV o systému** s platností nejpozději **k 1.1.2022**.

Od občanů je na základě OZV, která je platná pro rok 2021, vybírán **místní poplatek ve výši 700 Kč/rok**. Také tato vyhláška nespĺňuje legislativní podmínky pro následující rok a je třeba **vydat novou OZV o místních poplatcích**.

Město založilo **vlastní servisní společnost Městské služby Rýmařov, s.r.o.**, která zajišťuje veškeré činnosti při údržbě města a především v oblasti odpadového hospodářství. Společnost provozuje Recyklační dvůr (sběrný dvůr), Odpadové centrum (centrum pro nakládání s odpady včetně překladiště SKO a VO), kompostárnu a také svoz všech druhů odpadů kromě použitého textilu. Činnosti v odpadech provádí i pro okolní města a obce. Taková společnost by měla být velkým přínosem pro město, protože její **fungování a hospodaření má město plně pod kontrolou**.

Město má zpracován **Plán odpadového hospodářství**, který je schválen na dobu 8 let, tj. od r. 2017 do r. 2024. Je tedy stále platný, i když povinnost zpracovávat POH pro obce již v novém zákoně o odpadech stanovena není. Na základě tohoto materiálu se v posledních letech postupuje a systém se upravuje legislativním požadavkům.

**Celkové množství odpadů** je ve sledovaných letech 2018 - 2020 3 110 – 3 394 t/rok, v přepočtu na 1 obyvatele je to cca **400 kg/rok 2020**. To je vzhledem k velikosti města velmi vysoké množství, navíc je problémem OH města **nízké množství tříděných odpadů a vysoké množství SKO**.

**Interval svozu SKO je 1 x týdně**, což je častý vývoz, který umožňuje občanům plně využívat instalovanou kapacitu nádob nejen pro zbytkový odpad, a navíc **nádoby jsou ve vlastnictví Městských služeb Rýmařov, s.r.o.** Cena za využívání nádob je promítnuta v ceně celkové služby. Občan tedy není příliš nucen třídit odpady, protože má dostatečnou kapacitu pro odkládání směšného odpadu, a to je jeden z důvodů projevující se celkově menším množstvím separovaných odpadů. **Podnikatelé jsou a vlastně nejsou zapojeni v systému**, protože takto fungují jen na základě nesprávně sestavené smlouvy a využívají pouze svoz SKO, za který platí přímo servisní společnosti a separované odpady smluvně řešeny nejsou. Množství svezeneho SKO od podnikatelů není uvedeno v produkci města. **Přesto je produkce SKO města vysoká – 1 740 t/rok 2020, v přepočtu na obyvatele je to 213 kg/ob.**

**Tříděné odpady** jsou sbírány podle jednotlivých druhů do barevných kontejnerů, plast a papír s horním výsypem, sklo se spodním výsypem. Pytlový svoz není provozován. **Svoz plastu a papíru je prováděn 1 x týdně, sklo dle potřeby cca 1 x 2 týdny.** Množství mírně stoupá u papíru 133 t/r. 2020 i skla 96 t/r. 2020, **plastů je málo - v r. 2020 pouze 85 t/r. Výťažnost přepočtená na 1 obyvatele je nízká u všech separovaných odpadů.** Měrná hmotnost jednotlivých odpadů je dostatečná, což vykazuje dobrou zaplněnost nádob. **Systém sběru separovaných odpadů by bylo vhodné upravit, aby bylo dosaženo zvýšení množství tříděných odpadů a tím snížení množství SKO.**

**Objemné odpady** je možné odkládat bez omezení na sběrných dvorech – **Recyklačním dvoře i Odpadovém centru v Rýmařově**, a sbírají se také **mobilním svozem**. Městu vznikají vysoké náklady na odstranění těchto odpadů, protože jejich produkce je značná a meziročně narůstá (590 t/rok 2020). Jedná se **vesměs o netříděné odpady, které se odstraňují na skládce odpadů**. V pořádku není ani evidence těchto odpadů (provázanost příjmu od občanů na OC a evidence odpadů města jako původce).

**Sběr bioodpadů** je zaveden na některých veřejných stanovištích společně s ostatními odpady a u zahrádkářských kolonií v **36 kontejnerech o objemu 770 l**. Svoz je realizován 1 x týdně v období od 01.04. do 31.10. Občanům bylo rozdán **784 ks domácí kompostérů o objemu 900 l**. Bioodpad je možné odložit ve sběrných dvorech a nebo přímo na kompostárně. **Množství bioodpadu je poměrně nízké, cca 500 tun ročně.** Přestože je sběr bioodpadu ve městě částečně zajištěn, pravděpodobně i tak **obsahuje SKO od občanů velké množství bioodpadu**.

Z pohledu ekonomiky systému OH města mají náklady narůstajících tendenci – celkové **náklady stoupají – v roce 2020 byly 9,4 mil. Kč**, v roce 2018 byly 8,01 mil. Kč, tj **nárůst o 1,4 mil. Kč**, což je **o 17,5 %**. Je to **způsobeno zvýšením množstvím odpadů** a také výrazným poklesem cen na trhu s druhotnými surovinami. **Město má nejvyšší náklad na SKO, tj. cca 5,5 mil. Kč/r. 2020. Náklad na 1 obyvatele v roce 2020 byl 1 122 Kč, poplatek dle OZV je ve výši 700 Kč – rozdíl je 412 Kč, tj dotace města na poplatníka.**

Město má příjem **pouze z místního poplatku, v roce 2020 to bylo 5,273 mil. Kč**. Ostatní příjmy v OH jsou příjem MS Rýmařov. **Celkový náklad na OH činí 9,4 mil. Kč, rozdíl je 4, 1 mil. Kč ročně, tzn. že město má pouze 56 % příjmů na krytí všech nákladů. Celkové příjmy v přepočtu na obyvatele ve sledovaném roce 2020 činí 629 Kč/poplatníka.**

## **8.2 Jednotlivé složky odpadu – nakládání, množství, náklady**

V následujících odstavcích jsou popsány vybrané druhy odpadů, podstatné skutečnosti ze systému OH města a souhrnná data ze studie.

### **Směsný komunální odpad (SKO)**

- Občanům byly vydávány zejména kovové popelnice o objemu 110 l (1 713 ks), méně nádoby 240 l (79 ks) a u bytových domů jsou kontejnery o objemu 1100 l v počtu 34 ks. (údaje o počtu nádob jsou platné k 31.12.2020)
- Počet popelnic podnikatelů „v systému“ města je 144 ks/110 l, 12 ks/240 l a 34 ks kontejnerů 1100 l.

- Nádoby na SKO jsou vlastnictvím MS Rýmařov, náklad za využívání nádoby je promítnut v ceně služby. Je možné, že někteří občané mají i vlastní nádoby (není zjištěno, není evidováno).
- Svoz SKO probíhá v intervalu 1 x za týden.
- Nádoby nejsou adresně sledovány, není prokazatelný podklad o celkovém počtu svezných nádob, pouze o celkové hmotnosti svezného odpadu. Nezaznamenává se zaplněnost nádob.
- Svoz popelnic provádí MS Rýmařov. Odpad je odvážen na překladiště – OC Rýmařov a následně předáván na skládku odpadů. Fakturuje se za roční svoz a za skutečné tuny SKO. Podnikatelský odpad je odečítán z množství přepočtem podle množství a objemu nádob.
- Množství SKO je nadprůměrné oproti obvyklému množství u podobných obcí a měst, cca 213 kg/obyv./r. 2020.
- Náklady na SKO byly v roce 2020 cca 5,5 mil. Kč, z celkových nákladů na OH města je to 58 %.
- Cena předané (na skládce v Rapotíně) 1 tuny SKO je 475 Kč/t + 500 Kč/t poplatek + 15 % DPH, jde o cenu nižší. Náklad na svoz, překladiště a dopravu na skládku obsahuje cena svozu nádob.
- Náklad na SKO přepočtený na poplatníka (občana) činí 650 Kč/poplatník/r. 2020.

### **Objemný odpad**

- Objemné odpady jsou občany bez omezení odkládány do 2 zařízení – Odpadové centrum (448 t/r. 2020) a Recyklační dvůr (22 t/r. 2020).
- Evidence se provádí jen prokázáním bydliště občana, který odpad předává.
- Odpad není při příjmu nijak tříděn.
- Město zajišťuje také mobilní svoz – obvykle 2 x ročně, v roce 2020 pouze 1 x, množství je cca 100-150 t/1 svoz, v r. 2020 bylo 120 t/svoz.
- Množství je velmi vysoké – v r. 2020 cca 590 t, tj. 72 kg/obč., obvyklé je cca 50 kg/rok.
- Náklad na 1 t je nižší, a to 1 500 Kč/t.

### **Tříděný odpad (papír, plasty, sklo, kovy, jedlý olej a tuk, textil)**

- Pro papír, plast jsou využívány převážně plastové barevné kontejnery s horním výsypem o objemu 1 100 litrů. Sklo se sbírá do kontejnerů se spodním výsypem, samostatně čiré a barevné, ale sváží se jako sklo směsné. Kovové odpady jsou sbírány do větších popelnic. Nádoby jsou ve vlastnictví města a EKO-KOM, a. s., nádoby na kovy ve vlastnictví MS Rýmařov. Všechny separované odpady lze odložit také na sběrných dvorech.
- Počet instalovaných nádob:
  - papír - kontejnery 1100 l – 73 ks
  - plast - kontejnery 1100 l - 101 ks, nádoby 120 l – 16 ks, zvony 1000 l – 2 ks v místní části Stránské
  - sklo – zvony 1000 l - 45 ks, zvonů 1500 l – 6 ks
  - kovy - nádoby 240 l - 26 ks, nádoby jsou ve vlastnictví MS Rýmařov
  - textil – 11 ks kontejnerů firmy TextilEco a.s.
  - jedlý olej a tuk - od roku 2020 10 ks nádob
- Četnost svozu plastu a papíru 1 x týdně, sklo 1 x za 2 týdny, kov 2 x měsíčně.
- Kontejnery s plastem i s papírem jsou obvykle přeplněny.
- Tříděný papír není před vhozením do kontejneru občany správně hutněn (sešlapán).
- Nápojové kartony jsou sbírány společně s plastem, ale nejsou zahrnuty v hlášení o odpadech města - jsou pouze v evidenci EKO-KOM a.s.
- Celková výtěžnost komodit tříděného odpadu (plast, papír, sklo) je na podprůměrné úrovni.
- Náklad na tříděný odpad je vyšší – za rok 2020 cca 1,6 mil. Kč, náklad přepočtený na poplatníka činí 192 Kč/poplatník/rok.

### **Bioodpad**

- Nakládání s bioodpadem je městem zavedeno, ale pouze v 36 ks kontejnerech o objemu 770 l, které jsou umístěny na některých stanovištích separačních kontejnerů a u zahrádkářských kolonií. Dále je odkládán na recyklačním a odpadovém centu nebo přímo na kompostárně. Některé domácnosti obdržely k rodinným domům domácí kompostéry – 784 ks/900 l.
- Svoz kontejnerů s bioodpadem je realizován 1 x týdně v období od 01.04. do 31.10.
- Množství bioodpadu – za rok 2020 cca 426 t.
- Náklad města za rok 2020 činí 609 tis. Kč, náklad přepočtený na obyvatele je 73 Kč/rok.

## Nebezpečný odpad

- Je odkládán na sběrných dvorech (recyklační dvůr a odpadové centrum).
- Produkce je cca 1 t ročně, a je spíše nižší.
- Náklady nejsou samostatně sledovány.

### 8.3 Porovnání nákladů na tříděné odpady s podobnými obcemi ČR a s průměrem v Moravskoslezském kraji, potenciál využitelných odpadů v SKO

#### 8.3.1 Porovnání nákladů na tříděné odpady podle EKO-KOM, a.s.

Následující tabulka prezentuje jednotlivé náklady města Rýmařova na tříděné odpady za rok 2020 a porovnává hodnoty s obcemi a městy ČR o srovnatelné velikosti 5001–10000 obyvatel a s průměrem všech měst a obcí Moravskoslezského kraje za rok 2019. Rok 2020 ještě nebyl v době zpracování studie společností EKO-KOM, a.s. zpracován, ale pro přehlednost je to dostačující. Data vychází z informací, které dostává EKO-KOM, a.s. od zapojených obcí.

**Tabulka č.47 Porovnání vybraných nákladů na odpady Rýmařova v r. 2020**

NÁKLADY	Město Rýmařov r. 2020			Města do 5001-10000 obyvatel r. 2019			Průměr obcí a měst v kraji r. 2019		
	Jednotkové náklady		Výtěžnost	Jednotkové náklady		Výtěžnost	Jednotkové náklady		Výtěžnost
Parametr	Kč/t	Kč/obč.	kg/obč.	Kč/t	Kč/obč.	kg/obč.	Kč/t	Kč/obč.	kg/obč.
Měrná jednotka									
PAPÍR	3 477	57	16,3	3 256	31,1	24,5	2 987	41,2	22,6
PLAST	11 505	120	10,4	6 595	122,6	16,6	6 201	114,7	15,5
SKLO	1 507	17	11,4	1 650	37	14,7	1 710	36,6	12,9
Tříděný sběr celkem	4 981	197	39,5	4 643	215,6	55,8	4 108	171,6	51,0
SKO	3 132	666	212,7	2 489	506,9	198,6	2 640	486	184,9
Bioodpad	1 432	74	52,0	1 865	57,1	128,3	1 987	65	112,9
Objemný odpad	1 500	108	72,1	2 736	76,1	47,2	2 851	98	59,7
Nebezpečný odpad	27 836	11	0,4	9 874	20,9	2,1	11 301	20,3	2,3
Celkem	3 120	1 056	376,7	2 846	1048	432	2 887	840,9	410,8

Zdroj: databáze EKO-KOM, a.s.

V tabulce jsou uvedeny jednotkové náklady, přepočty na trvale žijící obyvatele obce a výtěžnost v kg/obyvatele. Porovnáním jsou obce a města podobné velikosti, tj. do 5001-10000 obyvatel, a dalším porovnáním je průměr za všechny obce i města v Moravskoslezském kraji.

Pro porovnání nákladů slouží parametr Kč/t a také Kč/obyvatele, který umožňuje zhodnotit úroveň ceny, kterou město za službu platí. Pro výkon sběru slouží parametr v kg/obyvatele, tzv. výtěžnost, u tříděného sběru je žádoucí co nejvyšší, naopak u SKO co nejnižší.

Pro přehlednost jsou hodnoty dosahované v Rýmařově barevně označeny, zeleně obvyklé hodnoty a červeně negativní. Nicméně pokud jsou náklady nízké a zároveň je nízká i výtěžnost, jedná se v širším kontextu o negativní výsledek.

**Papír** – celkové množství je nižší; **náklad na 1 tunu je mírně vyšší**; stejný výsledek je i v přepočtu na obyvatele; **výtěžnost na obyvatele je nízká**

**Plast** – celkové množství je nízké; **náklad na 1 tunu je velmi vysoký**; v přepočtu na obyvatele je náklad obvyklý; **výtěžnost na obyvatele je nízká**

**Sklo** – celkové množství je nižší; **náklad na 1 tunu je nižší**; v přepočtu na obyvatele je náklad nízký; **výtěžnost na obyvatele je nízká**

**Tříděné odpady celkem** – celkové množství je nižší; **náklad na 1 tunu je vysoký**; v přepočtu na obyvatele je náklad obvyklý; **výtěžnost na obyvatele je nízká**

**SKO** – vysoké celkové množství; **náklad na 1 tunu je vyšší** z důvodu vzdálenosti skládky a nutnosti využití překladiště; **v přepočtu na obyvatele je náklad vyšší; produkce přepočítaná na 1 obyvatele je vysoká**

**Bioodpad** – celkové množství je vyšší; náklad na 1 tunu je nižší; v přepočtu na obyvatele je náklad nízký; produkce na 1 obyvatele je nízká

**Objemný odpad** – celkové množství je velmi vysoké; náklad na 1 tunu je nižší; v přepočtu na 1 obyvatele je náklad vyšší; výtěžnost na obyvatele je vysoká

**Nebezpečný odpad** – celkové množství je nízké; náklad na 1 tunu nelze hodnotit; dtto u přepočtu na obyvatele; výtěžnost na obyvatele je nízká

### 8.3.2 Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO

V následující tabulce je propočítáno potenciální množství využitelných odpadů, které jsou obsaženy v SKO. V poznámkách pod tabulkou jsou vysvětleny jednotlivé hodnoty.

**Tabulka č.48 Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO ve městě – účinnost třídění jednotlivých složek z SKO v roce 2020**

	skutečnost	účinnost separace z SKO	potenciál	skut. + potenciál	
druhy odpadů:	t/r. 2020	%	t/r. 2020	t/r. 2020	pozn.:
tříděný papír	133,0	55,2	<b>108,1</b>	241,1	1.
tříděný plast	85,0	32,1	<b>179,8</b>	264,8	2.
tříděné sklo	96,4	49,7	<b>97,5</b>	193,8	3.
tříděný kov	11,6	19,5	<b>47,7</b>	59,3	4.
textil	18,9	14,1	<b>115,2</b>	134,1	5.
bioodpady	425,5	41,7	<b>594,5</b>	1 019,9	6.
nebezpečné odpady	1,1	4,7	<b>21,6</b>	22,6	7.
zpětný odběr elektro	54,2	70,4	<b>22,8</b>	77,0	8.
<b>CELKEM</b>	<b>825,7</b>	<b>41,0</b>	<b>1 187,0</b>	<b>2 012,7</b>	<b>9.</b>

Zdroj: veřejná databáze rozborů odpadů, vlastní výpočet.

#### Popis jednotlivých sloupců:

**skutečnost** – množství uvedených vytríděných odpadů v roce 2020 – **825,7 t**

**účinnost separace z SKO** – současná účinnost v % třídění uvedených odpadů – v celku **41 %**

**potenciál** – množství odpadů, které je možné samostatně vytrídit z celkového množství SKO v r. 2020 (1740,3 t SKO), a to je **1 187 t**

**skut. + potenciál** - množství tun uvedených odpadů v roce 2020 + množství odpadů, které je možné ještě samostatně vytrídit z SKO, tj. **2 013 t**

#### Komentář k poznámkám:

1. tříděného papíru je nižší množství, SKO ještě obsahuje cca 108 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 55 %
2. tříděného plastu je nižší množství, SKO ještě obsahuje cca 180 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je pouze 32 %
3. tříděného skla je nižší množství, SKO ještě obsahuje cca 98 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 50 %
4. tříděného kovu je vyšší množství, SKO obsahuje cca 58 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 20 %
5. tříděného textilu je malé množství, SKO obsahuje cca 115 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je pouze 14 %
6. bioodpadu je nižší množství, SKO obsahuje cca 595 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 42 %
7. nebezpečného odpadu je malé množství, SKO obsahuje ještě cca 22 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je pouze 5 %

8. zpětný odběr elektro – vysoké množství, i tak SKO obsahuje ještě cca 77 t/rok, které je možné vytrídít, účinnost 70 %
9. celkové množství vytríděných odpadů je na nižší úrovni, SKO ještě obsahuje cca 1 187 t/rok, které je možné vytrídít, celková účinnost separace je pouze 41 %

#### **8.4 Hlavní ekonomické závěry**

Z pohledu ekonomiky systému OH **celkové náklady města Rýmařov stoupají** – v r. 2020 k r. 2018 o **cca 17,5 %**, je to způsobeno především rostoucími náklady.

**Množství SKO je vyšší a také náklady jsou vyšší**, než je obvyklé. Sklárky odpadů jsou ve vzdálenosti nad 30 km, a proto je nutné využívat překladiště odpadů a tímto se náklady navyšují. **SKO je nejvyšším nákladem města na OH, tj. cca 5,5 mil. Kč/r. 2020** a celkové množství produkce SKO je cca **1 740 t**.

**Nakládání s tříděnými odpady** je stabilní, ale **výtěžnost je podprůměrná. Náklady jsou vysoké**, což je odrazem situace na trhu s druhotnými surovinami a také neefektivním systémem sběru.

**Náklady města na OH v r. 2020 - 9,4 mil. Kč, přepočteno na 1 obyvatele je to 1 150 Kč.**

**Příjmy města v r. 2020 - pouze 5,3 mil. Kč, přepočteno na 1 obyvatele je to 645 Kč.**

**Rozdíl mezi příjmy a náklady činil v roce 2020 cca 4,1 mil. Kč.**

#### **8.5 Smluvní vztahy**

Smlouva na realizaci služeb mezi Městem Rýmařov a Městskými službami Rýmařov, s.r.o. pro nakládání s odpady na území Rýmařova a místních částí je uzavřená na dobu neurčitou. Stanovuje rozsah činností svozu všech komunálních odpadů – provádění svozu směsného komunálního odpadu podle harmonogramu svozu a jeho předání do příslušného zařízení, provádění svozu vytríděných složek komunálního odpadu včetně jeho odevzdání k využití či v oprávněných případech k likvidaci, provozování recyklačního dvora v sortimentu odpadů dle schváleného provozního řádu, provádění mobilního svozu velkoobjemového odpadu, nebezpečných odpadů a separovaných odpadů včetně jejich likvidace či předání ke zpracování osobě k tomu oprávněné. Smlouva má 16 dodatků, které jednotlivě řeší cenové podmínky pro určené roky.

Město Rýmařov je 100 % vlastníkem této společnosti, a tak by měla být zaručena průkaznost nejen cen, ale také efektivity společnosti a všech jeho činností. Valná hromada společnosti je rada města, která se společností pravidelně zabývá.

#### **8.6 Informování a vzdělávání veřejnosti**

Informování občanů je prováděno pomocí webových stránek města, městského zpravodaje „Rýmařovský horizont“ - regionální měsíčník, který reflektuje místní dění, kulturní program, sportovní události, podává zprávy z jednání Rady města a Zastupitelstva města, informuje o aktivitách zástupců města, o městských a zájmových organizacích a také o odpadech. Dále je využíváno hlášení mobilního rozhlasu, www stránky Městských služeb Rýmařov, s.r.o., případně jsou pořádány vzdělávací akce v oblasti odpadového hospodářství.

Doporučuje se směrem k občanům realizovat obsáhlou kampaň, která by informovala občany i majitele rekreačních objektů o způsobu nakládání s odpady, o omezování množství zbytkového směsného komunálního odpadu, o nutnosti třídění využitelných složek včetně samostatného třídění biologické složky, které jsou v komunálních odpadech. Kampaň by měla být zaměřena také na předcházení vzniku odpadů. Cílem je snížení množství odpadů, a to zejména směsného komunálního. Také je potřeba přesně specifikovat povinnosti zejména drobných podnikatelů, aby systém města nebyl zneužíván a také aby byl vznikající náklady městu uhrazeny.



## NÁVRHOVÁ ČÁST

### 9. Východiska pro návrhovou část

#### 9.1 Právní úprava hospodaření s odpady v obcích

Oblast nakládání s odpady legislativně určuje od 1.1.2021 nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech, většina prováděcích předpisů k tomuto zákonu nebyla v době zpracování studie vydána. Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje:

- a) pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany lidského zdraví a trvale udržitelného rozvoje a při omezování nepříznivých dopadů využívání přírodních zdrojů a zlepšování účinnosti tohoto využívání,
- b) práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství,
- c) působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. Základní povinností každého původce odpadů je předcházet vzniku odpadů, dále vzniklé odpady zařazovat podle katalogu odpadů, vzniklé odpady předávat pouze osobě oprávněné podle zákona o odpadech, odpady shromažďovat odděleně, vést evidenci odpadů a platit poplatky stanovené zákonem za ukládání odpadů na skládkách.

U odpadů produkovaných občany přebírá veškeré povinnosti obec, a to od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě obcí k tomu určeném. Obec se současně stává vlastníkem tohoto odpadu. Obec se v této oblasti řídí vydanou obecně závaznou vyhláškou (OZV), která určuje systém nakládání s odpady.

Obec je podle zákona o odpadech povinna zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů rostlinného původu, od 1. 1. 2020 pak také pro oddělený sběr použitých jedlých olejů a tuků, a od 1.1.2025 také pro sběr textilu.

Původci, kteří produkují odpad podobný komunálnímu odpadu, mohou na základě smlouvy s obcí využít systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zavedeného obcí. Smlouva musí být písemná a musí obsahovat vždy výši sjednané ceny za tuto službu.

Fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zavedeného obcí jsou povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad a odpad podobný komunálnímu odpadu třídit a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená, pokud s odpadem nenakládají nebo se jej nezbavují jiným způsobem stanoveným zákonem o odpadech.

Podrobně o novém zákonu o odpadech a ustanoveních týkajících se obcí je rozepsáno v kapitole č. 9.3 této studie.

#### 9.2 Platné legislativní předpisy v odpadovém hospodářství

##### 9.2.1 Základní legislativa EU

V rámci Evropské unie platí následující právní předpis: Směrnice 2008/98/ES o odpadech, pozměňující směrnice 2018/851.

#### Směrnice 2008/98/ES

- Tato směrnice zavádí hierarchii způsobů nakládání s odpady:
  - předcházení vzniku,
  - opětovné použití,

- recyklace,
- využití pro jiné účely, například energetické, a
- odstranění.
- Směrnice potvrzuje „zásadu znečišťovatel platí“, podle níž musí náklady spojené s nakládáním s odpady uhradit prvotní původce odpadu.
- Zavádí pojem „rozšířená odpovědnost výrobce“.
- Rozlišuje mezi odpadem a vedlejšími produkty
- Nakládání s odpady musí probíhat bez jakéhokoli ohrožení vody, ovzduší, půdy nebo živočichů a bez obtěžování hlukem nebo zápachem a bez nepříznivého vlivu na krajinu nebo místa zvláštního zájmu.
- Výrobci nebo držitelé odpadu musí s odpadem nakládat sami nebo prostřednictvím úředně schváleného provozovatele. Oba musí mít povolení a jsou pravidelně kontrolováni.
- Příslušné vnitrostátní orgány musí vytvořit plány pro nakládání s odpady a programy pro – předcházení vzniku odpadů.
- Na nebezpečný odpad, odpadní oleje a biologický odpad platí zvláštní podmínky.
- Směrnice zavádí cíle využití a recyklace, které mají být splněny do roku 2020 v souvislosti s odpadem z domácností (50%) a stavebním a demoličním odpadem (70%).

### **Pozměňující směrnice (EU) 2018/851**

- Jako součást balíčku opatření o oběhovém hospodářství pozměňuje směrnice (EU) 2018/851 směrnici 2008/98/ES.
- Stanovuje minimální provozní požadavky na systémy rozšířené odpovědnosti výrobce. Mohou také zahrnovat organizační odpovědnost a odpovědnost přispívat k předcházení vzniku odpadů a k opětovné použitelnosti a recyklaci výrobků.
- Posiluje pravidla o předcházení vzniku odpadů. Ve věci vzniku odpadů musí země EU přijmout opatření za účelem:
  - podpory modelů trvale udržitelné výroby a spotřeby,
  - podpory takových návrhů, výroby a používání výrobků, které účinně využívají zdroje, jsou trvanlivé, opravitelné, opětovně použitelné a modernizovatelné,
  - zaměření se na výrobky obsahující kritické suroviny, aby se předcházelo tomu, že se tyto materiály stanou odpadem,
  - vybízení k tomu, aby byly dostupné náhradní díly, návody k použití, technické informace nebo další nástroje umožňující opravu a opětovné použití výrobků, aniž by byla ohrožena jejich kvalita a bezpečnost,
  - snižování vzniku potravinového odpadu, což pomůže k plnění cíle udržitelného rozvoje OSN snížit celosvětový potravinový odpad na obyvatele na úrovni maloobchodu a spotřebitelů a snížit plýtvání potravinami ve výrobních a dodavatelských řetězcích do roku 2030 o 50 %,
  - podpoření snižování obsahu nebezpečných látek v materiálech a výrobcích,
  - zastavení znečištění moří odpadky.
- Také stanovuje nové cíle recyklace komunálního odpadu do roku 2025, kdy bude muset být recyklováno nejméně 55 % hmotnosti komunálního odpadu. Tento cíl se do roku 2030 zvýší na 60 % a do roku 2035 na 65 %,
- Země EU musí:
  - zřídit do 1. ledna 2025 oddělený sběr textilního a nebezpečného odpadu,
  - zajistit, aby do 31. prosince 2023 byl prováděn tříděný sběr biologického odpadu a tento odpad byl recyklován (například kompostován).
- Směrnice také upozorňuje na příklady pobídek k uplatňování hierarchie způsobů nakládání s odpady, například poplatky za ukládání na skládkách a spalování a režimy plateb podle množství odpadu.

#### **9.2.2 Základní legislativa ČR**

V současné době je problematika odpadového hospodářství ČR řízena těmito předpisy:

Zákony:

541/2020 Sb., o odpadech

542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností

477/2001 Sb., o obalech

Vyhlášky:

8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů)

Další prováděcí vyhlášky k novému zákonu o odpadech a k novému zákonu o výrobcích s ukončenou životností jsou očekávány do konce roku 2021.

Nariadení vlády:

352/2014 Sb. o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024.

### **9.3 Nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech**

1. ledna 2021 nabyl účinnosti nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech, který do české národní legislativy zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, zároveň navazuje napřímo použitelné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro předcházení vzniku odpadu a pro nakládání s ním, práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství a působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

Odpadové hospodářství je založeno na hierarchii odpadového hospodářství, podle níž je prioritou předcházení vzniku odpadu, a nelze-li vzniku odpadu předejít, pak v následujícím pořadí jeho příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití, včetně energetického využití, a není-li možné ani to, jeho odstranění.

#### **Cíle odpadového hospodářství ČR uvedené v novém zákoně o odpadech:**

1. Zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 55 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
2. Zvýšit do roku 2030 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 60 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
3. Zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 65 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
4. Odstraňovat uložením na skládku v roce 2035 a v letech následujících nejvýše 10 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
5. Energeticky využívat v roce 2035 a v letech následujících nejvýše 25 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky; toto množství může být navýšeno o rozdíl mezi množstvím komunálních odpadů, které mohly být uloženy na skládku podle bodu 4, a skutečným množstvím komunálních odpadů uložených na skládku.

#### **Přechodná ustanovení v novém zákoně o odpadech:**

Zařízení pro nakládání s odpady provozovaná podle starého zákona platí s omezením:

- do 1 roku mobilní zařízení,
- do 2 let zařízení ke sběru a výkupu odpadů,
- do 3 let zařízení pro využití nebo odstranění odpadů.

Smlouva obce s podnikatelem v systému OH obce platí do 31.12.2021.

OZV o systému OH, o místním poplatku za systém OH a o poplatku za komunální odpad je pro rok 2021 platná.

Komunální odpady obce jsou do r. 2029 v určeném množství skládkovány za sníženou sazbu skládkovacího poplatku 500 Kč/t – viz. podrobnosti dále v textu.

#### **Vybraná ustanovení v novém zákoně o odpadech, která se týkají obcí:**

Obec je původce odpadu od okamžiku, kdy občan odloží odpad na obcí určené místo.

Obec:

- je povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti občanů,

- je povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, min. nebezpečného odpadu, papíru, plastu, skla, kovu, bioodpadu a jedlých olejů a tuků, od r. 2025 také textilu,
- je povinna zajistit, aby vytríděných složek odpadu bylo v r. 2025 ... 60 %, v r. 2030 ... 65 %, v r. 2035 ... 70 % z celkové produkce komunálního odpadu obce,
- je povinna nastavit obecní systém odpadového hospodářství – může vydat OZV
- může určit nakládání se stavebními odpady, movitými věcmi – neodpady (např. využitelný nábytek atd.), výrobky s ukončenou životností, rostlinnými zbytky z údržby zeleně, zahrad (komunitní kompostování), pokud je vydána OZV o systému OH obce,
- může přebírat komunální odpad od podnikatelů, kteří se na základě písemné smlouvy zapojí do systému OH obce,
- může v OZV stanovit povinnost zajistit si pro soustředování odpadu sběrné nádoby na směsný komunální odpad a pravidla pro jeho soustředování:
  - stanovit povinnost zajistit si pro soustředování odpadu sběrné nádoby stanoveného typu o dostatečném objemu,
  - stanovit fyzickým osobám povinnost plnit sběrné nádoby tak, aby je bylo možno uzavřít a odpad z nich při manipulaci nevypadal,
  - stanovit zákaz odkládat do sběrných nádob jiné složky komunálních odpadů, než pro které jsou jednotlivé nádoby určeny,
  - stanovit zákaz v nádobách shromážděné komunální odpady udupávat či zhutňovat,
  - uložit povinnost přistavit sběrné nádoby na směsný komunální odpad v určené dny a doby na určená místa,
- je povinna informovat veřejnost 1x ročně o systému a výsledcích OH, včetně nákladů.

#### Evidence a ohlašování odpadů:

- Původce odpadu (obec, provozovatel zařízení a obchodník s odpady) je povinen vést průběžnou evidenci odpadu.
- Eviduje se – druh, kategorie, množství, způsob nakládání, původce, zařízení, kam byl odpad předán.
- Hlášení o odpadech podává ten, kdo měl produkci víc než 0,6 t nebezpečného odpadu nebo 100 t ostatního odpadu za rok, a provozovatel zařízení (např. sběrného dvoru, skládky odpadů) – hlášení se musí podat do 28.2. následujícího roku.
- Nově Hlášení o obecním systému:  
Původce odpadu, který vyprodukoval nebo nakládal v uplynulém kalendářním roce s více než 600 kg nebezpečných odpadů, s více než 100 tunami ostatních odpadů, je povinen zaslat do 28. února následujícího roku hlášení souhrnných údajů z průběžné evidence za uplynulý kalendářní rok. Forma hlášení bude upřesněna novou vyhláškou o podrobnostech nakládání s odpady, která by měla ve Sbírce zákonů vyjít do konce roku 2021. V návrhu této vyhlášky je 14 tabulek, které bude muset obec vyplňovat.

#### Vybrané povinnosti původce odpadu - podnikatel:

- zařadit odpady podle druhu a kategorie,
- prokázat kontrole, kam vlastní odpad dal (v odpovídajícím množství),
- u komunálního odpadu a stavebního i demoličního odpadu musí mít písemnou smlouvu s oprávněnou osobou.

**Provozovatel zařízení pro nakládání s odpady - pokud přebírá komunální odpad od občanů,** musí do 15.1. následujícího roku oznámit příslušné obci, ve které občan bydlí, druh a množství převzatých odpadů.

## Školní sběr

Škola může přebírat papír, plast a kov z domácností a je vlastníkem zde odloženého odpadu. Původcem odpadu ze školního sběru je však obec – škola má povinnost do 15.1. následujícího roku předat obci údaje o sběru za předchozí rok – hmotnost, druh odpadu a zařízení, kam odpad předala.

## Působnost obecních úřadů v odpadovém hospodářství

Obec:

- kontroluje, zda občané obce nakládají s odpady pouze v souladu se zákonem o odpadech,
- kontroluje, zda podnikatelé, kteří využívají obecní systém nakládání s odpady, mají smlouvu s obcí,
- kontroluje, zda podnikatelé nezapojení v systému odpadového hospodářství obce mají zajištěno využití či odstranění odpadů v souladu se zákonem,
- projednává přestupky.

## Přestupky obce

Obec se dopustí přestupku tím, že

- nepřebere od obyvatel komunální odpad,
- neurčí místa pro oddělené soustředování komunálních odpadů,
- nezajistí splnění stanoveného podílu odděleně soustředované recyklovatelné složky z celkového množství komunálních odpadů,
- nesplní některou z informačních povinností,
- nezašle ve stanovené lhůtě a ve stanoveném rozsahu hlášení o obecním systému odpadového hospodářství.

Za přestupek lze obci uložit pokutu do

- 100 000 Kč (nesplní některou z informačních povinností),
- 200 000 Kč (nezajistí splnění podílu recyklovatelné složky z celkového množství komunálního odpadu, nezašle ve stanovené lhůtě a ve stanoveném rozsahu hlášení o obecním systému),
- 10 000 000 Kč (nepřebere od obyvatel komunální odpad, neurčí místa pro oddělené soustředování komunálních odpadů).

## Zákaz ukládání využitelných odpadů na skládku od roku 2030

Provozovatel skládky nesmí od 1. ledna 2030 na skládku ukládat využitelné odpady, tj. odpady:

- jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg,
- které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability  $AT_4$  stanovenou zákonem: spotřeba kyslíku po 4 dnech -  $AT_4 < 10 \text{ mg O}_2/\text{g sušiny}$ , nebo
- které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat.

Provozovatel skládky je povinen ověřovat splnění podmínek výhřevnosti a biologické stability u přebíraného odpadu. Za využitelný odpad je považován také směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad.

## Sazba poplatku za ukládání odpadu na skládku – příloha č. 9 k zákonu o odpadech

### 1. Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku (v Kč/t)

Dílčí základ poplatku za ukládání	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelných odpadů*	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových odpadů	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečných odpadů	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraných technologických odpadů	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
sanačních odpadů	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

\*) podle § 40 odst. 1.

## Sleva za ukládání odpadu na skládku

Nový zákon o odpadech zásadně mění poplatky za ukládání odpadů na skládkách. Obec bude platit do určitého množství (v r. 2021 – 200 kg/obč./rok, v r. 2022 – 190 kg/obč./rok, ..... a v r. 2029 – 120 kg/obč./rok) odpadů uložených v kalendářním roce na skládku 500 Kč/t, stejně jako v současné době. Po překročení tohoto množství bude hradit poplatek ve výši 800 Kč/t (r. 2021), 900 Kč/t (r. 2022) ... a v r. 2029 – 1 850 Kč/t. Poplatky budou z menší části příjmem obce, na jejímž území se skládka nachází, a z větší části SFŽP (Státní fond životního prostředí). Tímto opatřením se zavádí dlouho avizované znevýhodňování skládkování před jinými způsoby nakládání s odpadem. Dále se mění výše poplatku na povinnou rekultivační rezervu skládky ze 100 Kč na 145 Kč/t, zvýšení je tedy o 45 Kč/t.

Znění § 157 zákona o odpadech:

(1) V poplatkovém období do roku 2029 se komunální odpad s výjimkou nebezpečných odpadů, jehož původcem je obec, zahrne namísto dílčího základu poplatku za ukládání využitelných odpadů do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu, pokud celková hmotnost takového odpadu uloženého na libovolnou skládku od prvního dne kalendářního roku, ve kterém nastane toto poplatkové období, ve vztahu ke kterému uplatní obec nárok podle odstavce 2, nepřesáhne množství vypočtené podle přílohy č. 12 k tomuto zákonu. Pokud se v poplatkovém období toto množství přesáhne, zahrne se do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu pouze část odpadu do jeho dosažení.

(2) Plátce poplatku zahrne odpad do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu pouze tehdy, pokud u něj obec uplatní nárok na toto zahrnutí a současně mu sdělí rozhodné údaje, ze kterých vyplývá, zda jí na toto zahrnutí vznikl nárok. Plátce poplatku vede evidenci o uplatněných nárocích na zahrnutí odpadu do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu, ve které současně uchovává tyto sdělené údaje.

(3) Dílčí základ poplatku za ukládání komunálního odpadu je dílčím základem poplatku za ukládání odpadů na skládku.

(4) Sazba poplatku za ukládání odpadů na skládku pro dílčí základ poplatku za ukládání komunálního odpadu činí 500 Kč za tunu.

(5) Pro dílčí poplatek za ukládání komunálního odpadu se použijí obdobně ustanovení o rozpočtovém určení dílčího poplatku za ukládání zbytkového odpadu.

Příloha č. 12 k zákonu o odpadech zní:

Celkové množství odpadů, na které se vztahuje v kalendářním roce výjimka pro zařazení do dílčího základu poplatku, se vypočte jako násobek počtu obyvatel obce uvedeného v bilanci obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu kalendářního roku bezprostředně předcházejícího poplatkovému období a množství odpadů na jednoho obyvatele uvedeného v následující tabulce pro kalendářní rok, ve kterém nastane poplatkové období.

Příloha č. 12 k zákonu – měrná produkce SKO pro uplatnění slevy za skládkování

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu (tun na 1 obyvatele)	0,2	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

## Nakládání s nezákonně soustředěným odpadem:

Pokud se vlastník pozemku dozví o nezákonně uloženém odpadu na svém pozemku, je to povinen oznámit ORP (obci s rozšířenou působností). ORP se pokusí zjistit vlastníka odpadu a pokud jej nezjistí, pak nařídí vlastníkovu pozemku odklizení odpadu do 30 dní. Pokud vlastník nezajistí odklizení, může pak ORP uložit vlastníkovu, aby místo alespoň zabezpečil nebo ORP zabezpečí odpad tak, aby dál neohrožoval životní prostředí, příp. ORP odpad odklidí. Toto polovičaté řešení vzniklo údajně na základě dlouhé diskuse a podnětů poslanců jako kompromis.

### **Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství**

Tento poplatek je z hlediska základních konstrukčních prvků obdobný dosavadnímu místnímu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, s drobnými modifikacemi (zejména pokud jde o okruh poplatníků z titulu vlastnictví nemovité věci a sazbu poplatku).

Poplatkovým obdobím je kalendářní rok, obec by měla zavést poplatek s účinností od 1.1. na celý rok, aniž by jeho výši v roce měnila, danou změnu výši poplatku upravuje zákon.

Sazba poplatku činí nejvýše 1200 Kč/poplatník/rok, obec stanoví dle svého uvážení, nemusí v OZV zdůvodňovat výši poplatku. Osvobození od poplatku jsou uvedena v § 10 g zákona, v OZV může obec upravit i další dle svého uvážení. Obec může stanovit úlevy v procentech nebo pevnou částkou, která musí být vždy stejná pro všechny poplatníky.

Poplatníkem je:

- fyzická osoba přihlášená v obci nebo
- vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce.

### **Místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (jen SKO)**

Spolu s místním poplatkem za obecní systém odpadového hospodářství – patří mezi místní poplatky za komunální odpad, které s účinností od 1. ledna 2021 nahrazují dosavadní zákonné formy zpoplatnění nakládání s komunálním odpadem. Tento poplatek zohledňuje skutečné množství odloženého odpadu, přičemž jeho základem může být – vedle objemu reálně odloženého odpadu nebo kapacity nádob na odpad – i hmotnost reálně odloženého odpadu.

Základem dílčího poplatku je:

- Hmotnost nebo objem odloženého odpadu z nemovité věci za kalendářní měsíc v kilogramech anebo litrech na poplatníka.
- Kapacita soustředovacích prostředků za kalendářní měsíc pro nemovitou věc na poplatníka v litrech.

Tyto základy nelze kombinovat, obec zvolí pouze jeden ze základů, během roku toto nelze měnit.

Poplatníkem je:

- fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště,
- vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.

Plátcem je:

- společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo,
- vlastník nemovité věci v ostatních případech.

Obec může stanovit minimální základ pro objem a kapacitu soustředovacích prostředků na SKO, nejvíce 60 l/poplatník/měsíc, pro hmotnost nejvíce 10 kg/poplatník/měsíc.

Sazba poplatku – za objem nejvíce 1 Kč/l, za hmotnost nejvíce 6 Kč/kg, výši si obec může stanovit dle svého uvážení, nemusí zdůvodňovat.

Za hmotnost a objem obec vyměří po uplynulém roce (nebo čtvrtletí, měsíce) poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisem poplatníků – odlišná právní úprava, v případě tohoto základu nedisponuje těmito údaji poplatník ani plátcem, ale pouze obec, splatnost je v řešení Ministerstva vnitra s Ministerstvem financí.

Za kapacitu soustředovacích prostředků obec stanoví úhradu poplatku obdobně jako za obecní systém.

## 9.4 Východiska pro návrhovou část vyplývající z analytické části studie

**Z analytické části této studie vyplynuly tyto zásadní body k řešení odpadového hospodářství ve městě Rýmařov:**

- Celková produkce odpadů se zásadně nemění – mírně stoupá, ale neodpovídá potřebám současného odpadového hospodářství.
- Množství tříděných odpadů (TO) je nižší, než je obvyklé – podprůměrná výtěžnost.
- Není samostatně zajištěn sběr všech druhů tříděných odpadů (nápojové kartony).
- Rodinné domy nemají k dispozici nádoby na tříděné odpady, stanoviště separačních kontejnerů jsou daleko.
- Množství SKO je vyšší, než je obvyklé, nedostačené třídění všech využitelných odpadů.
- Četnost svozu SKO je 1 x týdně (dostatečná kapacita pro občana = zaplňování popelnic všemi druhy odpadů).
- Není sledováno množství nádob na SKO u jednotlivých domácností.
- Není adresná evidence vyvážených nádob na SKO, není sledovaná zaplněnost.
- Nádoby na SKO jsou vlastnictvím svozové společnosti a nájem je promítnut v cenách za služby.
- Podnikatelé v systému města využívají svoz SKO, ale také kontejnery na TO bez smlouvy.
- Není dostatečně zaveden systém sběru bioodpadů.
- Objemný odpad se sváží také mobilním způsobem – občané mají k dispozici 2 sběrné dvory.
- Třídít objemný odpad na všechny využitelné odpady – zejména dřevo aj.
- Město dotuje systém OH vysokou částkou - cca 4,1 mil. Kč/rok.
- Aktualizovat OZV o systému odpadového hospodářství a o místním poplatku pro rok 2022.
- Nerealizuje se masivní informační kampaň v oblasti odpadového hospodářství směrem k občanům.

## 10. Nakládání s jednotlivými druhy odpadů – návrhy a doporučení

**Celková produkce všech odpadů ve městě Rýmařov je více jak 3 000 tun a postupně narůstá.** Ve sledovaných letech byla produkce SKO 1 665 - 1740 t/rok, v přepočtu **na 1 obyvatele je to 213 kg/rok 2020**, u objemného odpadu byla produkce 590 tun za rok 2020, tj. **72 kg/ob/rok**.

### 10.1 Směsný komunální odpad a objemný odpad

**Produkce směsného komunálního odpadu (SKO) je ve městě Rýmařov vyšší. Četnost svozu je 1 x týdně, což není vhodné, neboť občan není tlačěn k intenzivnějšímu třídění.** Vyšší množství je také odrazem skutečnosti, že není dostatečně zaveden samostatný sběr bioodpadů. **Náklady na SKO jsou za vyšší cenu** a činí v současné době cca **5,5 mil. Kč ročně**, tj. téměř 58 % všech nákladů na odpadové hospodářství.

**Nádoby na SKO jsou ve vlastnictví svozové společnosti** a za použití je městu účtována příslušná částka, která konečnou cenu ovlivňuje. Obvyklé je, že nádoby si pořizují občané a tím se také reguluje vyšší počet. Také je vyšší životnost, protože se občan o svoji nádobu lépe stará.

**Nádoby nejsou adresně sledovány**, není prokazatelný podklad o celkovém počtu svezovaných nádob. Celkové hmotnosti svezovaného odpadu je prokazována vážením v Odpadovém centru Rýmařov, případně na svozovém vozidle. Neprovrhuje se zaplněnost nádob.

**Část podnikatelů je zapojena v odpadovém systému města**, ale produkce SKO není započítána do



produkce města, smlouvy s podnikateli jsou již zastaralé, a navíc **neřeší sběr tříděných odpadů**. Je pravděpodobné, že je síť barevných kontejnerů podnikateli zneužívána bez platby.

**Objemné odpady** je možné odkládat bez omezení na sběrných dvorech – **Recyklačním dvoře i Odpadovém centru v Rýmařově**, a sbírají se také **mobilním svozem**. Objemný odpad se nijak nedotřídí. Městu vznikají vysoké náklady na odstranění těchto odpadů, protože jejich množství je nadprůměrné a meziročně narůstá (590 t/rok 2020). V pořádku není ani evidence těchto odpadů (provázanost příjmu od občanů na OC a evidence odpadů města jako původce).

#### **Doporučení:**

- **Zajistit snížení množství SKO – snížit interval svozu na 1 x 2 týdny**, tím dojde ke snížení kapacity pro odkladní směsných komunálních odpadů, a to u rodinných i bytových domů. Vhodné je změnu realizovat společně s dalšími kroky, a to intenzivním sběrem tříděného papíru a plastru v samostatných nádobách (případně pytlích) od rodinných domů a také zavést intenzivní sběr bioodpadů (v SKO obvykle tvoří nejvyšší podíl bioodpad).
- **Vlastnictví nádob na SKO převést na občany** – dohodnout se se svozovou společností na odkupu popelnic a kontejnerů. Nádoby předat, případně odprodat občanům. Následné nakládání s nádobami by mělo být plně v režii občanů. Cena za svoz SKO se sníží o náklad za používání nádob a také se prodlouží životnost nádob i počet u jednotlivých domů.
- **Zavést adresnou evidenci nádob, adresné sledování výsypů nádob**, systém vyhodnocovat tak, aby se zjistilo, kolik mají jednotlivé domy nádob, jak často jsou vyváženy a jaké množství odpadů vzniká v jednotlivých domácnostech. Tyto údaje jsou nezbytné pro prověření systému, pro jeho možnou úpravu a optimalizaci. Po vyhodnocení je možné nastavit i motivační složku pro občany, například za počet vyvezených nádob v roce.
- **Regulovat počet nádob u jednotlivých domů** v závislosti na počtu bydlících. Toto nelze striktně stanovit, ale je vhodné upozornit občany na obvyklý standard a případně znevýhodnit domácnosti s velkým počtem nádob, například při nižším počtu určitá sleva na poplatku pro domácnost.
- **Rozhodnout se, zda bude umožněno podnikatelům zapojení do systému města**. Jsou dva způsoby řešení tohoto problému. Podnikatele plně zapojit do systému OH = zapojení podnikatelů obnáší administrativní zátěž, ale podnikatelé pak mohou využívat celý systém, tedy i separované odpady, a hradit městu plně náklady. Nezapojit podnikatele do systému = veškeré nakládání s odpady si podnikatel dohodne přímo se svozovou společností a není nijak zatížen systém města – pak ale nemůže využívat systém OH města, ani veřejné kontejnery na tříděné odpady (obtížně kontrolovatelné).
- **Zavést adresnou evidenci nádob, adresné sledování výsypů nádob u podnikatelů** zapojených i nezapojených do systémů města. Všechny svážené nádoby jsou s čipem a sledovány při každém výsypu. Tím dojde k úplnému přehledu celého systému svozu SKO a k zprůhlednění nejen toku odpadů, ale také toku financí. Podnikatel by měl hradit skutečné množství jemu vznikajících odpadů. Četnost svozu by měla být stejná jako u občanů – doporučeno 1 x 2 týdny.
- **Nádoby na SKO opatřit informační samolepkou**, která upozorní na druh odpadů, které je možné do nádoby odkládat, dále nálepka obsahuje informace, že je podle zákona původce odpadu povinen odpady třídit a separované odpady odkládat do určených nádob.
- **Označit nádobu – kdo nádobu využívá** – jde o adresnost, aby bylo patrné, jestli je nebo není nádoba v systému města, jestli je používána občanem nebo podnikatelem, případně, že jde o podnikatele, který má službu zajištěnou se svozovou společností. Tím budou všechny nádoby vizuálně identifikovány a neoznačené nebudou vyváženy, protože nejsou v žádném z určených systémů.
- **Realizovat masivní informační kampaň** zaměřenou na potřebu předcházení vzniku odpadů, omezení množství SKO, oddělení bioodpadů z SKO a jeho využití při domácím kompostování. Příp. realizovat fyzický rozbor vzorku z SKO za účasti veřejnosti, rozhodně i jako akci pro základní školu. Jde o nástroj, jak ukázat občanům skutečné složení odpadů v popelnicích – propagace třídění využitelných odpadů.

- Společně **s městem a obcemi mikroregionu připravovat strategii nakládání s SKO** – předání do jiných zařízení – mimo skládky, povinnost legislativy k roku 2030, případně i dříve, pokud to bude ekonomicky přínosné.
- **Společně se servisní společností** Městské služby Rýmařov, s.r.o. **hledat možnosti efektivního nakládání s jednotlivými odpady**, třídít a předávat za co možná nejvýhodnějších podmínek.
- **Objemné odpady přijímat pouze ve dvou sběrných dvorech** a neprovádět mobilní svozy. Odpad maximálně roztřídit již při příjmu a na skládce odstraňovat pouze nevyužitelný odpad. Dojde k významné úspoře nákladů. Důsledně kontrolovat, zda jsou odpady předávány občany s trvalým pobytem v Rýmařově.
- **Samostatně třídít dřevo z objemného odpadu** – tento odpad bude využit a náklad na využití je nižší než náklad na odstranění na skládce – dojde ke snížení nákladů města.
- **Na sběrných dvorech je vhodné zajistit elektronickou evidenci přijímaných odpadů** tak, aby bylo možné rozlišit odpad od občanů města a od podnikatelů (nejen objemný odpad). Tím se zabrání zneužívání systému v případech, kdy se podnikatel na SD prokazuje jako občan.

## 10.2 Odděleně sbírané využitelné složky odpadu (tříděný odpad)

Systém sběru tříděných odpadů probíhá ve městě již mnoho let do barevných kontejnerů s horním výsypem pro plast, papír. Sklo se sbírá do kontejnerů se spodním výsypem. Kovové odpady jsou sbírány do větších popelnic.

**Produkce plastu, papíru i skla je nízká**, což je negativní stav nejen z pohledu výtěžnosti sledované společností EKO-KOM, a.s. **Odpad není dostatečně tříděn a tyto využitelné složky jsou obsaženy v SKO nebo objemném odpadu. Potenciální množství, které zůstává ve směsném komunálním odpadu je ročně cca – papír 108 t, plast 180 t, sklo 98 t, kovy 48 t.**

Produkce **tříděných odpadů je v Rýmařově cca 40 kg na 1 obyvatele** (papír 133 t/rok – 16,3 kg/ob./rok, plast 85 t – 10,4 kg/ob./rok, sklo 96 t – 11,8 kg/ob./rok, kov 12 t – 1,4 kg/ob./rok) Průměrná hodnota dosahovaná na celorepublikové úrovni **ve městech a obcích o velikosti 5001 až 15000 obyvatel je 56 kg**. Nápojový karton je sbírán v kontejnerech společně s plastem, ale není v hlášení obce o produkci odpadů uveden. **Účinnost třídění** využitelných složek komunálních odpadů je v současné době pouze **41 %**.

U všech tříděných odpadů sledovaných společností EKO-KOM, a.s. nesouhlasí produkce odpadu uvedená v hlášení o produkci a nakládání s odpady (ISPOP) a produkce odpadu uvedená v evidenci EKO-KOM, a.s. Nejmarkantnější rozdíl je u kovů, kdy je patrné, že kovy odevzdané občany města do výkupny nejsou zahrnuty do produkce odpadů města.

**Náklady na separované odpady** jsou ve sledovaném období roku 2020 cca **1 609 tis. Kč** a činí **cca 17 % všech nákladů na odpadové hospodářství města**. Náklad přepočtený na občana činí 197 Kč/rok. Svoz a zpracování 1 tuny **TO činí 4 981 Kč/t**, což je **náklad vyšší, než je obvyklé** (obvyklý náklad je 4 643 Kč/t).

Město nedostává odměny ze systému EKO-KOM, a.s., ale tato odměna je vyplácena přímo Městským službám Rýmařov, s.r.o. Za sledované období roku 2020 činila tato odměna částku cca 917 tis. Kč, což je významný příjem a jde o podporu třídění odpadů.

Podnikatelé zapojení v systému OH města pravděpodobně využívají separační kontejnery k odkládání svých odpadů a zaplňují tak kapacitu nádob a zatěžují rozpočet města. Smlouvy s podnikateli tyto odpady nezahrnují.

### Doporučení:

- **Doplnit sběrná místa o nádoby na všechny sbírané separované odpady** – zejména plast, papír a sklo. V současnosti jsou stanoviště, na kterých určité komodity chybí a občan pak není ochoten přecházet na stanoviště jiné a odpady řádně netřídí. Město má zpracován pasport

sběrných míst společností EKO-KOM, a.s. z roku 2020 – užitečný dokument pro prověření stavu jednotlivých stanovišť a návrh jejich optimalizace..

- **Zavést evidenci – sledování vývozu nádob s tříděným odpadem – systém čipů** – a systém vyhodnocovat tak, aby se zjistilo, jak často jsou vyváženy a jaké množství odpadů vzniká v jednotlivých sběrných místech. Tyto údaje jsou nezbytné pro prověření systému, pro jeho možnou úpravu a optimalizaci.
- **Zavést sběr tříděných odpadů od rodinných domů – sběr plastu i papíru do samostatných nádob o objemu 120–240 l**, případně v pytlích u rodinných domů. Zvýší se míra třídění odpadů a sníží se množství SKO. Vhodné je realizovat tuto změnu ve stejnou dobu jako úpravu prodloužení četnosti svozu SKO. Na pořízení nádob na separovaný odpad je možné využít dotačních prostředků. Také je možné občany motivovat k ochotě mít u domu více nádob formou slevy na poplatku, pro ty, co se do systému zapojí.
- **Zintenzivnit sběr tříděných odpadů od bytových domů** – posílení separačních hnízd o dostatečný počet nádob, stanoviště přiblížit k jednotlivým domům, zároveň snížit četnost svozu SKO. V případě zavedení intenzivního sběru od rodinných domů je možné některá stávající veřejná sběrná místa přesunout k bytovým domům (papír, plast).
- **Zavést adresné sledování nových nádob s tříděným plastem, papírem (u rodinných domů) – čipy** – systém vyhodnocovat tak, aby se zjistilo, jak často jsou vyváženy a jaké množství odpadů vzniká v domácnostech. Tyto údaje jsou nezbytné pro prověření systému, pro jeho možnou úpravu a optimalizaci.
- **Zajistit dostatečný počet nádob na tříděné odpady a na všechny druhy samostatně** – doplnit systém o nádoby na nápojové kartony, více nádob na kov a sklo.
- **Nádoby na TO opatřit informační samolepkou**, která upozorní na druh odpadů, který je možné do nádoby odkládat, že je zákonná povinnost třídít odpad a separované odpady odkládat do určených nádob.
- **Podnikatelé zapojení v obecním systému se musí podílet na hrazení nákladů na tříděný odpad**, a proto je nutné evidovat tyto odpady od podnikatelů (sjednat ve smlouvě, množství stanovit podle skutečnosti).
- **Společně se servisní společností Městské služby Rýmařov, s.r.o. hledat možnosti efektivního nakládání s jednotlivými druhy odpadů**, třídít a dále předávat za co možná nejvýhodnějších podmínek.
- **Odměna** od autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. by měla **být příjmem města, jednak jde o přímou podporu třídění, ale také nebude tato odměna krácena o 21 % DPH, které dnes servisní společnost odvádí.**
- **Realizovat masivní informační kampaň** zaměřenou na potřebu třídění všech odpadů, které vznikají občanům. Realizovat fyzický rozbor vzorku z SKO za účasti veřejnosti, také jako akci pro základní školu. Jde o nástroj, jak ukázat občanům skutečné složení odpadů v popelnicích – propagace třídění využitelných odpadů.

### **10.3 Biologicky rozložitelné odpady**

Bioodpad od občanů je v Rýmařově **sbírán do 36 ks kontejnerů o objemu 770 l**, které jsou umístěny na určených stanovištích, a dále je možné bioodpad **odevzdat na dvou sběrných dvorech a na kompostárně**. Bioodpad z nádob a bioodpad z údržby zeleně je svážen na kompostárnu v Rýmařově, kterou provozují Městské služby Rýmařov s.r.o. v areálu ČOV. Město dalo občanům k dispozici také **kompostéry pro domácí kompostování** – celkem **784 ks o objemu 900 l, což je pro cca 70 % rodinných domů**.

Produkce bioodpadu za rok 2020 byla **426 t, což je 52 kg/1 občana města**. Množství není malé, ale jde zejména o odpady z údržby zeleně města. Podstatná část bioodpadu, kterou produkují občané, je obsažena v SKO, kterého je ve městě Rýmařov více než je obvyklé.

Náklady na bioodpad byly v roce 2020 cca **609 tis. Kč, což je 6,5 %** nákladů města na OH. V přepočtu na občana je to 74 Kč/ob./rok, náklad na 1 t činil 1 432 Kč.

#### **Doporučení:**

- **Zavést sběr bioodpadů od rodinných domů – sběr do samostatných nádob o objemu 120–240 l.** Zvýší se míra třídění odpadů a sníží se množství SKO. Zároveň snížit četnost svozu SKO.
- **Zintenzivnit sběr bioodpadů od bytových domů** – sběr do samostatných nádob o objemu 770 l. Zvýší se míra třídění odpadů a sníží se množství SKO. Zároveň snížit četnost svozu SKO.
- **Zavést adresné sledování nádob s bioodpadem – čipy** – systém vyhodnocovat tak, aby se zjistilo, jak často jsou vyváženy a jaké množství odpadů vzniká v domácnostech. Tyto údaje jsou nezbytné pro prověření systému, pro jeho možnou úpravu a optimalizaci.
- **Rozšířit kapacitu stávající kompostárny** – současná kapacita kompostárny je na maximum a manipulace s bio hmotou je náročná na prostor. Navíc v době nepříznivých klimatických podmínek je plocha pro uložení navážených bioodpadů nedostatečná. Izolovaná plocha kompostárny se dá rozšířit o cca 1/3. Místo je pro kompostování vhodné – odtok případné výluhové vody přímo do ČOV, využití obsluhy ČOV, odlehlé místo.
- Možnost realizovat **vybudování a provozování samostatné komunitní kompostárny** pro zpracovávání rostlinných zbytků z údržby zeleně. Podmínkou je dle stavebního zákona a územního plánu vhodná a kapacitně dostatečná obecní plocha pro zřízení kompostárny a dostatečná plocha obecní zeleně, kam by bylo možné vzniklý zelený kompost následně aplikovat. Komunitní kompostování neprobíhá v režimu nakládání s odpady, ale jako opatření pro prevenci vzniku odpadů, tj. navážená zeleň není evidována jako odpad, ale jako rostlinné zbytky (surovina).
- **Realizovat masivní informační kampaň** zaměřenou na potřebu předcházení vzniku odpadů a tím snížení množství produkce SKO ve městě, tj. informovat občany o domácím kompostování, sběru a zpracování bioodpadu a nevhodnosti odkládat bioodpad do nádob na SKO a s tím spojenou zátěž skládky a životního prostředí, ztráta živin, které se mohly vrátit do půdy.

#### **10.4 Stavební a demoliční odpady**

Stavební odpad není odpadem komunálním. Stavební odpad lze použít, předat či odstranit pouze zákonem stanoveným způsobem. Odložení stavebního odpadu je možné v Odpadovém centru Rýmařov. Rada města v roce 2017 schválila **bezplatné uložení do 100 kg/měsíc na občana s trvalým pobytem v Rýmařově**, maximálně jednorázově přivezené množství 500 kg. Vše nad toto povolené bezplatně uložené množství je občanovi vyfakturováno.

Město má v evidenci 31 tun stavebních odpadů za r. 2020.

#### **Doporučení:**

- Stavební odpady při změně OZV o systému OH neřešit a **nechat následnou likvidaci na občani**. Město nemá povinnost umožnit občanům odkládat stavební odpady na určená místa, ani hradit náklady za následnou likvidaci. Evidenci je možné obcházet a vykazovat odevzdání stavebních odpadů z jedné domácnosti na více občanů města.
- **Společně se servisní společností** Městské služby Rýmařov, s.r.o. nebo se svazkem obcí SOR **hledat možnosti efektivního nakládání se stavebními odpady města – recyklace stavebních odpadů** – předávat tyto odpady k využití, či odstranění za co možná nejvýhodnějších podmínek.
- Součástí **informační kampaně o odpadech** by mělo být směrem k občanům upozornění, že stavební odpady vznikající občanům nepatří do nádob na SKO, ani do objemného odpadu a je třeba je samostatně předat či odstranit pouze zákonem stanoveným způsobem.

## 11. Návrh úpravy stávajících sběrných míst nádob na tříděný odpad, sběrné dvory

### 11.1 Veřejná sběrná místa na separované odpady

Sběrná síť v Rýmařově byla hodnocena společností EKO-KOM, a.s. v roce 2020 formou terénního šetření. Hodnocení probíhalo pomocí standardizované multikriteriální metody hodnocení dostupnosti sběrné sítě, kterou EKO-KOM, a.s. používá. Město dostalo k dispozici pasport sběrných míst s fotografickou dokumentací, popisem a návrhy na zlepšení.

Metoda zohledňuje více parametrů, přičemž se nevychází z donáškové vzdálenosti, ale jsou hodnoceny další podmínky, jako je např. poloha stanoviště na trase přirozeného pohybu obyvatelstva v lokalitě, umístění stanoviště na přehledném a snadno dostupném místě, případně poloha stanoviště ve vztahu k bezpečnosti použití nádob (např. nutnost přecházení rušné komunikace značně ztěžuje použitelnost stanoviště nádob).

Zástavba města Rýmařova je charakteristická jednak panelovými bytovými domy, nízkopodlažními bytovými domy, bytovými domy v liniové zástavbě, rodinnými domy v liniové zástavbě, v menší míře rodinnými domy v řadové zástavbě a velmi sporadicky rozptýlenou zástavbou rodinnými domy.

Sběrná síť na nádoby na tříděný sběr v Rýmařově je velmi hustá, nádoby jsou instalovány jak u bytových domů, tak v oblastech s rodinnými domy. Je patrná snaha o umístování nádob co nejbližší ke vchodům k domům, nebo na místa přirozeného pohybu obyvatel, např. k nádobám na SKO apod. V oblastech s omezenými prostorovými možnostmi jsou nádoby přistaveny v blízkosti křižovatek, nebo chodníků. Pouze v některých případech byly zaznamenány případy problematického umístění nádob, kdy jejich použití může vytvářet potenciální bezpečnostní rizika (např. přístup nádobám přes vozovku). Poměrně častější jsou neúplná stanoviště, tzn. na stanovišti jsou nádoby jen na některé odpady, typicky papír a plasty a chybí nádoby na sklo. K nim pak musí být vykonána samostatná pochůzka, což není pro obyvatele komfortní.

Na druhou stranu je evidentní, že město se snaží instalovat nádoby co nejbližší obyvatelstvu i v problematických zástavbách, kterými jsou např. řadové okály. Tyto domy mají jen velmi omezený prostor pro nádoby na odpad, přesto se podařilo vytvořit dostupné stanoviště s minimálními donáškovými vzdálenostmi.

Hůře dostupná sběrná síť je jen v zástavbě s rodinnými domy s liniovým, nebo šachovnicovým uspořádáním, nebo v rozptýlené zástavbě. Zde obvykle není možné instalovat stanoviště tak, aby byla optimálně dostupná ze všech obydlených adresních bodů. Odhadem se jedná o cca 10 % obyvatelstva ve městě. V takových případech je vhodné použít některou z odvozných forem sběru přímo od domů.

V případě použití nádob při odvozném sběru má každá nemovitost k dispozici „vlastní“ nádobu na papír a na plast (u každého domu jsou tedy obvykle 3 nádoby včetně nádoby na SKO, případně 4 včetně nádoby na bioodpad). Sběrnými prostředky jsou nádoby menších objemů, typicky 120 nebo 240 l. Podle použitého objemu se stanovuje frekvence svozu. Obvykle se v případě použití nádob 120 litrů používá četnost svozu 1 x za 14 dní (plasty), příp. až 1 x za měsíc (papír). Při použití nádob o objemu 240 litrů je obvykle četnost jedenkrát měsíčně. Svoz SKO je nezbytné v těchto lokalitách upravit na 1 x za 14 dní, ale nelze vyloučit ani delší interval.

V zástavbě s odvozným systémem je ale nutné ponechat standardní sběrná místa (stanoviště) na veřejných prostranstvích, a to jednak z důvodů sběru skla, případně nápojových kartonů a kovů, a také z důvodů, že ne všichni obyvatelé jsou ochotni používat odvozný způsob (zejména pak v obcích, kde je systém na dobrovolnosti občanů) a veřejná místa používají i jiné subjekty než obyvatelé města (živnostníci, návštěvníci apod.). Veřejná sběrná síť je také jedním z nástrojů pro omezení volného odhazování odpadů na ulicích. Počet veřejných stanovišť a frekvenci jejich svozu v zástavbě s odvozným systémem lze po několikaměsíčním sledování upravit tak, aby její využití bylo optimální.

Pro odvozný sběr je třeba vytipovat lokality, ve kterých bude realizován. Většinou koresponduje se zástavbou rodinnými domy, ale lze jej použít i v zástavbě s bytovými domy. Problém není obvykle také u menších bytových domů s cca čtyřmi bytovými jednotkami.

Odvozný sběr je jedním z nástrojů pro zvýšení účinnosti tříděného sběru. Jak vyplývá z průzkumů veřejného mínění, které EKO-KOM, a.s. každoročně zpracovává, krátká donášková vzdálenost je nejsilnějším faktorem, který obyvatelstvo motivuje k třídění odpadů, bez ohledu na to, který druh odpadu je tříděn. Proto je taková forma sběru velmi účinná.

## 11.2 Stávající sběrné dvory

**Recyklační dvůr a Odpadové centrum jsou kapacitně dostačující** – umožňují občanům předávat veškeré vznikající odpady. Provozní doba je také vhodná a není důvod tento zavedený systém nijak měnit.

V rámci **předcházení vzniku odpadu je vhodné vybudovat ve městě RE-USE centrum**. Ideální umístění je na sběrném dvoře, v Rýmařově v Odpadovém centru, kde lze jednoduše zřídit shromažďovací místo v podobě uzamykatelného a zastřešeného kontejneru nebo přístřešku. Zde budou soustředěny staré, ale stále funkčních věci, které už doma lidé nepotřebují, ale je jim líto je vyhodit nebo naopak je vyhazují do odpadu. V pravidelných provozních hodinách zde bude občanům umožněno předávat funkční, ale nevyužívané předměty, např. nečalouněný nábytek, mechanické nářadí, hračky, vybavení domácnosti, umělecké předměty, sportovní vybavení jako lyže, kola, tenisové rakety atd., staré knihy, mediální nosiče (kazety, desky, DVD), hudební nástroje atd.

Obsluhu systému bude zajišťovat stávající obsluha OC. V intervalu cca 1 x měsíčně budou předměty zobrazeny na webových stránkách města. Příjem zařízení bude probíhat bezplatně, přijímány budou pouze nepoškozené a funkční předměty. Shromážděné předměty budou občanům poskytovány za symbolický poplatek (10 - 50 Kč/ks), výběr těchto prostředků bude probíhat formou sbírky. Výnosy z této sbírky budou použity např. na financování výsadby zeleně ve městě nebo na jiný účel. Tento způsob má za cíl také zabránit bezúčelnému shromažďování vyřazených předmětů u některých jedinců (sběrači vyřazených věcí).

### **Doporučení:**

- **Doplnit sběrná místa o nádoby na všechny sbírané separované odpady** – zejména plast, papír a sklo, příp. také na nápojové kartony. V současnosti jsou stanoviště, na kterých nádoby na určité komodity chybí a občan pak není ochoten přecházet na stanoviště jiné a odpady řádně netřídí. Jako podklad lze použít pasport vypracovaný pro město Rýmařov společností EKO-KOM, a.s. v roce 2020.
- Pokud by se v určitých lokalitách přešlo na **odvozný sběr tříděných odpadů od domů, je vhodné některá veřejná stanoviště zrušit**, případně tam ponechat jen nádoby na určité druhy odpadů – sklo, kov, nápojový karton, jedlý olej a tuk atd.
- **Některá sběrná místa přesunout na výhodnější pozici** – jde zejména o ta, co jsou umístěna na okraji komunikace, v křižovatce, na nezpevněné ploše atd.
- **Zajistit elektronické sledování odpadů přijímaných na sběrných dvorech** od občanů města, aby se dalo sledovat přijímané množství za domácnosti a mohlo se tak odstranit případné zneužívání systému v případech, kdy se podnikatel opakovaně prokazuje jako občan. Využít se může jednoduchá evidence přes kartu s kódem domácnosti a jednoduchým evidenčním programem.
- **Realizovat RE-USE centrum** v prostoru sběrných dvorů, kde by se soustředěny staré, ale stále funkčních věci. Shromážděné předměty budou občanům poskytovány za symbolický poplatek.
- **Realizovat intenzivní informační kampaň** zaměřenou na potřebu předcházení vzniku odpadů a tím snížení množství produkce odpadů, na třídění vzniklých odpadů a dodržování správné hierarchie nakládání s odpady – předcházet vzniku odpadů a využívat vzniklé odpady před poslední z možností - jejich odstraněním.

## 12. Nastavení systému a agenda odpadového hospodářství měst/obcí

Odpadové hospodářství měst a obcí má mnoho specifik, která se odvíjí od legislativních povinností z pozice obce jako původce odpadu a také z pozice subjektu, kterému vznikají komunální odpady od občanů ve chvíli, kdy je občan odloží na městem/obcí určená místa. Město/obec má povinnost určit tato místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu od občanů, min. v rozsahu nebezpečný odpad, papír, plast, sklo, kov, bioodpad a jedlé oleje a tuky, od r. 2025 i pro textil a oděvy.

Rozsah těchto povinností není určen velikostí obce, ani množstvím vznikajících odpadů. A tak se soubor nutných opatření včetně nastavení systému v souladu se zákonnými povinnostmi týká totožně všech obcí v ČR.

Město musí provádět veškeré dané úkony a vést povinnou evidenci odpadů podle stanovených pravidel, a také z důvodu, aby měla přehled o funkčnosti svého systému OH.

### **Doporučení – zaměřit se zejména na:**

- **nastavení systému odpadového hospodářství města** – v rozsahu povinném dle zákonných pravidel – jasná pravidla musí být srozumitelná pro obec i pro občana,
- **odděleně sbírané odpady musí být nejen samostatně shromažďovány, ale musí být zajištěna čistota vytríděných odpadů** – separované odpady se dají materiálově zpracovat pouze v případě, že jsou čisté, jednodruhové a ve správné nádobě určené k jejich soustředování,
- **adresný sběr tříděných odpadů má vysokou čistotu a kvalitu** – pytlový nebo nádobový sběr od domů je vždy čistý, tedy dobře zpracovatelný, a náklad na další zpracování je nižší, z veřejných hnízd je čistota obvykle horší, tříděný odpad obsahuje mnoho jiných nevhodných odpadů a následné zpracování je drahé nebo nemožné,
- **do systému zahrnout veškeré nakládání s odpady ve městě** – systém se zprůhlední a zaevidují se všechny toky odpadů, které pomohou městu k vyšší vytríděnosti odpadů a tím i k vyššímu finančnímu prospěchu – zapojení školy, která sbírá odpad, zapojení místní sběrný surovin, sběr dobrovolnými spolky ve městě, zapojení všech zařízení k nakládání s odpady, do kterých občané města předávají odpad apod.,
- **správné vedení zákonné evidence odpadů** – základem hospodaření s odpady je evidence vznikajících odpadů - jednak pro přehled o jejich tocích, ale následně také pro vyhodnocení plnění legislativně stanovených povinností,
- **předávání správných údajů z evidence odpadů společnosti EKO-KOM, a.s.** – nutné je dodržet podmínky této společnosti, která obci vyplácí odměnu závislou na množství vytríděných odpadů, zahrnutí všech separovaných odpadů přináší městu vyšší odměnu,
- **zajistit dostatečný počet nádob na každý druh sbíraného odpadu** – jednak je to povinností obecního systému, ale také je tím zajištěna vyšší ochota obyvatel odpady třídit a odkládat podle nastavených pravidel,
- **provádět optimální četnost svozu odpadů** – zajistí dostatek prostoru pro odkládané separované odpady a opačně znemožnit plnění nádob na SKO odpady, které by měly být vytríděny,
- **následné nakládání s odpady** – vznikající odpady musí být předány pouze oprávněným subjektům pro určené druhy odpadů a pro způsob nakládání s nimi podle zákona o odpadech,
- **srozumitelná osvěta pro občany** – základem správně nastaveného systému nakládání s odpady ve městě je srozumitelná a neustále opakovaně prováděná informovanost občanů.

### 13. Shrnutí – závěr

Město Rýmařov má zavedený systém nakládání s odpady podle platné legislativy ČR, který je plně funkční, ale vykazuje určité nedostatky. Zejména není nastaven tak, aby vznikající množství odpadů od občanů bylo obvyklé a aby byl ekonomicky vyrovnaný, tedy aby příjmy odpovídaly výdajům. Město má výhodu, že vlastní servisní společnost, která veškeré služby v OH zajišťuje a je pod přímou kontrolou města. Této výhody je třeba plně využít.

Za největší problém odpadového hospodářství města považuje zpracovatel studie vyšší produkci směsných komunálních odpadů (SKO) a vysokou produkci objemných odpadů. Tříděných odpadů je naopak nižší množství, zvláště nízkou výtěžnost vykazuje sběr plastů. Tříděné odpady tak pravděpodobně tvoří složku SKO v popelnicích na směsný odpad nebo složku objemného odpadu. Jednou z možností, jak tyto nedostatky upravit, je změna intervalu svozu popelnic na SKO, úprava hnízd na separované odpady, případně zavedení odvozného sběru tříděného odpadu přímo od rodinných domů.

Pro možnost další optimalizace systému je vhodné prověřit skutečný počet nádob u jednotlivých domů a následně ho omezit podle počtu bydlících v domácnostech. Zároveň zajistit adresnou sledovanost výsypů, která přesně systém zmapuje a poté jej bude možné dobře vyhodnotit. Další možností je zavedení motivační složky občanům a stanovit slevu na místním poplatku za nižší počet vyvezených nádob na SKO v roce. Prioritou je snižovat množství SKO a objemného odpadu, které jsou dle nové legislativy finančně zatíženy každoročně vyšším skládkovacím poplatkem a také je stanoven termín zákazu jeho skládkování, a to od roku 2030.

Výtěžnost tříděných odpadů je podprůměrná a je nutné realizovat takové kroky, které povedou ke zvýšení odděleného sběru. V doporučení je odvozný systém plastu a papíru v samostatných nádobách od rodinných domů, případně sběr do pytlů. Vhodné je také narovnat zapojení či nezapojení podnikatelů do systému OH města a ve smlouvách řešit nejen SKO, ale také tříděné odpady.

Dva sběrné dvory jsou dostačující a doporučuje se je rozšířit o RE-USE centrum, které umožní předcházet vzniku odpadů využitím sice starých a použitých, ale stále funkčních věcí, a tím dojde k úspoře nákladů na jejich odstranění na skládce a snížení množství skládkovaných odpadů.

Sběr biologicky rozložitelných odpadů je zaveden jen částečně, množství je sice přiměřené, ale tvoří jej z velké části bioodpad z údržby městské zeleně. Není tak dosaženo snížení množství SKO, které tyto bioodpady od občanů z velké části obsahuje. Doporučen je samostatný sběr od rodinných domů. Stávající kompostárna v areálu ČOV má v současné době již naplněnou kapacitu a je vhodné ji rozšířit.

Z pohledu ekonomiky systému OH města mají náklady na OH narůstající tendenci a výrazně stoupají, za dva roky o 17,5 %. Náklady na poplatníka byly v loňském roce 1 122 Kč, poplatek dle OZV je ve výši 700 Kč, rozdíl je 412 Kč, tj. dotace města na každého poplatníka, a celkově jde o částku 4,1 mil. Kč/rok. Je to mimo jiné způsobeno zvýšeným množstvím odpadů a také výrazným poklesem cen na trhu s druhotnými surovinami.

Zpracovatel studie vidí jako jednu z možností zlepšení situace rovněž společný postup města se svou servisní společností k realizaci takových opatření, která sníží náklady, zefektivní procesy a zoptimalizuje veškeré činnosti. Některé projekty by bylo vhodné realizovat v rámci SOR.

Město nemá koncová zařízení na odstraňování a využívání odpadů (mimo kompostárnu) a je nuceno odpady převážet. I zde je nutné společně hledat možnosti efektivního nakládání s odpady.

Legislativní vývoj se v ČR a celé Evropě ubírá ke znevýhodnění skládkování směsných komunálních odpadů a od roku 2030 k jejich úplnému zákazu skládkování. Jediná možnost, jak ve městě nakládání s odpady udržet na rozumné finanční výši, je snížit množství produkovaného SKO a zvýšit množství separovaných využitelných odpadů. Samozřejmostí je masivní informační kampaň směrem k občanům města, která by měla začít již u předcházení vzniku odpadů, maximální separace využitelných odpadů a disciplíny respektovat zavedený systém OH města. Zásady zavedeného systému se musí odrazit v obecně závazné vyhlášce obce o systému odpadového hospodářství v obci.

Zpracovatel studie doporučuje spolupracovat s odbornými subjekty, které mají zkušenosti v oblasti odpadového managementu a pomohou systém odpadového hospodářství ve městě postupně upravit tak, aby se stal pro obyvatele pohodlným a jednoduchým a pro město finančně únosným. Je vhodné realizovat postupné kroky a hledat ty nejoptimálnější a nejdostupnější možnosti řešení.